

وزارت مسکن و شهرسازی
سازمان مسکن و شهرسازی استان زنجان

طرح جامع توسعه و عمران
ناحیه ابهر

جلد ششم

ضوابط و مقررات
نقشه استفاده از اراضی

مهندسين مشاور آرمانشهر

فروردین ۱۳۸۹

فهرست مطالب جلد ۶

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	نحوه تدوین ضوابط و مقررات
	فصل ۱ - ضوابط و مقررات در کاربری پهنه ها
۱-۱	۱-۱- پهنه کشاورزی
۱	۱-۱-۱- پهنه زراعت آبی
۲	کاربری مجاز
۲	کاربری مشروط
۲	کاربری ممنوع
۲	سایر ضوابط قابل اعمال در حوزه کاربری زراعت آبی
۴	- سایر ضوابط قابل اعمال حوزه کاربری اراضی قابل تبدیل به زراعت آبی
۴	۱-۲-۱- پهنه زراعت دیم
۴	کاربری مجاز
۵	کاربری مشروط
۵	کاربری ممنوع
۵	سایر ضوابط قابل اعمال در حوزه کاربری زراعت دیم
۶	۱-۳-۱-۱- ضوابط و مقررات عمومی
۶	۱-۳-۱-۱- سایر ضوابط قابل اعمال حوزه کاربری باغات
۷	۱-۳-۲-۱- ضوابط تفکیک اراضی کشاورزی
۲-۱	۲-۱- پهنه مرتع و چراگاه
۱	۱-۲-۱- ضوابط و مقررات اجرایی پهنه مرتع و چراگاه با تناسب کم (درجه ۳) برای چرای تحت کنترل
۱	کاربری مجاز
۲	کاربری مشروط
۳	کاربری ممنوع
۳	۲-۲-۱- ضوابط و مقررات اجرایی پهنه مرتع و چراگاه با تناسب متوسط (درجه ۲) برای چرای تحت کنترل
۳	کاربری مجاز
۴	کاربری مشروط
۴	کاربری ممنوع
۴	سایر ضوابط و مقررات
۳-۱	۳-۱- پهنه های دارای محدودیتهای طبیعی
۱	کاربری مجاز

صفحه	عنوان
۲	کاربری مشروط
۲	کاربری ممنوع
۲	۱-۳-۱- پهنه با محدودیت شوری
۳	۱-۳-۲- پهنه با خطر زلزله
۴	۱-۳-۲-۱- پهنه‌بندی خطر زمینلرزه در ناحیه ابهر
۵	۱-۳-۲-۲- ضوابط عمومی پهنه دارای محدودیت با خط زلزله
۵	کاربری مجاز
۵	کاربری مشروط
۵	کاربری ممنوع
۴-۱	۴-۱- پهنه های حفاظتی
۱	۱-۴-۱- پهنه چشم انداز مناظر تفریحی، توریستی
۱	کاربری مجاز
۱	کاربری مشروط
۲	کاربری ممنوع
۲	۱-۴-۲- پهنه حفاظت شده محیط زیست
۲	کاربری مجاز
۲	کاربری مشروط
۳	کاربری ممنوع
۳	۱-۴-۳- پهنه رخنمون سنگی و ارتفاعات بالای ۲۰۰۰ متر
۳	کاربری مشروط
۴	کاربری ممنوع
۴	۱-۴-۴- حریم آثار و بناهای تاریخی و میراث فرهنگی
۵-۱	۵-۱- پهنه های ساخت و ساز و محیط مصنوع
۱	۱-۵-۱- نقاط سکونتگاهی
۱	کاربری مجاز
۱	کاربری مشروط
۲	کاربری ممنوع
۴	۱-۵-۱-۱- ضوابط و مقررات احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها
۷	ضرورت تهیه طرحهای جامع و هادی شهری و روستایی
۷	۱-۵-۲- ضوابط و مقررات ساخت و ساز در روستاهای وجود
	فصل ۲ - ضوابط و مقررات در حریم ها
۱-۲	۱-۲-۱-۲- حریم و ضوابط راهها
۱	۱-۲-۱-۱- ضوابط عمومی مربوط به حریم راهها
۴	کاربری مجاز

صفحه	عنوان
۵	کاربری مشروط
۵	کاربری ممنوع در حریم راهها و راه آهن
۶	۲-۱-۲- ضوابط حفظ حریم و اراضی مجاور راهها در محدوده استحفاظی و حریم شهرها
۸	۲-۱-۳- ضوابط تأمین فضای سبز کنار اتوبان ها و بزرگراه ها و معابر درجه ۱ و ۲
۹	۲-۱-۴- حریم راههای روستایی
۹	۲-۱-۵- حریم خطوط راه آهن
۲-۲	۲-۲- حریم منابع آبی
۱	۲-۲-۱- حریم مخازن، تأسیسات آبی، کانال های عمومی آب رسانی، و زهکشی
۳	۲-۲-۱-۱- آئین نامه مربوطه تعیین بستر و حریم رودخانه ها و انهار و مسیلها
۵	۲-۲-۱-۲- آئین نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه ها، انهار، مسیلها، مردابها، برکه های طبیعی و شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی
۱۱	۲-۲-۲- حریم تصفیه خانه های فاضلاب
۱۱	۲-۲-۳- حریم دریاچه احداثی در پشت سدها
۳-۲	۳-۲- حریم تأسیسات برقی
۱	۳-۲-۱- تعاریف حریم ها
۱	۳-۲-۲- نحوه ساخت و ساز در حریم ها
۲	۳-۲-۳- حریم هوایی و خطوط فشار قوی برق در خارج از محدوده شهرها
۵	۳-۲-۴- حریم خطوط انتقال نیرو
۴-۲	۴-۲- حریم خطوط لوله انتقال گاز طبیعی
۱	الف - مقدمات
۱	ب - تعاریف
۲	۴-۲-۱- حریم خطوط لوله گاز
۲	۴-۲-۱-۱- حریم خطوط لوله در داخل محدوده شهرها
۳	۴-۲-۱-۲- حریم خطوط لوله در خارج از محدوده شهرها
۷	۴-۲-۲- حریم ساختمانی، تعمیراتی و جاده سرویس جهت لوله گاز و خطوط لوله موازی
۷	۴-۲-۳- حریم خطوط لوله گاز در مجاورت خطوط توزیع و انتقال نیرو
۷	الف - داخل شهرها
۸	ب - خارج از شهرها
۹	۴-۲-۴- مقررات حریم خطوط لوله گاز در مجاورت جاده ها
۹	الف - کلیات
۹	ب - جداول
۱۲	۴-۲-۵- مقررات ایمنی و حریم خطوط لوله نفت و گاز در مجاورت یکدیگر
۱۳	۴-۲-۶- مقررات حریم خطوط لوله گاز در مجاورت خطوط راه آهن
۱۳	۴-۲-۷- حریم خطوط لوله گاز در محل تقاطع رودخانه ها

صفحه	عنوان
۱۳	۲-۴-۸- قانون منع احداث بنا و ساختمان در طرفین خطوط لوله گاز
۲-۵	۲-۵- ضوابط مربوط به کاربریهای ویژه
۱	۲-۵-۱- فرودگاه
۱	۲-۵-۲- مراکز نظامی و امنیتی
۲	۲-۵-۳- کشتارگاه
۲	۲-۵-۴- گورستان
۳	۲-۵-۵- محل انباشت نخاله‌های ساختمانی
۴	۲-۵-۶- محل دفن زباله
۵	۲-۵-۷- حریم بیمارستان و مراکز خدماتی
۵	۲-۵-۸- حریم کشتارگاه دام و طیور
۶	۲-۵-۹- حریم میدین میوه و تره بار، گورستان، ترمینال‌ها
۶	۲-۵-۱۰- حریم آثار تاریخی و تحت حفاظت سازمان میراث فرهنگی
	فصل ۳ - پیوست‌ها
۱-۳	۳-۱- ضوابط زیست‌محیطی و استقرار صنایع
۱	۳-۱-۱- ضوابط و معیارهای استقرار صنایع
۷	۱- صنایع غذایی
۹	۲- صنایع نساجی
۱۰	۳- صنایع چرم
۱۰	۴- صنایع سلولزی
۱۱	۵- صنایع فلزی
۱۵	۶- صنایع کانی غیر فلزی
۱۶	۷- صنایع شیمیایی
۲۱	۸- صنایع دارویی، آرایشی و بهداشتی
۲۱	۹- صنایع برق و الکترونیک
۲۲	۱۰- صنایع کشاورزی
۲۳	۱۱- صنایع ماشین سازی

مقدمه

در بخش های پیشین طرح جامع توسعه و عمران ناحیه ابهر، منطقه بندی کاربری اراضی برای ناحیه تهیه گردید، که برای تهیه آن، مراحل زیر پیموده شد:

- ۱) بررسی کاربری و پوشش زمین در وضع موجود؛
- ۲) بررسی واحد های ارضی و ویژگی های آن؛
- ۳) بررسی خطر های طبیعی ناحیه؛
- ۴) بررسی محدودیت ها و تناسب واحد ها برای کاربری های مورد نظر، و درجه بندی تناسب واحد های ارضی برای هر یک از کاربری ها،
- ۵) پیشنهاد استفاده بهینه از واحدهای ارضی در شرایط کنونی؛
- ۶) پیشنهاد تناسب واحدهای ارضی برای استفاده بهینه در شرایط آتی، مشروط به انجام فعالیت های اصلاحی و عمرانی در جهت برطرف نمودن محدودیت های واحد های ارضی.

ارائه کاربری پیشنهادی و نهایی زمین بر این پیش فرض - و پیش شرط - استوار است که، بایستی با انجام فعالیت اصلاحی و عمرانی، که در طرح بدان اشاره شده است، و در نتیجه آن، با بر طرف شدن و یا کم رنگ شدن محدودیت های واحد های ارضی، و در حقیقت با حذف برنامه ریزی شده واحد های دارای محدودیت و تناسب کم و متوسط، سرزمین ناحیه را به واحد های ارضی با تناسب بهینه و با حد اقل محدودیت ممکن، تبدیل نمود. با توجه به اینکه رسیدن به آن وضعیت زمان می خواهد، و به خصوص، آغاز و پایان، و تقدم و تأخر این فعالیت ها، و اینکه اساساً این یا آن فعالیت انجام خواهد پذیرفت یا خیر، و آیا شرایط برای انجام هر کدام از فعالیت هافراهم است یا خیر، مشخص نیست، لذا مبنای کاربری پیشنهادی، استفاده بهینه از واحد

های ارضی در شرایط کنونی خواهد بود. بدین ترتیب، استفاده های ناموجه از زمین نیز بایستی به مرور اصلاح گردد.

برای آنکه بتوان از زمین، بر پایه نقشه کاربری پیشنهادی ناحیه ابهر، استفاده بهینه نمود، بایستی اولاً، از تخریب آن، و ثانیاً، از کاربری غیر مجاز آن جلوگیری شود. از جمله، بجای در نظر گرفتن درجه بندی کنونی آن، استفاده پیش بینی شده نهایی و آتی آن بایستی در نظر گرفته شود. لذا، برای تحقق طرح کاربری پیشنهادی، و برای استفاده بهینه و اصلاح و آباد شده زمین، بایستی مجموعه ای از ضوابط و مقررات برای نحوه استفاده از اراضی در هر یک از منطقه بندی های یاد شده در طرح، ارائه نمود. این بخش از طرح جامع ناحیه ابهر، اختصاص به تدوین مجموعه ضوابط و مقررات نحوه استفاده از زمین های ناحیه دارد.

نحوه تدوین ضوابط و مقررات

در طرح کاربری زمین، ناحیه ابهر به پهنه های گوناگون تقسیم شده است که هر کدام دارای کاربری تعریف شده ای می باشد که برای حفظ و تحقق هر یک از کاربری ها، مجموعه ای از ضوابط و مقررات تدوین می گردد، که پس از تصویب، لازم الاجرا خواهند بود. در این باره به چند نکته توجه داده می شود:

یکم اینکه، در تدوین این مجموعه، از مراجع زیر استفاده شده است؛

۱- مجموعه قوانین و مقررات مصوب کشوری، از جمله شامل تصویب نامه ها و آئین نامه های رسمی و قابل استناد، که رعایت آن در طرح ها و برنامه های فضایی، الزامی است؛

۲- مجموعه ضوابط و مقررات استانی که در استان زنجان تصویب شده است و رعایت آن در همان استان الزامی است؛

۳- مجموعه ضوابط، مقررات، پیشنهاد ها و رهنمود ها که در طرح های فرادست، از جمله طرح کالبد ملی ایران (که در طرح جامع ناحیه ابهر پایه و مبنا قرار گرفته است)، مطالعه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان زنجان، راهبرد های بلند مدت توسعه استان زنجان، و غیره؛

۴- مجموعه ای از شاخص ها، استانداردها، معیارها، اصول و رهنمود های علمی، پژوهشی، تخصصی و حرفه ای در رشته های مرتبط با برنامه ریزی فضایی (شهری و منطقه ای)، که از نظر برنامه ریزان در حکم دست افزار است؛

گزینش ضوابط و مقررات خاص از این مجموعه ها، و بهم پیوستن آن و ارائه یک کل منسجم از ضوابط و کاربری ها با هدف گیری توسعه ناحیه، بر پایه دیدگاه های کارشناسی، بخصوصی دیدگاه سیستمی، و دیدگاه توسعه درون زا صورت گرفته است. و لذا بر پایه آن چیزیست که طبیعت ناحیه آنرا دیکته می کند، و کارشنای آنرا استنباط نموده است.

دوم اینکه، ضوابط و مقررات نحوه استفاده از اراضی در هر یک از پهنه ها به صورت انواع کاربری های مجاز و یا مشروط قابل استقرار و کاربری های غیر قابل استقرار، یا ممنوع - و بر حسب تعاریف زیر - تنظیم شده است.

۱- کاربری مجاز: آن نوع استفاده از زمین و انجام فعالیتهایی که اولاً، هیچ گونه مغایرتی با کاربری بهینه و تعریف شده با واحد ارضی مورد نظر ندارد، و ثانیاً، شروع یا ادامه فعالیت نیازمند هیچ گونه پیش شرطی نخواهد بود.

۲- کاربری مشروط: آن نوع استفاده از زمین و انجام فعالیتهایی که در صورت رعایت پیش شرط های یاد آوری شده، از جمله، بدست آوردن مجوز های قانونی از نهاد های رسمی و انجام کارهای کارشناسی پیش بینی شده، مغایرت با کاربری بهینه و تعریف شده با واحد ارضی مورد نظر نخواهند داشت؛

۳- کاربری ممنوع: آن نوع استفاده از زمین و انجام فعالیت هایی که نه تنها هیچ گونه تناسب با کاربری بهینه و تعریف شده با واحد ارضی مورد نظر ندارد، و هیچ گونه پیش شرطی نیز نمی تواند این تناسب را احراز نماید، بلکه استقرار یا انجام آن فعالیت برای توسعه همه جانبه و پایدار ناحیه نیز می تواند زیان بار تشخیص داده شود.

فصل ۱

ضوابط و مقررات در کاربری پهنه ها

۱-۱- پهنه کشاورزی

۱-۱-۱- پهنه زراعت آبی

در شرایط کنونی، و به شرط تأمین آب، واحد های ارضی ۳.۲، ۳.۴، ۴.۱، ۴.۲، ۴.۳، ۴.۴، ۴.۵، ۴.۶، ۴.۷، ۴.۸، ۴.۹، ۴.۱۰، ۴.۱۱، ۴.۱۲، ۴.۱۳، ۴.۱۴، ۴.۱۵، ۴.۱۶، ۴.۱۷، ۴.۱۸، ۴.۱۹، ۴.۲۰، ۴.۲۱، ۴.۲۲، ۴.۲۳، ۴.۲۴، ۴.۲۵، ۴.۲۶، ۴.۲۷، ۴.۲۸، ۴.۲۹، ۴.۳۰، ۴.۳۱، ۴.۳۲ در ناحیه ابهر، دارای تناسب در جه ۱ تا ۳ برای زراعت آبی می باشند. زمین های سفارش شده برای زراعت آبی در شرایط کنونی، و به شرط تأمین آب، واحد های با تناسب درجه ۱ و ۲ می باشد. اما در صورت انجام عملیات عمرانی و اصلاحی پیش بینی شده در واحد های ارضی، در شرایط آبی، و به شرط تأمین آب، هر پنج واحد ارضی یاد شده تناسب لازم برای زراعت آبی را خواهند داشت. لذا از هم اکنون بایستی ضوابط و مقررات در مورد تمامی پنج واحد ارضی، رعایت شود. همچنین، در نقشه کاربری، موقعیت باغ ها و مجتمع های درختی نیز مشخص شده است.

در پهنه زراعت آبی فقط کاربری کشت محصولات سالانه و دائمی مورد نظر است، و فعالیت های مرتبط، مانند دامداری سنتی، زنبورداری، مرغداری سنتی، و در صورت نبود اراضی کافی، پاره ای از فعالیت های مرتبط با فعالیت کشاورزی، مانند صنایع تبدیلی کوچک مقیاس بخش کشاورزی و صنایع روستایی و دستی، در چهار چوب رعایت حریم و ضوابط استقرار صنایع، مجاز می باشد. این اراضی، در شرایط کنونی، دارای شیب مناسب کشاورزی تا ۵ درصد و خاکهای عمیق و نیمه عمیق، با بافت سنگین تا سبک، و بدون سنگریزه می باشد.

کاربری مجاز

کشاورزی محصولات سالانه و کشاورزی محصولات دائمی، درختکاری دامداری سنتی، زنبورداری، مرغداری سنتی.

کاربری مشروط

۱) فعالیتهای مرتبط کشاورزی مثل صنایع روستایی بسته بندی محصولات، ماست بندی و پنیر سازی، در صورتیکه امکان استقرار در اراضی با قابلیت کشاورزی متوسط وضعیف و اراضی مرتع و بایر میسر نباشد.
۲) توسعه مسکونی روستایی نیازمند مجوز ویژه از کمیسیون تبصره یک ماده یک قانون حفظ اراضی زراعی و باغات مصوبه ۷۴/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی و آئین نامه اجرایی آن می باشد.
۳) در مورد توسعه مسکونی شهری، پیشنهاد شورای شهر و تصویب شورای شهرسازی و معماری استان و شورای عالی شهرسازی و معماری ایران الزامی است.

۴) جاده های دسترسی روستایی و فرعی در صورت ضرورت، مرغداری و دامداری صنعتی با کسب نظر موافق سازمان کشاورزی و با اجازه کمیسیون ماده ۱۳ در تبصره یک ماده یک کمیسیون ماده ۱۳ احاله شود و در صورت وجود لکه های اراضی با قابلیت پایین و کم بازده ایجاد می شود.

کاربری ممنوع

صنایع سبک و سنگین، صنایع معدنی ایجاد مراکز حمل و نقل و پایانه ها و فرودگاه، مجتمع های صنعتی و خدماتی و انبار داری، جاده های دسترسی اصلی و عریض و اتوبان، هرگونه توسعه گسترده شهری و روستایی نظیر احداث شهرک، حومه های شهرهای بزرگ و یا شهرهای جدید.

سایر ضوابط قابل اعمال در حوزه کاربری زراعت آبی

۱- هر نوع تقسیم در این اراضی که منجر به خرد شدن قطعات کشاورزی می گردد ممنوع است
میزان حداقل تفکیکها در دشت ها ۱۰ هکتار و در کوهپایه ها دو هکتار تعیین می گردد.
۲- تبدیل اینگونه اراضی به باغات ممنوع است مگر در مجاورت حوزه اراضی رودخانه ای و منطبق با فضاهای تصویر شده در طرح با مجوز سازمانهای وابسته به وزارت کشاورزی تبدیل باغات تخریب شده این حوزه به اراضی زراعی آبی بلامانع است.

۳- احداث صنایع تبدیلی وابسته و پیوسته به بخش کشاورزی، در مقیاسهای کوچک و متوسط، (تا میزان یک هکتار در حوزه های کوهستانی فوق الذکر در حوزه های دشتی) که در این اراضی واقع می شوند با رعایت شرایط زیست محیطی و فاصله لازم نسبت به کانونهای زیستی و منابع آن فضا بلا مانع است. تعیین حریم در ارتباط با موضوع مطروحه در این پهنه، بر عهده سازمان محیط زیست است .

۴- احداث واحدهای دامداری و پرورش طیور در حوزه های این اراضی با ماهیت صنعتی و نیمه صنعتی و مقیاسهای کوچک و بزرگ تا میزان نیم هکتار در حوزه های کوهستانی در حوزه های دشتی بر حسب فضاهای تعریف شده با رعایت شرایط زیست محیطی بلا مانع است.

۵- استقرار واحدهای تولیدی مطروحه در بندهای ۴ و ۳ می باید بر حسب اولویت در اراضی کم بازده این حوزه صورت گیرد.

۶- توسعه و ایجاد محورهای ارتباطی تا سطوح تعیین شده بر حسب طرح بلا مانع بوده و رعایت حریم مصوب این محورها در ارتباط با استقرار عملکردهای جدید الزامی است.

۷- توسعه سکونتگاه های مستقر در این نوع اراضی، الزاماً بایستی در فضاهای رها شده در ورودی و محدوده بافت موجود صورت گیرد در صورت فقدان اینگونه زمین ها، تقدم با اراضی کم بازده اطراف روستا خواهد بود.

۸- احداث تأسیسات آبرسانی، برق رسانی و گازرسانی در این اراضی با رعایت حریم زیست محیطی و موارد ایمنی بلا مانع است.

۹- استقرار عملکردهای خدماتی، با شعاع عملکرد و با سطح اشغال بیش از یک و نیم هکتار در فضا های کوهستانی و سه هکتار در فضاهای دشتی در حوزه این اراضی ممنوع است.

۱۰- تبدیل این نوع اراضی به کاربریها به لحاظ زمانی در نوع خود جدید تلقی می گردند و طرح در این زمینه فاقد جنبه های راهبردی می باشد با مطرح کردن آن در شورای شهرسازی استان نسبت به آن تصمیم گیری می گردد.

۱۱- بهره برداریهای عمده از خاک این حوزه در زمینه مصالح ساختمانی ممنوع است.

۱۲- بهره برداریهای محلی از منابع معدنی با سطح اشغال کم در اراضی این حوزه، با مجوز سازمان ذیربط، بلا مانع است.

سایر ضوابط قابل اعمال حوزه کاربری اراضی قابل تبدیل به زراعت آبی

- ۱- سازمان کشاورزی استان موظف است در کوتاه مدت مطالعات تفصیلی ای را در این حوزه به منظور تعیین حدود و ثغور اراضی قابل تبدیل به زراعت آبی بنماید.
- ۲- آن قسمت از اراضی این حوزه که عین شرایط حوزه زراعی آبی را دارا می باشد مشمول ضوابط بندهای ۱ تا ۱۲ یاد شده در بالا خواهد بود. تشخیص این وضعیت بعهده سازمان کشاورزی استان است.
- ۳- آن قسمت از فضاهای این حوزه که فاقد قابلیت لازم در زمینه زراعت آبی باشند، اگر شرایط کاربری پیش از عملیات عمرانی و اصلاحی را از دست نداده باشد، شامل ضوابط و مقررات کاربری استحقاقی خواهد شد.
- ۴- اولویت استقرار فعالیت ها در اراضی کم بازده این حوزه ها با آن دسته از عملکردها است که در ارتباط با زمینه های تولیدی بویژه کشاورزی باشند.

۱-۱-۲- پهنه زراعت دیم

در شرایط کنونی، واحد های ارضی ۳.۴ و ۳.۳ در ناحیه ابهر، دارای تناسب درجه ۲ تا ۳ برای زراعت دیم می باشند. زمین های سفارش شده برای زراعت دیم در شرایط کنونی، نیز همین دو واحد ارضی می باشد. اما در صورت انجام عملیات عمرانی و اصلاحی پیش بینی شده در واحد های ارضی، در شرایط آتی، و به شرط تأمین آب، واحد ۳.۴ تناسب لازم برای زراعت آبی را خواهد یافت، و لذا، تنها واحد ۳.۳ دارای کاربری کشت دیم با درجه تناسب کم (درجه ۳) خواهد بود.

این پهنه نیز فقط به کاربری کشاورزی اختصاص دارد. بیشترین فعالیت کشاورزی در این پهنه از نوع زراعت دیم - و گاه مخلوطی از مرتع و دیم - است. استقرار بسیاری از فعالیتها در این پهنه باید به تأیید مراجع ذیربط (سازمان کشاورزی) برسد. نیاز به توسعه زیستگاههای انسانی، اعم از شهری و روستایی، بصورت پیوسته یا گسسته با بررسی در کمیسیون ماده ۱۳ استان و تأیید دبیرخانه کمیسیون محقق گردد.

کاربری مجاز

کشاورزی آبی سالانه، کشاورزی آبی دائمی، درختکاری، دامداری سنتی، زنبور داری مرغداری سنتی و صنایع کوچک مرتبط به کشاورزی مثل بسته بندی خشکبار.

کاربری مشروط

۱) صنایع خانگی و صنایع دستی و صنایع روستایی مرتبط با کشاورزی مثل چوب بری، بسته بندی، بوجاری و مانند آن، و همچنین صنایع سبک در زمین های اصلاح شده کشت دیم، در صورت داشتن توجیه کافی مبنی بر عدم دسترسی به اراضی درجه پایین تر کشاورزی (شامل زمین هایی که تناسب آن ها برای کشت دیم احراز نشده است اما بهر حال توسط کشاورزان زیر کشت قرار دارند)، می توانند با موافقت ادارات ذیربط مستقر شوند.

۲) استقرار مجتمع یا شهرک صنعتی در واحد ارضی ۳.۳ (کشت دیم دارای تناسب، و اصلاح شده)، موکول به تایید کمیسیون تبصره یک ماده یک قانون حفظ اراضی کشاورزی و باغات مورخه ۷۴/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی و سایر مراجع ذیربط، استدلال کافی مبنی بر عدم دسترسی به اراضی درجه پایین از نظر کشاورزی می باشد.

۳) در واحد ارضی ۳.۳، در صورتیکه ناحیه دیگری با قابلیت کشاورزی پائین تر در دسترس نباشد، پس از توجیه و استدلال و تایید کمیسیون حفظ کاربری اراضی کشاورزی و سایر مراجع ذیربط کاربری توسعه شهری مجاز است.

۴) آبی پرووری در صورت عدم دسترسی به زمین مناسب دیگر، مجاز می باشد.

۵) احداث مراکز خدماتی و ترابری، از جمله پایانه ها، تابع شرایط سازمان مربوطه است.

۶) ایجاد مرغداری و دامداری، با کسب نظر موافق سازمان کشاورزی، مبنی بر عدم لطمه به قابلیت کشاورزی باقی قطعه زمین مورد نظر همراه خواهد بود.

کاربری ممنوع

صنایع آلوده کننده هوا و آب سطحی و آب زیر زمینی، اعم از آلودگی شیمیایی یا آلودگی ناشی از غبار و دود شدید و کلیه کاربریهای غیر کشاورزی که به زمین زیادی نیاز داشته باشد و موجب تخریب اراضی کشاورزی گردد.

سایر ضوابط قابل اعمال در حوزه کاربری زراعت دیم

۱- هر نوع تفکیکی که منجر به خرد شدن اراضی این حوزه تا زیر ده هکتار گردد ممنوع است.

۲- تبدیل این اراضی به عملکردهای زراعت آبی بلامانع است.

۳- هر نوع بهره برداری در زمینه تولید مصالح ساختمانی از اراضی این حوزه تا سطح ۲ هکتار بلا مانع

است.

۴- استقرار عملکردهای صنعتی، واحدهای پرورش دام و طیور، مزارع پرورش ماهی در حوزه این

اراضی بر مبنای فضاهای تصویر شده بلا مانع می باشد.

۵- توسعه و ایجاد محورهای ارتباطی که در حوزه این کاربری واقع می شوند، می توانند بدون

محدودیت صورت می پذیرد.

۶- استقرار فعالیتهای با شعاع عملکرد منطقه ای و ملی در حوزه اراضی این کاربری با رعایت حرایم

مورد نیاز بلا مانع است.

۷- احداث تأسیسات برق رسانی، گازرسانی و ... در حوزه این اراضی فاقد محدودیت می باشد.

۸- توسعه کانونهای زیستی در حوزه این اراضی بلا مانع می باشد. این نوع توسعه ها در صورت وجود

الزاماً می باید در اراضی کم بازده تر صورت پذیرد.

۱-۱-۳- ضوابط و مقررات عمومی

۱-۱-۳-۱- سایر ضوابط قابل اعمال حوزه کاربری باغات

۱- استفاده از اراضی پر بازده این حوزه در زمینه باغات مورد تاکید می باشد. تعیین فضاهای مناسب

برای توسعه عملکرد مزبور، در صلاحیت سازمان ذیربط (کشاورزی) خواهد بود.

۲- تبدیل اراضی باغات موجود این حوزه به اراضی زراعی تابع ضوابط وقت مدیریت کشاورزی استان

دارد؛ و در مجاور بسترهای رودخانه‌ای و در حوزه کوهستانی ممنوع است.

۳- تبدیل اراضی زراعی به باغات در حوزه اراضی مجاور رودخانه جهت تثبیت بیشتر بلامانع است.

۴- هرگونه توسعه باغات انگور در دشت ابهر، مشروط به تأمین آب و نظر سازمان کشاورزی باید

اعمال گردد.

۵- توسعه محور باغات در حواشی رودخانه ها بلامانع است.

۱-۱-۳-۲- ضوابط تفکیک اراضی کشاورزی

ضوابط تفکیک اراضی زراعی و باغها در خارج از محدوده قانونی شهرها موضوع ماده ۴ آئین نامه اجرایی قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۷۴/۱۰/۲۴ هیات محترم وزیران، در ناحیه، پس از تصویب طرح لازم الاجرا است.

۱ - حداقل مجاز برای تفکیک اعم از تجزیه و افراز اراضی آبی - ۱۰ هکتار.

۱ - ۱ - حداقل مجاز برای تفکیک اراضی زیر شبکه آبیاری - ۵۰ هکتار.

۲ - حداقل تفکیک باغات آبی - ۵ هکتار.

۳ - حداقل تفکیک باغات دیم - ۱۵ هکتار.

۴ - حداقل تفکیک، اعم از تجزیه اراضی - ۲۰ هکتار.

۱-۲- پهنه مرتع و چراگاه

در شرایط کنونی، واحد های ارضی ۳،۸،۲،۸،۱،۳،۲،۳،۱،۲،۲،۱،۲ در ناحیه ابهر، دارای تناسب متوسط و کم (درجه ۲ تا ۳) برای مرتع و چراگاه می باشند. زمین های سفارش شده برای مرتع و چراگاه در شرایط کنونی، نیز همین هفت واحد ارضی می باشد. اما در صورت انجام عملیات عمرانی و اصلاحی پیش بینی شده در واحد های ارضی، در شرایط آتی، و به شرط تأمین آب، واحد ۳،۲ و ۸،۲ تناسب لازم برای زراعت آبی را خواهد یافت، و لذا، پنج واحد باقیمانده، دارای کاربری مرتع و چراگاه درجه ۲ و ۳ خواهند بود.

۱-۲-۱ - ضوابط و مقررات اجرایی پهنه مرتع و چراگاه با تناسب کم

(درجه ۳) برای چرای تحت کنترل

کاربری مجاز

(۱) توسعه شهری طبق طرحهای مصوب، توسعه روستاها زیر نظر سازمانهای ذیربط طبق طرحهای مصوب مجاز می باشد.

(۲) بذرپاشی، بوته کاری، اجرای طرحهای حفاظت از منابع طبیعی و آبخیز داری و کنترل یا قرق مراتع مجاز می باشد.

(۳) باغداری، زراعت آبی و صنایع وابسته به آن مجاز می باشد.

(۴) مرغداری، دامپروری و دامداری به شیوه متمرکز، زنبور داری، پرورش آبزیان احداث تأسیسات نظامی در این نوع پهنه مجاز می باشد.

(۵) احداث مراکز آموزشی و تحقیقاتی با اولویت فعالیتهای مربوط به باغداری و مرتعداری مجاز می باشد.

۶) احداث جاده و راه آهن، عبور یا احداث تأسیسات و تجهیزات مانند مخزن آب، خط لوله انتقال آب، مسیر انتقال برق، خط لوله انتقال گاز، احداث کارخانه آسفالت، استقرار مناطق دفع زباله و تخلیه و انباشت نخاله‌های ساختمانی، احداث تصفیه خانه فاضلاب، احداث فرودگاه، و احداث گورستان مجاز می باشد.

۷) احداث صنایع کارگاهی، شهرک صنعتی و مجتمع های صنعتی روستایی دارای مجوز یا طبق طرحهای مصوب، مجاز می باشد. ۱

۸) استقرار فعالیتهای نظامی، با رعایت قوانین جاری کشور و پس از بررسی در کمیسیون ماده ۱۳، بلامانع است.

کاربری مشروط

۱) چرای دام، فعالیتهای نظامی و آموزشی مرتبط با آن، بهره برداری از معادن و جمع آوری گیاهان و رستنی های داروئی و صنعتی، مشروط به اجازه سازمان های ذیربط، و رعایت عدم صدمه زنی به محیط طبیعی است.

۲) توسعه عمده کانون های زیستی و خدماتی، و استقرار فعالیتهای صنعتی، مشروط به اخذ مجوز مورد نیاز سازمان ذیربط، و تأیید کمیسیون ماده ۱۳ استان است.

۳) بهره برداری از اراضی مرتعی در زمینه تغلیف دام، می باید بصورت چرای تحت کنترل صورت گیرد.

۴) هرنوع استفاده، و نیز واگذاری زمین توسط منابع طبیعی، منوط به ایجاد یا توسعه بوته کاری و جنگل کاری است.

۵) فضاهایی که در چهارچوب این حوزه به عنوان طرح آبخیزداری مورد توجه قرار گرفته اند، الزاماً می باید در کوتاه مدت قرق گردند و در میان مدت بصورت چرای تحت کنترل مورد بهره برداری قرار گیرند. سازمان مسئول در کنترل این مورد منابع طبیعی می باشد.

۱- احداث شهرک صنعتی، در صورت اعمال تمامی ضوابط استقرار صنایع، طبق لیست پیوست، و مقررات زیست محیطی، و پس از بررسی کمیسیون ماده ۱۳ استان، بلامانع است.
ناحیه و واحدهای صنعتی نیز، طبق پیشنهاد طرح جامع، بلامانع می باشد.

۶ بهره برداری زراعی، به ویژه دیم، در این حوزه کاربری، که منجر به فرسایش خاک نگردد، بلامانع اعلام می گردد.

کاربری ممنوع

۱) بوته کنی، فعالیت‌های تخریب کننده محیط طبیعی، و هر نوع فعالیت ۱ غیر مجاز از نظر سازمانهای منابع طبیعی، جهاد سازندگی و حفاظت محیط زیست.

۲) هر نوع بهره وری از اراضی این حوزه که منجر به فرسایش خاک گردد اکیداً ممنوع بوده و تعیین چنین وضعیتی در صلاحیت سازمان منابع طبیعی است (منظور توسعه باغات و آبیاری به روش غرقابی و شخم برخلاف جهت شیب اراضی چرای بی رویه و...).

۱-۲-۲ - ضوابط و مقررات اجرایی پهنه مرتع و چراگاه با تناسب

متوسط (درجه ۲) برای چرای تحت کنترل

کاربری مجاز

۱) عبور راه های ملی، منطقه‌ای و محلی با تأیید وزارت مربوطه از درون یکی از اراضی مجاز می باشد.

۲) بذر پاشی، بوته کاری و جنگل کاری، اجرای طرحهای حفاظت از منابع و آبخیزداری و کنترل چرا با قرق مراتع مجاز می باشد.

۳) باغداری، زراعت دیم و آبی، مرغداری و دامپروری به شیوه متمرکز، زنبور داری، پرورش آبزیان مجاز می باشد.

۴) احداث مراکز آموزشی و تحقیقاتی با الویت فعالیت های مربوط به باغداری و مرتعداری مجاز می باشد.

۱- منظور از فعالیت‌های غیرمجازی شامل کلیه فعالیت‌هایی که منجر به تخریب منابع طبیعی و فرسایش خاک می گردد شامل چرای بی رویه قطع درختچه، شخم خلاف شیب و ... می باشد.

۵) احداث یا توسعه راه و راه آهن، عبور یا احداث تأسیسات و تجهیزاتی مانند مخزن آب، خطوط لوله انتقال آب مجاز می باشد.

۶) عبور شبکه های انتقال برق، خط لوله انتقال گاز، و تأسیسات مربوط به آنها در این پهنه مجاز می باشد.

۷) انباشت نخاله ساختمانی، احداث تصفیه خانه فاضلاب، احداث فرودگاه، احداث گورستان مجاز می باشد.

۸) ایجاد مراکز و مزارع تولید گیاهان علوفه ای مجاز می باشد.

۹) احداث صنایع وابسته به فرآورده های دامی مجاز می باشد.

۱۰) احداث صنایع، کارگاهها، شهرکهای صنعتی و مجتمع های صنعتی روستایی دارای مجوز یا طبق طرحهای مصوب قبلی، مجاز می باشد.

کاربری مشروط

۱) احداث کارخانجات و صنایع تبدیلی و کارگاههای صنعتی و انبارها و استقرار کارگاه های مزاحم شهری، ترمینال ها، پایانه ها، مجتمع های صنعتی روستایی، به شرط وجود طرح های مصوب، و رعایت نقاط یا محدوده های تعیین شده، بلا مانع است.

۲) چرای دام، جمع آوری گیاهان و رستنی های داروئی و صنعتی، بهره برداری از معادن، مشروط به اجازه سازمانهای ذربیط، و با رعایت حداقل صدمه زنی به محیط طبیعی، بلا مانع است.

کاربری ممنوع

۱) بوته کنی، شخم زدن در شیب های تند، فعالیت های تخریب کننده محیط طبیعی و هر نوع فعالیت غیر مجاز از نظر سازمان های منابع طبیعی، جهاد سازندگی و حفاظت از محیط زیست، فعالیت های نظامی و آموزش نظامی جدید، در این زمینه ممنوع است.

سایر ضوابط و مقررات

۱) رعایت کلیه حریم های عوامل طبیعی و مصنوعی.

۲) رعایت قوانین و معیارهای سازمانها در زمینه مربوط به هر نوع استفاده و توجه به اصول و معیارهای فنی و مهندسی.

۳) واگذاری زمین توسط منابع طبیعی برای فعالیت های کشاورزی منوط به ایجاد یا توسعه بوته کاری و جنگل کاری است.

۴) در اراضی تعیین شده یا مناسب برای بوته کاری، در صورت وجود مزارع و باغات و یا امکان انجام فعالیتهای کشاورزی اولویت با کشاورزی و باغداری مثمر است.

۱-۳ - پهنه های دارای محدودیتهای طبیعی

مناطقى كه داراى محدودیتهای طبیعی می باشند عبارتند از قله كوهها ، ارتفاعات بیش از ۱۵۰۰ متر با شیب بیش از ۲۰ درصد، مسیل ها و عمق دره ها، حاشیه رودخانه ها و سدها، مناطق زلزله خیز، گسلها و تراس ها ، اراضی شور، اراضی لغزنده و شنی و بطور کلی آن قسمت از اراضی كه استفاده كنندگان از آنها از بیش از ۱ / ۰ ایمنی كافی برخوردار نباشند. از سوی دیگر ایمن سازی این پهنه و سرمایه گذاری برای رساندن خدمات عمومی و اجتماعی و فرهنگی در آنها مشكل، گران و خارج از حد متعارف می باشد و سرانه هزینه های تمام شده عمران و بهره برداری بطور محسوسی بیش از حد میانگین و سرانه های متعارف هزینه ها در سایر نقاط مستعد توسعه می باشد.از آنجا مسیل ها و دره ها و رودخانه از بحث پر وسعتی بویژه در زمینه حریم ها تبعیت می كنند ، ضوابط مربوط به این كه بطور مستقل بررسی می شوند.

مناطق حفاظت شده زیست محیطی كه بهر عنوان از طرف سازمان حفاظت محیط زیست برای استفاده از اراضی آنها موازین قانونی و آئین نامه اجرایی خاص تهیه شده است، نیز اراضی داراى محدودیت تلقی میگردند.احداث هر گونه سازه و کاربری در آنها موكول به رعایت ضوابط و مقررات قانونی نهادهای ذیربط می باشد.در رابطه با استفاده های مجاز نیز كسب مجوز از نهادهای سازمانهای ذیربط الزامی میباشد خواه مستقیم در ضوابط ذكر شده باشد خواه نشده باشد.

كاربري مجاز

۱) احداث مزارع كشاورزی، باغات، مراكز دامپروری و مرغداری با رعایت موازین قانونی و مقررات زیست محیطی موجود.

۲) استخراج معادن

۳) فعالیت بخش منابع آب

۴) تأسیسات انتظامی، امنیتی و نظامی

۵) تأسیسات و تجهیزات خطوط انتقال آب، نیرو، انرژی و سوخت و ارتباطات

۶) حفاظت خاک، آبخیزداری، جنگل داری، بوته کاری، زنبورداری

کاربری مشروط

۱) احداث مراکز ایرانگردی و جهانگردی و گردشگری در نقاط مناسب و خوش آب و هوای حواشی سدها و رودخانه ها و چشم اندازه ها و مراکز طبیعی با رعایت کامل ضوابط زیست محیطی و همینطور تأکید بر رعایت ضوابط آئین نامه ۲۸۰۰ زلزله برای طراحی و اجرای سازه ها.

۲) توسعه روستایی مشروط به تهیه طرح مصوب.

کاربری ممنوع

۱) ایجاد هر گونه سازه در حریم راه ها و شریان های ارتباطی جاده ای و ریلی، بجز آنها که در آئین نامه های خاص پیش بینی شده اند، ممنوع است.

۲) احداث هر گونه سازه در حریم گسل ها و در اراضی لغزنده و حواشی دره ها و نقاط سیل گیر، ممنوع است.

۳) احداث هر گونه سازه در حریم انتقال برق (فشار قوی) نفت و گاز و آب چاهها، مخازن، سدها و کانالها و نهرها، ممنوع است.

۴) هرگونه شهرک صنعتی و مجتمع های مسکونی و مراکز تجمع انسانی که اثر گذار در محیط طبیعی موجود و عامل عدم تعادل و آرامش در محیط زیست و نا امنی برای استفاده کنندگان از این اراضی می شود، ممنوع است.

۱-۳-۱- پهنه با محدودیت شوری

ناحیه ابهر فاقد اراضی کویری و دشت های سیلابی شور و مسطح می باشد. در این ناحیه، واحد های ارضی 2.4 و 1.4 وجود دارد که از مارن های گچی و نمکی تشکیل شده اند و دارای محدودیت شوری می باشند. این زمین ها دارای تناسب بایر و حفاظتی است، و قابلیت عمران و اصلاح ندارد. هرچند اکنون در آن دیم کاری میشود. از آنجا که کشت و زرع در آن با مشکل روبرو هست، لذا رعایت موارد زیر در ساماندهی آن الزامی است.

۱) انجام اقدامات پیشگیری در جهت نفوذ یا توسعه این حوزه از طریق عملیات زهکشی ضرورت تام دارد.

۲) هر نوع بهره برداری از فضا باید با رعایت ملاحظات زیست محیطی صورت می گیرد.

۳) توسعه واحدهای پرورش دام و طیور در اراضی شور، با نظر کمیسیون ماده ۱۳ بلامانع است.

۴) توسعه شهرکهای صنعتی باید منوط به مطالعات مقاومت خاک و پی صورت گیرد.

۵) توسعه نواحی صنعتی با رعایت زیست محیطی و تناسب مقاومت خاک، بلامانع است.

۶) این اراضی منهای رشد یابی گیاهان شور پسند در برخی از فضاهای آن فاقد قابلیت لازم در امر

تولیدی است از اینرو هر نوع استفاده های مورد نیاز در زمینه های توسعه ای دیگر در این فضا بلا مانع است.

۷) رهاسازی نخاله های ساختمانی و توده های خاک در شرق حوزه بلامانع است.

۸) توسعه باغات شورپسند از قبیل پسته و ... بلا مانع است.

۸) تمامی این دو واحد ارضی برای ایجاد و گسترش سکونتگاه شهری نامناسب است.

۱-۳-۲- پهنه با خطر زلزله

با شناسایی سرچشمه های لرزه زای، برآورد حداکثر توان لرزه زایی آنها، و با استفاده از رابطه کاهیدگی مناسب در فواصل گوناگون از سرچشمه ها، نقشه پهنه بندی خطر زمینلرزه منطقه به مقیاس ۱:۲,۵۰۰,۰۰۰ تهیه شده است. در این پهنه بندی با مقایسه دوری و نزدیکی نقاط از سرچشمه های احتمالی لرزه زای و در نظر گرفتن جنبش بخشی از این سرچشمه ها، کل گستره به شش پهنه خطر بسیار بالا، خطر بالا، خطر نسبتاً بالا، خطر متوسط، خطر نسبتاً پایین و خطر پایین تقسیم شده است.

جدول ۱-۳-۲-۱. پهنه بندی فطر زمینلرزه

پهنه ها	مساحت (کیلومتر مربع)	درصد
خطر پایین	۱۹۱۰۴۰	۱۱/۲
خطر نسبتاً پایین	۳۵۷۲۵۰	۲۲/۰
خطر متوسط	۵۰۰۹۰۰	۳۰/۹
خطر نسبتاً بالا	۴۴۰۸۶۰	۲۷/۲
خطر بالا	۱۲۱۷۲۰	۷/۵
خطر بسیار بالا	۱۱۵۸۰	۰/۷
جمع	۱۶۲۳۳۵۰	۱۰۰/۰

در مجموع حدود ۱ درصد از سراسر کشور در پهنه خطر بسیار بالا، کمتر از ۸ درصد در پهنه خطر بالا، حدود ۲۷ درصد در پهنه خطر نسبتاً بالا، حدود ۳۱ درصد در پهنه خطر متوسط، حدود ۲۲ درصد در پهنه خطر نسبتاً پایین و سرانجام ۱۱ درصد در پهنه خطر پایین قرار دارند. جدول ۱-۲-۳-۱ مساحت سطوح پهنه ها با خطر نسبی را در کشور نمایش می دهد. در ادامه این پهنه ها تعریف می شود.

۱-۲-۳-۱ - پهنه بندی خطر زمینلرزه در ناحیه ابهر

در ناحیه ابهر، به دو گسله زیر اشاره می شود:

گسله فشاری خاوری سلطانیه : گسله ای با راستای NW-SE و درازای شناخته شده بیش از ۲۰ کیلومتر که از شاهین دژ آغاز و در نزدیکی شمال شهر سلطانیه ناپدید می شود.

گسله پوشیده ابهر : گسله ای با راستای خمدار NW-SE و درازای ۵۳ کیلومتر که از نزدیکی باختر ابهر می گذرد.

در پهنه بندی خطر زمینلرزه، در مطالعات طرح کالبدی ملی ایران، به تقریب تمامی ناحیه ابهر، در پهنه با خطر نسبی نسبتاً پایین قرار دارد. تنها، حوزه های کوچکی از مناطق کوهستانی شمال ناحیه، در پهنه با خطر نسبی متوسط قرار دارد. هردو پهنه، از نظر خطر زمینلرزه برای احداث شهرهای جدید و گسترش شهر های موجود، مناسب اند.

در هر یک از این پهنه های موجود در ناحیه ابهر، بایستی ملاحظات زیر در احداث شهر های جدید و گسترش شهر های موجود در نظر گرفته شود.

۱- پهنه با خطر نسبی متوسط

این پهنه بخش بزرگی از سرزمین ایران را فرا گرفته است و از چشمه های لرزه ای شناخته شده فاصله کافی دارد. احتمال رویداد زمینلرزه های ویرانگر در این پهنه کمتر از پهنه های پیشین است. از نظر خطر زمینلرزه این پهنه برای احداث شهرهای جدید و گسترش شهرهای موجود مناسب است.

۲- پهنه با خطر نسبی نسبتاً پایین

این پهنه به صورت پراکنده در نقاط گوناگون ایران به چشم می خورد و وسعت آن نسبتاً زیاد است. این پهنه بیشتر در مناطق جلگه ای و صحرائی قرار دارد. گذشته از این واقعیت که در مناطق جلگه ای زمینهای

حاصلخیز کشاورزی و در مناطق صحرایی آب و هوای خشک کویری وجود دارد، این پهنه صرفاً از نظر خطر زمینلرزه برای احداث شهرهای جدید و گسترش مناطق مسکونی موجود مناسب است.

۱-۳-۲- ضوابط عمومی پهنه دارای محدودیت با خطر زلزله

کاربری مجاز

۱) ایجاد فضای سبز و درختکاری در پهنه های زلزله مجاز است.

۲) قرق و مرتعداری در اراضی با محدودیت خطر زمین لرزه بلامانع است.

۳) در پهنه خطر بالا امکان بهره برداری از منابع آبی بلامانع است.

کاربری مشروط

۱) در پهنه خطر کم و متوسط فعالیتها ی عمرانی و ساخت و سازها کاملاً با نظارت سازمان نظام

مهندسی استان زنجان، بویژه با تاکید بر رعایت آئین نامه ۲۸۰۰ می تواند صورت گیرد.

کاربری ممنوع

۱) هرگونه ساخت و ساز و فعالیت های عمرانی ، تولیدی و سکونتی در حریم اصلی گسلش مطلقاً

ممنوع می باشد.

۲) احداث راه ها و توسعه روستا ها و شهرها در حواشی حریم گسلش و پهنه اصلی خطر زلزله ممنوع

است.

۱-۴- پهنه های حفاظتی

۱-۴-۱- پهنه چشم انداز مناظر تفریحی، توریستی

در این پهنه، هرگونه احداث سازه و کاربری منوط به رعایت ضوابط و مقرراتی است که بوسیله سازمانهای ذیربط در توسعه توریسم، اعمال میگردد. همچنین، توجه به ضوابط زیر نیز توصیه میگردد.

کاربری مجاز

- ۱) تفرج گسترده و متمرکز
- ۲) پاسگاه انتظامی و امنیتی
- ۳) تأسیسات و تجهیزات خطوط انتقال آب، نیرو، انرژی، سوخت و ارتباطات
- ۴) فعالیت های بخش منابع آب

کاربری مشروط

- ۱) مراکز خدماتی و تجاری متناسب، مانند فروش اغذیه، خوراکی
- ۳) مراکز فرهنگی و اجتماعی
- ۴) جایگاههای سوخت رسانی
- ۵) هتل، خوابگاه - اقامتگاه دائم و موقت
- ۶) شهرسازی

کلیه فعالیت ها به غیر از عملکردهای مجاز فوق مشروط به تصویب طرح توجیهی در شورای شهرسازی استان و عدم استقرار در باغات خواهد بود.

تبصره: بدیهی است، در کلیه ساخت و سازها رعایت ضوابط ۲۸۰۰ زلزله الزامی است.

کاربری ممنوع

(۱) ایجاد شهرک مسکونی، صنعتی، نواحی صنعتی؛

(۲) دامداری و مرغداری صنعتی؛

(۳) تأسیسات و تجهیزات شهری نظیر گورستان، کشتارگاه، فرودگاه، دفن زباله، انباشت نخاله و تصفیه و

تصفیه خانه فاضلاب.

۱-۴-۲- پهنه حفاظت شده محیط زیست

اراضی حفاظتی به پهنه‌هایی اطلاق می‌گردد که بدلیل وجود اکوسیستم خاص و یا زندگی خاصی از

گیاهان و جانوران تحت کنترل قرار دارند.

در ناحیه ابهر تنها منطقه شکار ممنوع خراسانلو قرار دارد.

کاربری مجاز

(۱) حفظ گونه های گیاهی و جانوری و مساعد کردن نگهداری و توسعه محیط در این راستا.

(۲) کاشت درخت بوته و توسعه جنگل کاری، بذر پاشی، احداث محوطه یا مسیرهای ویژه گردش و

تفریح استقرار ایستگاههای تحقیقاتی و هواشناسی، ایجاد اردوگاههای دانش آموزی و فعالیتهای مشابه.

(۳) احداث واحدهای محیط بانی.

(۴) عملیات آبخیزداری و تحقیقات آموزشی - علمی.

کاربری مشروط

(۱) توریسم متمرکز و گسترده با رعایت ضوابط محیط زیست.

(۲) خدمات توریستی با رعایت ضوابط محیط زیست.

(۳) احداث راههای فرعی شوسه، سکونتگاههای غیردائمی برای مکان های تفریحی و پناهگاه حیوانات با

رعایت ضوابط و مقررات تدوین شده و مصوبات سازمان محیط زیست.

(۴) کشاورزی آبی بصورت قطره ای و دیم سالانه و دائمی با رعایت دقیق مسائل زیست محیطی به

ویژه از نظر مواد شیمیایی مورد استفاده در کشاورزی.

۵) باغداری مشروط به تأمین آب.

۶) جمع آوری گیاهان و رستنی ها برای مصارف صنعتی و دارویی مشروط به اجازه سازمان های منابع طبیعی و حفاظت از محیط زیست.

کاربری ممنوع

۱) توسعه شهری و روستایی.

۲) استقرار صنایع و کارگاهها و تأسیسات و خدمات عمومی.

۳) استقرار جمعیت و فعالیت.

۴) شخم زدن بدون مجوز در خارج از محدوده روستاها.

۵) بهره برداری از معادن.

۶) ایجاد سکونتگاه های دائمی.

۷) احداث واحدهای صنعتی و کارگاهی و آلاینده محیط طبیعی.

۸) دفن زباله و ایجاد تأسیسات و تجهیزاتی مانند کشتارگاه، غسلخانه، فاضلاب، گورستان.

۱-۴-۳- پهنه رخنمون سنگی و ارتفاعات بالای ۲۰۰۰متر

این کاربری در اراضی تیپ کوهستانی واحد اراضی ۱-۱ که در برگیرنده کوهستانی بسیار مرتفع فرسایش یافته با قله تیز و کشیده متشکل از سنگهای آهکی و دگرگونی با شیب بالای ۳۰ درصد و ارتفاع ۳۵۰۰-۲۰۰۰ متر از سطح دریا که اکثراً سخت و بدون خاک و شامل رخنمونهای سنگی و بندرت خاکهای خیلی کم عمق سنگلاخی و بعضاً پوشش برفی می باشد.

محدودیت شدید آن عبارت است از شیب خیلی زیاد، نداشتن پوشش خاکی و فرسایش خیلی شدید تنها امکان فعالیت عبارت است از حفاظت حوضه های آبخیز و آبخوان

کاربری مشروط

۱) توریسم گسترده.

۲) بهره برداری از این حوزه در زمینه مصالح ساختمانی با نظر سازمان محیط زیست بلا مانع است.

کاربری ممنوع

۱) بهره برداری از پوشش گیاهی ضعیف و فقیر این فضاها در جهت پراکندگی چرا اکیداً ممنوع است.

۲) کشاورزی دیم.

۳) استقرار صنعت و زیستگاه انسانی

۴) بهره برداری از این حوزه به علت مخاطرات موجود و شیب زیاد ممنوع است، مگر در زمینه های

خاص با لحاظ نمودن موارد مورد نیاز.

۱-۴-۴ - حریم آثار و بناهای تاریخی و میراث فرهنگی

در مورد ضوابط و معیارهای مربوط به حریم و نحوه حفاظت از آثار و ابنیه تاریخی و میراث فرهنگی ثبت شده، می بایست طبق ضوابط و معیارهای سازمان میراث فرهنگی کشور عمل شود. همچنین سازمان ها و نهاد های شهری و روستایی، هنگام برخورد با مواردی نظیر وجود بناها یا محل های تاریخی، می توانند با همکاری سازمان میراث فرهنگی، ضمن بازدید از آن مکان ها، نسبت به تعیین حریم لازم اقدام نمایند.

با این حال، ضوابط کلی حفظ آثار باستانی با توجه به هویت کالبدی و ارزشی آنها در طرح توسعه و عمران ناحیه به شرح زیر مطرح میگردد:

۱- محدوده حریم پیشنهادی به اندازه ای باشد که ارزش و شئون ملی و تاریخی جنبه های معماری آثار یاد شده کاملاً حفظ گردد.

۲- احداث کانالها و بندهای آبیاری یا حفر کانال برای سایر اقدامات عمرانی موجبات صدمه به این بناها یا محدوده ها را فراهم نمایند ممنوع میباشد.

۳- احداث بناها و تأسیساتی که باعث منزوی شدن، از دست رفتن دید و در نتیجه خدشه دار شدن ارزش و اعتبار این آثار شود، در اطراف بناها و محدوده های مذکور ممنوع است.

۴- هیچگونه تخریب یا حفاری، که فاقد اجازه سازمان میراث فرهنگی باشد، نباید در این بناها یا محوطه ها صورت پذیرد.

۵- هر گونه احیاء و مرمت این آثار باید زیر نظر کارشناسان مربوطه صورت گیرد.

۶- هر گونه فعالیت اجرائی و بهره بردارانه و استقرار سکونتگاههای انسانی در حریم ابنیه تاریخی ممنوع می باشد. فعالیت های صنعت توریسم بصورت متمرکز و کنترل شده اعمال گردد.

۱-۵ - پهنه های ساخت و ساز و محیط مصنوع

۱-۵-۱ - نقاط سکونتگاهی

این نقاط که در پهنه های مختلف ناحیه پراکنده شده اند شامل نقاط سکونتی وضع موجود و یا نقاط سکونتی آتی می باشند.

عملکردهای مجاز، مشروط و ممنوع بر حسب طرح های مصوب هادی روستایی، هادی شهر، جامع و تفصیلی برای سکونتگاه هایی که دارای طرح می باشد تعیین می شود.

روستاها و سکونتگاه های فاقد طرح، در خارج از محدوده عرفی روستاها تابع ضوابط و مقررات طرح جامع ناحیه ای، و در داخل محدوده روستاها، به ویژه در مورد محدوده های عرفی، تابع ضوابط و مقررات نهاد های ذیربط می باشند.

کاربری مجاز

- ۱) کلیه فعالیت های که متناسب با زندگی شهری و روستایی از قبیل تجاری، آموزشی، کارگاهی غیرمزاحم بهداشت و درمان، حمل و نقل، جهانگردی و پذیرایی و ...
- ۲) تفصیل موارد فوق به عهده طرح های پایین دست خواهد بود.

کاربری مشروط

- ۱) احداث تأسیسات مربوط به آب و برق و گاز و مخابرات با رعایت ضوابط و مقررات ذیربط و رعایت حریمهای مربوطه.
- ۲) ایجاد هر گونه تأسیسات و تجهیزات در حریم تأسیسات آب و برق و گاز و نفت و شبکه های مخابراتی و رودخانه ها و سدها و چاههای آب که در جوار مناطق مسکونی واقع شده اند. بر مبنای ضوابط و

مقرراتی است که در قوانین و آئین نامه های اجرائی ادارات و سازمانها و نهادهای اجرائی ذیربط پیش بینی شده در مراجع تصویب کننده به تصویب رسیده باشد.

۳) تفصیل موارد فوق به عهده طرح های پایین دست خواهد بود.

کاربری ممنوع

کلیه فعالیت هایی که استقرار آنها در شهر و یا روستاها ضرورتی ندارد نظیر صنایع، پادگانهای نظامی، دامداری، مرغداری و سایر فعالیت هایی که به نوعی برای زندگی اهالی ایجاد مزاحمت می نمایند.

- تفصیل موارد فوق به عهده طرح های پایین دست خواهد بود.

به استناد ماده ۳ آئین نامه مربوط به اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی حریم شهرها مصوب ۱۳۵۵/۲/۲۷ هیات وزیران و سایر موارد بعدی بشرح زیر تعیین می گردد:

الف - در موارد ایجاد شهرک رعایت ضوابط زیر الزامی است:

۱ - به استناد مفاد مندرج در ماده ۲۴ انجام عملیات مربوط به تفکیک ثبتی اراضی شهرکها منوط به اتمام عملیات زیربنایی و صدور پروانه بهره برداری و اجازه تفکیک می باشد و برحسب مورد ممکن است عملیات اجرایی زیربنایی و صدور پروانه بهره برداری و اجازه تفکیک به مراحل مختلف تقسیم گردیده (در قسمت ضمام و پیوستها مراحل آن تشریح گردیده است). پس از خاتمه عملیات هر قسمت پروانه بهره برداری و اجازه تفکیک نسبت به آن قسمت ها صادر و به احداث کننده شهرک تسلیم شود. همچنین در مواردی که به تشخیص کمیسیون ماده ۱۳ آئین نامه ایجاد می توان پروانه بهره برداری را از لحاظ امکان تفکیک و فروش قطعات ساختمانی و اراضی قبل از اتمام عملیات اجرایی زیربنایی نسبت به هر قسمت از شهرک صادر نمود مشروط براینکه از متقاضی تضمین کافی که ترتیب آن در دستورالعمل موضوع تبصره ماده ۱۳ آئین نامه مقرر گردیده، برای اتمام عملیات زیربنایی قسمتهای مذکور اخذ شود.

همچنین کلیه وظایف کمیسیون ماده ۱۳ مصوبه ۷۸/۱۰/۱۲، در ارتباط با بررسی و تصویب شهرک های مسکونی و تغییرات بعدی آن به شورای استان محول می گردد.

تبصره: اراضی داخل شهرکها اعم از مسکونی یا صنعتی که به تصویب مراجع قانون ذیربط رسیده باشند و همچنین مناطق و حریمهای ویژه ای که به موجب قوانین موضوعه تعیین شده اند تابع ضوابط و مقررات

قانونی مربوطه خواهند بود. هر نوع تفکیک و تبدیل اراضی کشاورزی و یا دارای قابلیت کشاورزی و باغات واقع در خارج از محدوده قانونی شهرها براساس آئین نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت کشاورزی به تصویب هیات وزیران برسد.

تبصره ۳: طبق تبصره ۳ ماده ۴ هر گاه ضوابط مشخصی در طرحها از لحاظ تفکیک اراضی ساختمان و ایجاد تأسیسات عمومی مقرر شده باشد ضوابط مذکور در صدور پروانه و ایجاد شهرک و صدور اجازه تفکیک ملحوظ خواهد گردید.

به استناد مفاد مندرج در ماده ۱۵ در مورد شهرک‌هایی که قبل از تصویب این آئین نامه شروع به احداث شده است، اجازه انجام عملیات شهرسازی و ساختمانی پس از رسیدگی و تصویب پروژه شهرک توسط کمیسیون مقرر در ماده ۱۳ این آئین نامه و اخذ تضمین کافی برای تکمیل عملیات زیربنایی توسط اداره کل مسکن و شهرسازی استان مربوط صادر خواهد شد.

تبصره ۱: دستورالعمل طرز اجرای این ماده و تعیین آن مقدار از ضوابط مقرر در مورد شهرک‌های جدیدالاحداث که رعایت آنها در این قبیل شهرک‌ها لازم و امکانپذیر باشد و کیفیت اخذ تضمین برای تکمیل عملیات زیربنایی با توجه به شرایط خاص هریک از انواع این قبیل شهرک‌ها توسط وزارت مسکن و شهرسازی تصویب و برطبق آن رفتار خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتیکه نحوه تفکیک اراضی این قبیل شهرک‌ها با ضوابط و مقررات مقرر برای هریک هماهنگ نباشد، با صدور اجازه اصلاح نقشه تفکیکی توسط کمیسیون ماده ۱۳ آئین نامه اصلاحات لازم در نقشه تفکیکی بعمل خواهد آمد. به استناد ماده ۱۶، وظایف و اختیاراتی که در این آئین نامه برای استاندارد یا سایر مقامات در استان تعیین شده است به عهده فرماندار کل و سایر مقامات مربوط در فرمانداری کل خواهد بود.

ب - در مورد اراضی غیرشهرک تفکیک تحت شرایط و ترتیبات زیر مجاز خواهد بود:

۱ - هدف از تفکیک، اجرای طرح مشخصی باشد که طبق مقررات مربوط مورد موافقت مراجع ذیربط قرار گرفته باشد.

۲ - مساحت قطعات تفکیکی معادل و متناسب با اجرای مورد نظر باشد.

۳ - انجام عملیات ساختمانی یا تأسیساتی طرح در زمین موردنظر امکانپذیر باشد و مغایرتی با ضوابط

مقرر در ماده ۴ آئین نامه نداشته باشد.

۴ - اعلام نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی یا واحدهای تابع وزارت که اختیارات لازم به آنها تفویض شده باشد، مبنی بر عدم قابلیت تولید زراعی اراضی و اقتصادی نبودن بهره وری کشاورزی از زمین موردنظر و مناسب بودن آن برای اجرای طرح نسبت به اراضی دیگر همان حوزه کشاورزی.

۵ - تقاضا و نقشه تفکیکی ضمن رعایت کلیه شرایط بالا مورد تصویب مراجعی که در حوزه هر استان اختیار صدور پروانه های ساختمانی را در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها دارند قرار گرفته باشد.

تبصره ۱: ادارات ثبت مجاز نخواهند بود هیچ نوع تقاضای تفکیکی را به قطعات کوچکتر از ۲۰ هکتار قبل از اینکه مورد تصویب مراجع فوق قرار گرفته و ابلاغ شوند بپذیرند و نسبت به آن اقدام کنند.

تبصره ۲: در محدوده مسکونی روستاها صدور اجازه و تفکیک با رعایت قوانین جاری کشور و در حدود نیازهای سکونتی و اجتماعی روستا بعهده وزارت تعاون و امور روستاها یا واحدهای تابعه آن وزارت که اختیارات لازم به آنها تفویض شده باشد خواهد بود.

تبصره ۳: رعایت حریم راهها، دریاچه ها، سدهای در دست ساخت پیشنهادی، رودخانه ها، جنگلها، معادن و تالابها، نهرهای عمومی، قنوات و چاهها، مسیلهها، خطوط و پایه های انتقال نیروی برق، خطوط و پایه ها و تأسیسات مخابراتی، پلها و تونلها واقع در مسیر راهها با تأسیسات عمرانی، لوله های انتقال نفت و گاز، سدها و کانالها و شبکه های آبیاری، خطوط و لوله آبرسانی، تأسیسات نظامی و انتظامی و امنیتی، تصفیه های آب و فاضلاب، سیل بندهای و مسیل گیرها و سایر تأسیسات عمومی و عمرانی و ابنیه و آثار تاریخی و همچنین رعایت ضوابط و مقررات توسط مراتع ذیربط در مورد بهداشت عمومی و بهسازی در حفاظت محیط زیست.

تبصره ۴: به استناد به مفاد تبصره ۳ ماده ۴ آئین نامه برای بخشی از حوزه سیاسی این استان بعنوان یک ناحیه طرح، جامع بلندمدت ۲۰ ساله تهیه گردیده است، لذا در هر مورد که مشاور برای تفکیک، احداث بنا و تراکم ضوابط مشخصی را ارائه بنماید ضوابط مذکور نیز بایستی ملاک عمل قرار گیرد.

۱-۱-۵-۱- ضوابط و مقررات احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم

شهرها

به استناد ماده ۲۳ مصوبه در ۷۸/۱۰/۱۲ هیات وزیران، احداث هر نوع ساختمان و تأسیسات در اراضی موضوع آئین نامه مربوطه با استفاده از اراضی و احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده حریم شهرها، بدون رعایت طرحهای ناحیه ای و ضوابط و مقررات مربوطه ممنوع است.

همچنین هر تغییری در طرح جامع ناحیه ای می بایست جهت بررسی و تصویب شورای استان به دبیرخانه شورای استان پیشنهاد شود.

به استناد مفاد مندرج در آئین نامه مربوط به استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها، مصوب ۱۳۵۵ / ۲ / ۲۷ هیات وزیران (تبصره ۳ ماده ۴ خصوصاً و سایر موارد عموماً) ضوابط کلی احداث ابنیه در اراضی مذکور بشرح زیر تعیین می گردد.

الف - انجام عملیات ساختمانی و تأسیساتی طرح در زمین مورد نظر امکان پذیر باشد و مغایرتی با ضوابط مقرر در ماده ۴ آیین نامه مذکور نداشته باشد.

اعلام نظر وزارت کشاورزی تبصره یک ماده یک و منابع طبیعی با واحدهای تابع آن وزارت که اختیارات لازم را به آنها تفویض شده باشد مبنی بر عدم قابلیت تولید زراعی اراضی و اقتصادی بعنوان بهروری کشاورزی از زمین مورد نظر و مناسب بودن برای اجرای طرح نیست به اراضی دیگر همان حوزه کشاورزی.

ب - رعایت حریم های گفته شده در احداث بنادر خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها الزامی است.

ت - منظور داشتن ۷۵ درصد از مساحت زمین بصورت فضای باز و در صورتیکه ساختمان بیش از یک طبقه باشد عدم تجاوز مساحت کل زیربنای ساختمان در کل طبقات از ۵۰ درصد مساحت زمین.

ج - اخذ پروانه ساختمان با رعایت ماده ۶ آئین نامه مذکور و رعایت مشخصات مندرج در پروانه مذکور الزامی است.

رعایت حریم معابر برای هر نوع از سازه ها و آثار طبیعی و فرهنگی و باستانی و ... در صورتی لازم الرعایه خواهد بود که آن ضوابط بموجب مقررات قانونی وضع و اعلام شده باشد و یا از طرف سازمانهای

زیربند در حدود قانونی به مراجع صادر کننده پروانه ابلاغ گردیده باشد. بدیهی است در این مورد دستورالعملهای صادره توسط وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور مورد رعایت قرار خواهد گرفت در هر حال رعایت ضوابط آئین نامه ۲۸۰۰ زلزله در احداث کلیه بناها و تأسیسات الزامی می باشد.

چ - در اراضی خارج از محدوده کشاورزی که مساحت آن پنجهزار متر مربع می باشد ایجاد ساختمان در احتیاجات کشاورزی و سکونت مشخص مالک یا کشاورز یا کارگران کشاورزی تا میزان حداکثر ۴ درصد مساحت زمین مشروط بر اینکه مساحت زیربنای ساختمان از ۲۰۰ مترمربع تجاوز نکند مجاز است.

ح - صدور پروانه ساختمان و اعمال نظارتهای لازم برای اینکه ساختمان طبق مشخصات و شرایط و ضوابط مندرج در پروانه بنا گردد و ضوابط مقررات در ماده ۴ (فصل دوم ایجاد ساختمانها و تأسیسات غیر مشترک) آئین نامه استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی حریم شهرها در مورد آنها رعایت شود. در خارج از محدوده، مرجع تعیین هر ناحیه توسط استانداری مشخص می گردد و استانداری می تواند بر مقتضیات محل و یا مصوب کمیسیون ماده ۱۳ این آئین نامه، احداث ساختمان را در بعضی از مناطق خارج از محدوده و حریم شهرهای حوزه ناحیه و یا احداث بعضی از انواع ساختمانها را در این قبیل مناطق با اعلام قبلی و با انتشار آگهی در روزنامه کثیرالانتشار محلی و مرکز مشمول دریافت پروانه نمایند. لیکن ضوابط و مقررات بندهای ۱ تا ۳ ماده ۴ آئین نامه استفاده از اراضی و احداث بنا و ... تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها در مورد کلیه سطوح ناحیه که در خارج از محدوده های ذکر شده قرار دارد الزامی است.

خ - مراقبت و اعمال نظارت در رعایت مقرر در آئین نامه و تأمین تأسیسات و تسهیلات لازم برای انجام فعالیتهای سالم و هماهنگ ساختمانی در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها و راهنمایی و ارشاد کسانی که قصد ایجاد ساختمان در این قبیل نقاط را دارند و جلوگیری از تخلفات ساختمانی در محدوده سیاسی ناحیه با استانداری می باشد که با استفاده از محدوده قانونی و حریم شهرها عمل خواهد شد.

ذ - هر گونه ساختمان اعم از ساختمان مسکونی و عمومی در محدوده مسکونی روستاهائیکه برای آنها طرح هادی روستایی تهیه نشده باشد و در خارج از محدوده قانونی شهرها و روستاهای طرح دار قرار گرفته، باشند. تابع ضوابط مندرج در این دفترچه خواهد بود.

ایجاد ساختمانها و تأسیسات نظامی و انتظامی، امنیتی، ساختمانها و تأسیسات مربوط به طرحهای آب و فاضلاب، برق لوله کشی نفت و گاز، تأسیسات فنی مربوط به اکتشاف و استخراج نفت و گاز، خطوط ارتباطی و مخابراتی مجتمع های مسکونی و سایر تأسیسات متعلق به سازمانهای دولتی که در خارج از محدوده قانونی شهرها و حریم استحقاقی قرار دارند. تابع پروژه ها و طرحهای مصوب توسط مراجع و مقامات صلاحیت دار سازمان مسکن و شهرسازی (کمیسیون ماده ۱۳ استان) می باشد و مقامات تهیه کننده این قبیل پروژه ها و طرحها باید رعایت ضوابط عمومی ایجاد ساختمان و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی شهرها و حوزه استحقاقی که با رعایت آئین نامه استفاده اراضی و احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها تدوین گردیده است بر حسب مورد رعایت بنمایند.

ضرورت تهیه طرحهای جامع و هادی شهری و روستایی

بمنظور ساماندهی کالبد شهرهای کوچک و روستاهای مستعد و توسعه ضرورت تهیه انواع طرحهای توسعه شهری و روستایی بشرح مندرج در زیر الزامی است.

۱- تهیه طرحهای هادی و جامع شهری برای شهرهای موجود که فاقد طرح جامع یا هادی می باشند. با تعیین حریم (حوزه استحقاقی هر یک از آنها)

۲- تهیه طرحهای هادی روستایی برای روستاهای دارای ۲۰۰۰ نفر جمعیت به بالا.

۳- تهیه طرح بهسازی و ساماندهی برای روستاها و کانونهای مسکونی با رعایت جداول ضوابط و مقررات احداث معابر، تفکیک زمین، احداث بنا و تراکم ساختمانی.

۱-۵-۲- ضوابط و مقررات ساخت و ساز در روستاهای موجود

۱- در روستاهائی که دارای طرحهای مصوب هستند، ضوابط و مقررات ساخت و ساز و کاربریها تابع طرح مذکور خواهد بود در غیراینصورت در کمیسیون ماده ۹۹ مطرح می گردد.

۲- در روستاهایی که فاقد طرح هادی هستند مقررات زیر بایستی اجرا، گردد.

۱) توسعه روستاها در اراضی کشاورزی ممنوع است در شرایطی که توسعه روستاها در اراضی

کشاورزی اجتناب ناپذیر باشد، مشروط بر موافقت سازمان کشاورزی بلا مانع خواهد بود.

۲) ساخت و ساز در روستاهای واقع شده در محدوده استحفاظی شهرها تابع ضوابط و مقررات حوزه استحفاظی بوده و پیشنهاد می شود برای حفظ اراضی مسکونی و عدم توسعه بی رويه این گونه روستاها حداقل تفکیک قطعات مسکونی ۵۰۰ مترمربع باشد.

۳) احداث روستاهای جدید بدون مطالعه قبلی ممنوع است. در صورتیکه نیاز به احداث روستای جدید باشد. مکان آن بایستی دارای مشخصات زیر باشد:

۱-۳) مکان روستا بایستی در شیب های بالاتر از ۱۵ درصد باشد.

۲-۳) مکان روستا بایستی از محور گسلها و حریم طغیان رودخانه ها و مسیر رانش کوه دارای فاصله مناسب باشد.

۳-۳) مکان روستاها بایستی درون اراضی مرغوب کشاورزی قرار نداشته باشد.

۴-۳) مکان روستا بایستی از محور راه های اصلی و خط راه آهن و لوله های گاز، نفت و شبکه های برق فشار قوی دارای فاصله لازم باشد. (حریم این محورها در همین ضوابط و مقررات آمده است).

۵-۳) جمعیت روستای جدید بایستی حتی الامکان از ۵۰۰ نفر کمتر نباشد تا تأمین خدمات اولیه برای آن نیز بصره باشد.

۶-۳) مکان روستای جدید بایستی در محدوده استحفاظی شهرهای موجود قرار نداشته باشد.

۷-۳) مکان روستای جدید بایستی به نحوه انتخاب گردد که امکان تأمین آب مورد نیاز و راه برای آن میسر باشد.

۸-۳) حتی الامکان از گسترش روستاها در پهنه های خطر بایستی جلوگیری شود.

۲ - ضوابط و مقررات در حریم ها

۲-۱ - حریم و ضوابط راهها

۲-۱-۱ - ضوابط عمومی مربوط به حریم راهها

بر حسب "ضوابط حفظ حریم اراضی مجاور راه ها"، مصوبه مورخ ۶۸/۳/۱ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، و به منظور کنترل ساخت و ساز اطراف جاده های بین شهری و کمربندی که عموماً منجر به توسعه بی رویه شهرها سمت جاده های مذکور می گردد، ضوابط باید رعایت شوند:

۱ - اراضی واقع در حد فاصل جاده های کمربندی مذکور، چنانچه در خارج از محدوده استحفاظی طرحهای مصوب جامع یا هادی واقع شده اند به محدوده های مذکور اضافه می گردند، مگر اینکه فاصله کمربندی از محدوده و وسعت اراضی فی مابین به حدی باشد که در طول عمر طرح تاثیری در میزان و جهت گسترش شهر نداشته و اجرای مقررات نظارت بر حریم استحفاظی را عملاً غیر ممکن بسازد که تشخیص آن با کمیسیون ماده ۵ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در شهرهای دارای طرح جامع و مراجع و مقامات مسئول بررسی و تصویب طرحهای هادی بر حسب مورد خواهد بود.

۲ - ایجاد هر گونه ساخت و ساز و تأسیسات تا عمق ۱۰۰ متر از بر حریم راه در طرفین جاده های کمربندی واقع در حریمهای استحفاظی و همچنین ایجاد هر نوع راه دسترسی هم سطح به جاده های مذکور ممنوع است.۲.

۳ - احداث هر گونه ساختمان و تأسیسات در طرفین کلیه راههای بین شهری واقع در محدوده استحفاظی و حریم شهرها به عمق ۱۰۰ متر از بر حریم قانونی راه و همچنین ایجاد راههای دسترسی هم سطح جاده اصلی ممنوع است مگر در مورد کاربریهای خاص که هم محل کاربری و هم راههای دسترسی لازم عیناً در قالب طرحهای مصوب جامع و تفصیلی و هادی ترسیم شده یا ضوابط مربوط به آنها تعیین شده باشد.

تبصره: تأسیسات لازم برای بهره‌برداری (کشت، داشت، برداشت) از زمینهای کشاورزی و ضوابط حفظ حریم اراضی مجاور راهها مصوبه مورخ ۶۸/۳/۱ شورای عالی شهرسازی و معماری ایرانباغات و همچنین خطوط پایه های انتقال نیروی برق و شبکه های مخابراتی، پلها و تونلهای واقع در مسیر راهها، لوله های انتقال نفت و گاز، کانالها و شبکه های آبیاریخطوط و لوله های آب رسانی، سیل بندها و سیل گیرها، از مشمول بندهای فوق مستثنی و تابع قوانین و مقررات مربوط به خود هستند.

کمیسیون های ماده ۵ یا مراجع تصویب طرحهای هادی حسب مورد و در صورت لزوم می توانند جاده های ارتباطی دیگری را نیز که از شهر به روستاها ویا نقاط دیگری در اطراف شهر منتهی می شوند مشمول این مقررات بنمایند که در صورت حریم حفاظتی نهایی تا ۵۰ متر قابل تقلیل است. همچنین حریم حفاظتی جاده های بین شهری در مواردی که از روستا عبور می نمایند نیز چنانچه در قالب طرحهای بهسازی یا هادی روستایی مورد طراحی قرار گیرد تا ۵۰ متر قابل تقلیل است.

۴ - کلیه کارگاهها و واحدهای صنعتی و تجاری و خدماتی و نظایر آن موجود در دو طرف راههای موضوع این مصوبه می بایست به مجموعه متمرکز جدید منتقل شوند.

۲ - مصوبه ۷۹/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی در پیوستها آمده است.

۵ - آن قسمت از حریم راهها که در داخل محدوده های قانونی و حریم شهرها واقع می شود و اضافه بر عرض سواره و پیاده روی میباشد، منظور کمک به پاکیزگی و زیبایی منظر ورودی شهرها و جلوگیری از باز کردن راه دسترسی برای ساخت و سازهای بعد از حریم راه توسط شهرداریها در محدوده امکانات آنها و با هماهنگی وزارت راه و ترابری برای درختکاری و ایجاد فضای سبز مورد استفاده قرار خواهد گرفت. همچنین در مورد حفظ اراضی مجاور حریم راهها در خرج از محدوده قانونی شهرها، احداث بناها و تأسیساتی که در نوار حفاظتی راهها پس از اخذ پروانه و رعایت حریم قانونی راه (به پیروی از ضوابط و وزارت راه و ترابری) و تأیید کیفیت دسترسی توسط وزارت راه و ترابری مجاز است، عبارت است از:

- تأسیساتی که بهره برداری (کشت) داشت و برداشت از زمینهای کشاورزی و باغات مستقر در آنها مقدور نباشد.

- تأسیسات خدماتی و رفاهی جانبی راه از قبیل پمپ بنزین، رستوران، تعمیرگاه و امثال آنها با رعایت ضوابط قانونی مربوط به هر یک

- احداث ساختمان در محدوده روستاها در قسمتی از طول جاده که از داخل روستا عبور کرده و به تأیید کمیسیون ماده ۱۳ آیین نامه بنا و تأسیسات خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها برسد.

- ساختمانهایی که قبل از ۶۹/۶/۱ احداث شده باشند.

لازم بذکر است کلیه محورهای ارتباطی استان که دارای حریم مصوب هستند بایستی بر اساس ضوابط و مقررات قانون اصلاح ایمنی راههای مصوبه ۱۱/۲/۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی باید اعمال گردد.

ضوابط و مقرراتی که در نحوه بکارگیری هر یک از کاربریها در حریم راههای مواصلائی باید مد نظر قرار بگیرد به ۳ دسته مجاز مشروط و ممنوع تقسیم می گردد. وزارت راه و ترابری و شرکت راه آهن مسئول حفظ و نگهداری راهها هستند. به محض مشاهده وقوع تجاوز به راهها و حریم آنها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند.

- قانون اصلاحیه راهها مصوبه ۱۱/۲/۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی، تغییراتی در مصوبه مورخ ۱/۳/۶۸ شورای عالی شهرسازی و معماری داشته، که می توان به تقلیل حریم حفاظتی از عمق ۱۵۰ متر از بر حریم قانونی راهها به ۱۰۰ متر، اشاره نمود.

- اداره کل راه و ترابری استان مکلف است نسبت به ماده ۱۴ قانون و ضوابط راهها، هنگام ایجاد راههای جدید و راه آهن، گذرگاههای ضروری و مجاری لازم با در نظر گرفته و موجبات ارتباط دو طرف راه احداث را به نحو مقتضی فراهم کند.

- اداره کل پست و تلگراف و تلفن در مورد فراهم نمودن امکانات ارتباطی، و وزارت نیرو در مورد تأمین روشنایی راه ها، مکلفند حسب اعلام اداره کل راه و ترابری و در چهارچوب مقررات موجود اقدام کنند.

- ایجاد هر گونه ساخت و ساز به شعاع ۱۰۰ متر از انتهای حریم راهها و حریم راه آهن و در طول کنار گذرگاههایی که اداره کل راه و ترابری احداث می نماید و یا مسئولیت نگهداری آنها را به عهده دارد بدون کسب مجوز از اداره مذکور با استناد ماده ۱۷ ممنوع می باشد.

تبصره ۱: ماده ۱۷ اداره کل راه و ترابری را مکلف کرده است نوع کاربری زمینهای اطراف راهها و راه آهن را به عمق ۱۰۰ متر بعد از حریم قانونی آنها، تعیین و به تصویب شورای عالی شهر سازی استان یا کمیسیون ماده ۱۳ برساند.

براساس ماده ۱۸ وزارت جهاد سازندگی همچنان عهده دار وظایف مربوط به برنامه ریزی، احداث، نگهداری و مرمت راههای روستایی خواهد بود.

کاربری مجاز

(۱) ایجاد راه دسترسی به حریم گذرگاه مناسب و عبور دادن تأسیسات از عرض راه و راه آهن با اجازه اداره کل راه و ترابری مجاز است.

(۲) نصب تابلو در حریم راه با اخذ مجوز از اداره کل راه و ترابری مجاز است.

(۳) در موارد اضطراری به منظور ترسیم تأسیسات عمومی که از عرضی راه عبور نموده است دستگاه مربوطه با کسب موافقت راه و ترابری و ضمن رعایت کلیه نکات ایمنی بلا مانع است.

(۳) ایجاد کمربند سبز در طرفین اتوبانها و جاده های بین شهری با حفظ حریم راهها و مشروط به تأمین آب مجاز است.

ع) به استناد تبصره یک ماده ۱۷ قانون راهها اداره کل راه و ترابری مکلف است نسبت به برآورد هزینه خسارت وارده به راهها و حریم آنها و ابنیه فنی و علائم و تأسیسات و تجهیزات ایمنی که در اثر برخورد وسائط نقلیه و یا عبور بارهای ترافیکی و لوله های آب، گاز، فاضلاب و کابل برق و مخابرات و غیره و هر گونه عملیاتی که منجر به بروز هزینه و خسارت گردد، اقدام و مبالغ دریافتی را به حساب خزانه واریز و صد در صد آنرا به منظور ایمنی سازی راهها به مصرف برساند.۱

کاربری مشروط

- ۱) ایجاد درختکاری در حواشی راهها مشروط به تأمین آب خواهد بود.
- ۲) نظارت بر امر ساخت و ساز در حاشیه راه ها و راه آهن ها تا شعاع ۱۰۰ متر از منتهی الیه حریم قانونی آنها مشروط به نظرات راه و ترابری اعمال می شود.

کاربری ممنوع در حریم راهها و راه آهن

- ۱) ماده ۱- تبصره ۵- از قانون ایمنی راهها و راه آهن برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه حداقل تا شعاع ۵۰۰ متر از بالا دست و یک کیلومتر از پایین دست پل ها ممنوع است.
- ۲) براساس ماده ۷، ریختن زباله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن در راه ها و راه آهن و در حریم قانونی آنها چه در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها ممنوع است.
- ۳) نصب و یا استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر و همچنین هرگونه عملیات که موجب اختلال در امر تردد وسایل نقلیه می شود، و نیز ایجاد راه دسترسی، ممنوع است.
- ۴) براساس ماده ۱۷ قانون راهها، ایجاد هر گونه ساختمان و دیوار کشی و تأسیسات به شعاع ۱۰۰ متر از انتهای حریم راهها و حریم راه آهن و در طول کنار گذرهایی که وزارت راه و ترابری احداث نموده و یا می نماید و یا مسئولیت نگهداری آنرا به عهده دارد بدون کسب مجوز از وزارت مذکور ممنوع می باشد.

1 - جهت کسب اطلاع رجوع شود به پیوستها و ضمائم راهها.

۵) در حریم استحقافی راهها و بخصوص اتوبان، به دلیل آلودگیهای حاصله از تردد اتومبیلها و تولید سرب (CO2) بر روی گیاهان، چرای دامها مطلقاً ممنوع می باشد.

۲-۱-۲- ضوابط حفظ حریم و اراضی مجاور راهها در محدوده استحقافی و

حریم شهرها

بمنظور کنترل ساخت و سازهای اطراف جاده های بین شهری و کمربندیها که عموماً منجر به توسعه بی رویه شهرها بسمت جاده های مذکور می گردد، شورای شهرسازی و معماری ایران در جلسه مورخ ۱/۳/۶۸ ضوابط زیر را تصویب نمود.

۱- اراضی واقع در حد فاصل جاده های کمربندی و محدوده قانونی شهرها و همچنین ۱۰۰ از ۱۵۰ متر از حد حریم قانونی را در بر خارجی جاده های مذکور چنانچه در خارج از محدوده استحقافی طرح های مصوب جامع یا هادی واقع شده باشند به محدوده های مذکور اضافه می گردند. اگر این فاصله کمربندی ار محدوده و وسعت اراضی فی مابین به حدی باشد که در طول عمر طرح تاثیر در میزان و جهت گسترش شهر نداشته و اجرای مقررات نظارت بر حریم استحقافی عملاً غیر ممکن بسازد که تشخیص آن با کمیسیون ماده ۵ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در شهرهای دارای طرح جامع و مراجع و مقامات مسئول بررسی و تصویب طرح های هادی حسب مورد خواهد بود.

۲- ایجاد هرگونه ساختمان و تأسیسات تا عمق ۱۰۰ متر، از بر حریم راه در طرفین جاده های کمربندی واقع در حریم های استحقافی و همچنین ایجاد هر نوع راه دسترسی هم سطح به جاده های مذکور ممنوع است.۱.

۱ - مصوبه ۷۹/۲/۱۱ مجلس - رجوع شود به پیوستهای حریم راه ها..

۳- احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات در طرفین کلیه راههای بین شهری واقع در محدوده استحفاظی و حریم شهرها به عمق ۱۰۰ متر از بر حریم قانونی راه و همچنین ایجاد راهها به دسترسی هم سطح به جاده اصلی ممنوع است مگر در مورد کاربریهای خاص که محل آنها در قالب طرح های جامع و هادی که به تصویب مراجع ذیصلاح رسیده باشد.

تأسیسات زیر بنایی مورد نیاز کشاورزی که نوع و میزان آن طبق مقررات وزارت کشاورزی مجاز باشد از شمول بندهای فوق خارج می باشد.

شهرداری ها در مورد حریم موضوع ماده ۹۹ و مراجع مسئول صدور پروانه و نظارت در حد فاصل حریم شهرداری تا محدوده نهایی طرح های جامع و هادی موظفند محل های مناسب برای انتقال اینگونه واحدها را با همکاری ادارات مسکن و شهرسازی استانها براساس طرحهای مجموعه توسعه شهری تعیین و تسهیلات لازم برای انتقال فراهم نمایند و وزارت مسکن و شهرسازی با استفاده از امکانات سازمان زمین شهری و خصوصاً با استفاده از اراضی دولتی تحقق امر فوق را تسهیل خواهد کرد.

محل های قبلی بر اساس تصویب مراجع قانونی مقرر حسب مورد به فضاهای سبز و یا سایر کاربریهای عمومی تبدیل و اعمال هر گونه کاربری خصوصی مقایر با آن ممنوع است.

۵- آن قسمت از حریم راه ها که در داخل محدوده های قانونی و حریم شهرها واقع می شود و اضافه بر عرض سواره و پیاده رو می باشد، به منظور کمک به پاکیزگی و زیبایی منظر ورودی شهرها جلوگیری از باز کردن راه دسترسی برای ساخت و سازهای بعد از حریم راه توسط شهرداریها در محدوده امکانات آنها و با هماهنگی وزارت راه و ترابری برای درختکاری و ایجاد فضای سبز مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۲-۱-۳- ضوابط تأمین فضای سبز کنار اتوبان ها و بزرگراه ها و معابر

درجه ۱ و ۲

بمنظور کمک به تأمین فضای سبز در داخل محدوده شهرها به خصوص در شهرهای بزرگ و پرتراکم کشور شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در جلسه ۱۷/۱۲/۱۳۶۹ ضوابط زیر را مورد تصویب قرار داد.

۱- طرفین کلیه اتوبان ها و بزرگراه های داخل محدوده قانونی در کلیه شهرهای کشور به عمق حداقل ۱ متر و تا انتهای محدوده ملکی و حداکثر ۲۰ متر به کاربری فضای سبز عمومی شهری اختصاص خواهد یافت.

تبصره ۱: در مورد آن قسمت از زمین های موضوع بند ۱ که قبلاً تبدیل به ساختمان شده است، کاربری فضای سبز در زمان تجدید یا افزایش بنا اعمال شده و تا آن زمان مالک از سایر حقوق مالکانه مانند هرگونه تغییر، فروش، اجاره یا رهن و غیره برخوردار خواهد بود.

تبصره ۲: ۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است در طراحی اتوبانها و بزرگراههای موجود طوری تجدیدنظر نماید که دسترسی اراضی طرفین این گونه جاده ها از داخل بافت تأمین گردد.

۲- در کلیه شهرهایی که براساس سرشماری سال ۱۳۷۵ بیش از ۲۰۰ هزار نفر جمعیت دارند کلیه زمینها، باغ ها و مزارع موجود در اطراف معابر درجه ۱ و ۲ شهری به عمق حداقل ده متر و تا انتهای محدوده مالکی و حداکثر ۳۰ متر به فضای سبز عمومی شهری تبدیل خواهد شد.

تبصره ۱: تعیین معابر درجه ۱ و ۲ موضوع این بند، همچنین مواردی که به لحاظ شرایط خاص به بیش از ۳۰ متر عمق برای کاربری فضای سبز نیاز باشد، پس از انجام بررسی های کارشناسی لازم و حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از این تاریخ در کمیسیون ماده ۵ هر استان و فقط برای یک بار و با حضور نمایندگان وزیر مسکن و شهرسازی و وزیر کشور مطرح و مورد تصمیم گیری قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲: در مورد کاربریهای خدماتی و عمومی مصوب کنار معابر درجه ۱ و ۲ حداقل ۱۰ متر بر خیابان به محوطه و فضای سبز به کاربری مزبور اختصاص خواهد یافت.

تبصره ۳: شورای عالی پیشنهاد می نماید در تنظیم آئین نامه اجباری تبصره ۱۰ قانون برنامه ۵ ساله که به تصویب هیات وزیران خواهد رسید واگذاری اراضی معوض زمینهای موضوع بندهای فوق در اولویت قرار گیرد.

تبصره ۴: شهرداریهای تا اتخاذ تصمیم موضوع تبصره ۱ بند ۲ در کمیسیون ماده ۵ از صدور پروانه ساختمان در کنار خیابانهای بالاتر از عرض ۱۸ متر خودداری نمایند و در استعلامهای مربوط به انجام معاملات موضوع را به اطلاع خریدار برسانند.

۲-۱-۴- حریم راههای روستایی

۱- حریم کلیه راههای روستایی (درجه ۱، ۲ و ۳) عبارت است از اراضی بین حد نهائی بدنه تا فاصله ۱۲/۵ متر از محور راه در هر طرف، به قسمتی که مجموع عرضی بدنه راه و حریم طرفین آن ۲۵ متر شود.

۲- در مواردی که راه روستایی اجباراً از داخل روستا عبور نماید، حریم آن عبارت است از اراضی واقع بین حد نهائی بدنه راه تا فاصله ۷/۵ متر از محور راه در هر طرف، به قسمتی که مجموع عرضی بدنه راه و حریم طرفین آن ۱۵ متر شود.

تبصره ۱: در مواردی که لازم است حریمهای ذکر شده تقلیل یا افزایش یابد بنا به پیشنهاد وزارت جهاد سازندگی و تصویب کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارتین جهاد سازندگی، وزارت راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه به ریاست معاونت عمرانی استانداری اقدام گردد.

تبصره ۲: کشاورزی در حریم راههای روستائی در صورتی که به تشخیص وزارت جهاد سازندگی بر جسم راه آسیب نزنند مجاز است.

۲-۱-۵- حریم خطوط راه آهن

۱- حریم خط آهن در طول مسیر و خارج از محوطه ایستگاهها و نیم ایستگاهها ۱۷ متر در طرفین خطوط راه آهن اصلی بوده و در ایستگاهها و نیم ایستگاهها، با توجه به نقشه جات مصوب مربوطه متصرفات

راه آهن در محل پایه کوبی و محصور گردیده است. داشتن کنار گذر بعد از حریم ۱۷ متری راه آهن متناسب با میزان ترافیک از ۸ متر تا ۱۲ متر برای عبور و مرور، از طرف وزرات راه و ترابری ضروری تشخیص داده شده است.

۲- همچنین در رابطه با حریم خطوط راه آهن علاوه بر حفظ حداقل حریم خطوط به عرض ۱۷ متر از طرفین توجه به معیارهای زیر نیز الزامی است:

- حداقل طول خطوط در ایستگاه ۱۲۰۰ متر خواهد بود.
- حداقل تعداد خطوط در ایستگاهها ۳ رشته خط خواهد بود.
- حداقل فاصله بین دو رشته خط نیز ۵ متر می باشد.

۲-۲- حریم منابع آبی

۱-۲-۲- حریم مخازن، تأسیسات آبی، کانال های عمومی آب رسانی،

و زهکشی

مخازن، تأسیسات آب، کانالهای عمومی آبرسانی، آبیاری و زهکشی مستحدثاتی هستند که بمنظور آبرسانی، سالم سازی زمینها آ انتقال آب ایجاد می شوند.

حریم مخازن، تأسیسات آبی، کانالهای عمومی آب رسانی، آبیاری و زهکشی با توجه به ظرفیت آنها به شرح زیر می باشد.

ظرفیت کانالهای مستحدثه و شبکه های آبیاری و زهکشی ۱:

- آبدهی (دبی) بیش از ۱۵ متر مکعب در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۱۲ تا ۱۵ متر
- آبدهی (دبی) بیش از ۱۰ تا ۱۵ متر مکعب در ثانیه، میزان حریم از هر طرف ۸ تا ۱۲ متر
- آبدهی (دبی) بیش از ۵ تا ۱۰ متر مکعب در ثانیه، میزان حریم از هر طرف ۶ تا ۸ متر
- آبدهی (دبی) بیش از ۲ تا ۵ متر مکعب در ثانیه، میزان حریم از هر طرف ۴ تا ۶ متر
- آبدهی (دبی) بیش از یکصد و پنجاه لیتر تا ۲ متر مکعب در ثانیه، میزان حریم از هر طرف ۱ متر تا

۲ متر

1 - مصوبه ۷۹/۸/۱۱ هیأت وزیران - رجوع شود به پیوستها.

حریم لوله آبرسانی تا قطر پانصد میلیمتر کلاً ۶ متر (۳متر از هر طرف نسبت به محور لوله)

حریم لوله از پانصد تا هشتصد میلیمتر کلاً ۸ متر (۴ متر از هر طرف نسبت به محور لوله)

حریم لوله از هشتصد تا یکهزار و دویست میلیمتر کلاً ۱۰ متر (۵ متر از هر طرف نسبت به محور

لوله)

حریم لوله از یکهزار و دویست میلیمتر به بالا کلاً ۱۲ متر (۶ متر از هر طرف نسبت به محور لوله)

تبصره ۱: کانال و انهار و شبکه های آبیاری و زهکشی و انهار طبیعی و احدائی واقع در داخل مزارع و

باغات تا مساحت ۱۰۰ هکتار که برای آبیاری همان مزارع و باغات مورد استفاده است دارای حریم نیستند.

تبصره ۲: حریمهای مذکور در محدوده قانونی شهرها با توجه به طرح جامع یا هادی شهر یا توافق

وزارت آب و برق و شهرداری محل تعیین خواهد شد.

ماده ۶ - وزارت آب و برق جز در مورد انهار و شبکه آبیاری مکلف است در هر مورد که بستر یا

حریم مذکور در این آئین نامه را تعیین و مشخص می نماید مراتب را جهت اطلاع عمومی آگهی نماید.

تبصره ۵: در صورتی که قبل از تعیین بستر یا حریم بشرح ماده فوق شهرداریها با ادارات ثبت اسناد

مالکیت در مورد بسته رودخانه و انهار طبیعی و مسیلهها و یا حریم مقدور در این آیین نامه استعلام نمایند

وزارت آب و برق می تواند بنا به مورد نسبت به تعیین بستر یا حریم اقدام و مراتب را به ذینفع و اداره

استعلام کننده اعلام نماید اگر ذینفع معترض به آن باشد بشرح ماده فوق رسیدگی و اقدام خواهد شد.

ماده ۷ - جلوگیری از تجاوز اشخاص به بستر و حریم رودخانه ها و انهار طبیعی و مسیلهها و همچنین

شبکه های آبیاری و زهکشی و لوله های آبرسانی که وسیله وزارت آب و برق یا شرکتهای تابع آن ایجاد شده

و اجرا یا تصمیمات متخذه در این مورد به عهده پلیس مسلح آب است. در مناطقی که پلیس مسلح آب تشکیل

نشده مامورین شهربانی و پاسگاه موظف به اجرای دستورات صادره از مراجع مذکور می باشد.

تبصره ۵: عبور لوله نفت و گاز در بستر رودخانه ها و انهار طبیعی و مسیلهها با نظر وزارت آب و برق

بلا مانع است.

۲-۲-۱-۱- آئین نامه مربوطه تعیین بستر و حریم رودخانه ها و انهار و

مسيل ها

ماده ۱ - تعريف اصلاح مندرج در آئين نامه از نظر اجراء مقررآت آن بشرح زير است:

الف - رودخانه صحرائى است طبيعى كه آب بطور دائم يا فصلى در آن جريان داشته باشد.

ب - نهر طبيعى مجرائى آبي است كه بدون دخالت دست اشخاص ايجاد شده باشد.

ج - مسيل مجرائى است طبيعى كه سيل حاصله از باران و برف و رگبارها موقتاً در آن جريان پيدا

ميکند.

د - انهار و شبكه هاى آبيارى و زهكشى و كانالهاى مجارى مستحده اى هستند كه بمنظور آبيارى

اراضى زراعى يا سالم سازى اراضى يا آبرسانى شهرى و صنعتى ايجاد شده يا مى شوند.

ه - بستر آن قسمت از رودخانه، نهر طبيعى يا مسيل است كه در حداكثر طغيان معمولى زير آب قرار

گيرد.

و - حداكثر طغيان معمولى ميزان آبي است كه با تناوب ۱۵ ساله از طريق محاسبات آمار و احتمالات

هيدرولوژيك از طرف وزارت آب و برق محاسبه و تعيين مى گردد.

ز - حریم آن از اراضى اطراف رودخانه، مسيل يا نهر طبيعى و احداثى يا شبكه هاى آبيارى و زهكشى

است كه بعنوان حق ارتفاق براى كمال انتفاع و حفاظت آنها لازم است و بلا فاصله پس از بستر قرار دارد.

ماده ۲ - در صورتيكه در اثر ديواره سازى يك طرف يا طرفين رودخانه مسيل يا نهر طبيعى قسمتى از

بستر در پشت ديوار احداثى باقى بماند باقيمانده بستر كماكان ملك دولت است.

ديوار سازى بايد به نحوى انجام شود كه حداكثر طغيان معمولى در رودخانه يا نهر طبيعى يا مسيل قا

در به عبور باشد. طرح و نقشه هاى مربوط به ديواره سازى بايد قبلاً به تصويب وزرات آب و برق رسیده

باشد.

تبصره: در رودخانه و انهار طبيعى و مسيلها كه ديواره سازى مى شود حریم بلافاصله پس از ديوار

مستحده واقع است در صورتيكه از باقيمانده بستر بتوان حریم لازم را تأمين نمود ديگر احتياجى به حریم

اضافی خارج از بستر قبلی نخواهد بود و اگر باقیماند بستر جزئی را تأمین کند بقیه حریم باید از اراضی خارج از بستر قبلی تأمین شود.

ماده ۳ - در صورتیکه دستگاههای دولتی یا شهرداریها به اراضی باقیمانده از بستر نیاز داشته باشد بر طبق مقررات مربوطه عمل خواهد شد.

تبصره: تغییرات طبیعی رودخانه ها یا مسیلهها یا انهار طبیعی در مالکیت دولت نسبت به بستر سابق خللی وارد نخواهد کرد لیکن حریم برای آن منظور نخواهد شد.

ماده ۴ - حریم انهار طبیعی یا رودخانه و مسیلهها اعم از اینکه آب دائم یا فصلی داشته باشند از یک تا بیست متر خواهد بود که بر حسب مورد با توجه به موضع رودخانه یا نهر طبیعی یا مسیل از یکطرف یا طرفین بستر بوسیله وزارت آب و برق تعیین می گردد.

ماده ۵ - حریم کانالها و انهار احدائی و شبکه های آبیاری و زهکشی با توجه به ظرفیت آنها به شرح زیر از طرف وزارت آب و برق برای یک طرف یا طرفین تعیین می گردد و این حریم از منتهی الیه دیوار آنها تعیین می شود.

ماده ۸ - هرگاه ساختمان شبکه آبیاری و لوله های آبرسانی مقدم بر ایجاد راههای اصلی و فرعی باشد حریم آنها از طرف وزارت راه باید مراعات گردد و اگر ساختمان راه مقدم بر ایجاد و شبکه آبیاری لوله آبرسانی حریم آن از طرف وزارت آب و برق رعایت خواهد شد.

تبصره: در صورتی که حریم انهار و شبکه های آبیاری و لوله های آبرسانی و راههای اصلی و فرعی موجود تداخل نمایند قسمت مورد تداخل برای تأسیسات طرفین بالمناصفه خواهد بود.

ماده ۹ - تصویب نامه شماره ۳۷۵۷۸ مورخ ۱۳/۹/۱۳۵۰ هیئت وزیران و کلیه تصویب نامه هائی که در مورد تعیین حریم رودخانه مسیلهها و انهار طبیعی و شبکه های آبیاری و زهکشی و کانالها به تصویب رسیده از تاریخ تصویب این آئین نامه ملغی است.

با توجه به مطالب فوق الذکر رعایت هر یک از بندها الزامی است و موارد زیر در حریم رودخانه ها باید اعمال شود.

۱- تعیین حریم رودخانه های منطقه از حیث بهره وری منابع آب بر عهده، وزارت نیرو بوده و همه ارگانها و نهادها و اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی به عملیات توسعه‌ای و عمرانی موظف به رعایت این قلمروها می‌باشند.

۲- تعیین حریم زیست محیطی رودخانه ای برای عملکردهای سکونتی، صنعتی، خدماتی و ... عهده سازمان حفاظت محیطی زیست می باشد.

۳- احداث هر گونه تأسیساتی تولیدی، سکونتی و ارتباطی می باید با رعایت موارد زیست محیطی و حریم بهره وری صورت پذیرد.

۴- استفاده از جریانات سطحی منطقه در جهت آبیگری مزارع پرورش ماهی د رایام غیر مصارف کشاورزی بلا مانع است.

۵- برداشت هر نوع مصالح ساختمانی در مجاورت پلها و نقاط بحرانی می باید با مجوز سازمان ذیربط باشد.

۶- برداشت میزان آب مورد نیاز در زمینه های صنعتی کشاورزی می باید با نظر وزارت نیرو باشد.

۷- روستاهایی که در محدوده خطر ناشی از سیلاب قرار دارند می باید میان مدت از اقدامات لازم برای جلوگیری از خسارت احتمالی برخوردار شوند. از این رو تهیه طرحهای تفصیلی در این زمینه نسبت به روستاها تعریف شده در نقشه ارائه شده اجتناب ناپذیر است.

۲-۱-۲- آئین‌نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیله‌ها،

مردابها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌های آبرسانی، آبیاری و زهکشی

ماده ۱- اصطلاحات مندرج در این آئین‌نامه از نظر اجرای مقررات آن در معانی ذیل به کار می‌رود:

الف - رودخانه: مجرای است طبیعی که آب به طور دائم یا فصلی در آن جریان داشته باشد.

ب - نهر طبیعی: مجرای است که آب به طور دائم یا فصلی در آن جریان داشته و دارای حوضه آبریز مشخصی نباشد.

پ - نهر سنتی: مجرای آبی است که به وسیله اشخاص به صورت غیر مدرن احداث شده باشد.

ت - مرداب: زمین باتلاقی، مسطح و پستی است که دارای یک یا تعدادی آبراهه باشد و معمولاً درمد بزرگ دریا زیر آب رود، همچنین اراضی پستی که در مناطق غیر ساحلی در فصول بارندگی و سیلاب غرقاب شده و معمولاً در تمام سال حالت باتلاقی داشته باشد.

ث - برکه: اراضی پستی است که در اثر جریان سطحی و زیرزمینی آب در آنها جمع شده و باقی می ماند.

ج - مسیل متروک: مجرای طبیعی است که تحت تأثیر عوامل طبیعی یا غیر طبیعی، امکان حدوث سیلاب در آن وجود نداشته باشد.

چ - شبکه‌های آبیاری و زهکشی و کانالها: مجاری مستحده‌ای هستند که به منظور آبرسانی، سالم‌سازی اراضی و یا انتقال آب ایجاد شده یا می‌شوند.

ح - بستر: آن قسمت از رودخانه، نهر یا مسیل است که در هر محل با توجه به آمار هیدرولوژیک و داغاب و حداکثر طغیان با دوره برگشت ۲۵ ساله به وسیله وزارت نیرو یا شرکتهای آب منطقه‌ای تعیین می‌شود.

در مناطقی که ضرورت ایجاد می‌نماید سیلاب با دوره برگشت کمتر یا بیشتر از ۲۵ ساله ملاک محاسبه قرار گیرد، سازمانهای آب منطقه‌ای حسب مورد با ارایه نقشه‌های مربوط و توجیحات فنی از حوزه ستادی وزارت نیرو مجوز لازم را اخذ خواهند نمود.

تغییرات طبیعی بستر رودخانه‌ها، مسیلهای یا انهار طبیعی در بستر سابق تأثیری نداشته و بستر سابق کماکان در اختیار حکومت اسلامی است، لیکن حریم برای آن منظور نخواهد شد.

خ - حریم: آن قسمت اراضی اطراف رودخانه، مسیل، نهر طبیعی یا سنتی، مرداب و برکه طبیعی است که بلافاصله پس از بستر قرارداد و به عنوان حق ارتفاق برای کمال انتفاع و حفاظت آنها لازم است و طبق مقررات این آیین نامه توسط وزارت نیرو یا شرکتهای آب منطقه‌ای تعیین می‌گردد.

حریم انهار طبیعی یا رودخانه‌ها اعم از اینکه آب دایم یا فصلی داشته باشند، از یک تا بیست متر خواهد بود که حسب مورد با توجه به وضع روخانه یا نهر طبیعی یا مسیل از هر طرف بستر به وسیله وزارت نیرو تعیین می‌گردد.

ماده ۲- شرکتهای آب منطقه‌ای مکلفند با توجه به امکانات، حد بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیله‌ها، مردابها و برکه‌های طبیعی موجود در حوزه فعالیت خود را با برنامه‌ریزی مشخصی و با اعزام کارشناس یا کارشناسان ذیصلاح طبق مقررات این آیین نامه تعیین نمایند.

ماده ۳- شرکت آب منطقه‌ای در هر مورد که بستر و حریم رودخانه، نهر طبیعی، مسیل، مرداب و برکه طبیعی را تعیین می‌نماید، مراتب را به طرق مقتضی به طور کتبی به متقاضی اعلام و در مورد تعیین بستر و حریم سرتاسری، موضوع از طریق پخش اطلاعیه‌های محلی (برای یک نوبت) به اطلاع اشخاص ذی‌نفع می‌رسد که بستر و حریم رودخانه، نهر (طبیعی - سنتی)، مسیل، مرداب و برکه طبیعی مورد نظر تعیین گردیده و اشخاص می‌توانند برای کسب اطلاع از حدود بستر و حریم تعیین شده به شرکت آب مربوط مراجعه و چنانچه اعتراضی داشته باشند ظرف یک ماه از تاریخ انتشار اطلاعیه، اعتراض خود را به شرکت مربوط تسلیم و رسید دریافت دارند. چنانچه اعتراضی نسبت به بستر و حریم تعیین شده در مهلت مذکور در فوق واصل شود، شرکت آب منطقه‌ای مربوط اعتراض را به کمیسیون مرکب از دو نفر کارشناس فنی ذی صلاح و یک نفر کارشناس حقوقی که از بین مجربترین کارشناسان شرکت با ابلاغ مدیرعامل منصوب می‌شوند، ارجاع می‌نماید.

ماده ۴- کمیسیون مذکور در ماده (۳) پس از وصول پرونده مورد اعتراض، گزارش کارشناس یا کارشناسان را بررسی می‌کند و در صورتی که با بستر و حریم تعیین شده موافق باشد، آن را تأیید می‌کند و الا بعد از اخذ توضیحات از کارشناس یا کارشناسان ذی‌ربط، نظر خود را به شرکت اعلام خواهد نمود. چنانچه توضیحات مذکور بریا کمیسیون قانع کننده نباشد، کمیسیون می‌تواند رأساً یا به وسیله کارشناسان دیگری محل را بازدید کند و سپس نظر خود را در مورد بستر و حریم به شرکت اعلام دارد. نظر این کمیسیون قطعی و به منزله نظر وزارت نیرو است.

ماده ۵- پس از اعلام نظر کمیسیون موضوع ماده (۳) این آیین نامه، شرکت آب منطقه‌ای نسبت به علامت گذاری نهایی حد و بستر و حریم تعیین شده به نحو مقتضی اقدام خواهد نمود و نسخه‌ای از نقشه مربوط به بستر و حریم را برای اطلاع به اداره ثبت اسناد و املاک، بخشداری و شهرداری حوزه عمل ارسال و

نیز مراتب را به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اعلام خواهد داشت و از تجاوز اشخاص به بستر و حریم با همکاری مأموران انتظامی جلوگیری خواهد کرد.

ماده ۶- پس از تعیین و تشخیص میزان بستر و حریم رودخانه، نهر، مسیل، مرداب و برکه طبیعی در صورتی که شرکت آب منطقه‌ای قلع و قمع اعیانی اعم از اشجار و غیر آن واقع در بستر و حریم را برای استفاده از امور مربوط به آب و برق لازم بداند، براساس مقررات مربوط اقدام خواهد نمود.

تبصره - هر گاه اعیانی موجود در بستر و حریم به صورت کشت موقت باشد، پس از برداشت محصول مقررات ماده فوق اعمال خواهد شد.

ماده ۷- کشت موقت در آن قسمت از بستر رودخانه، نهر و مسیل که برای بهره‌برداری از آب مزاحمتی ایجاد ننماید، با موافقت کتبی و قبلی شرکت آب منطقه‌ای ذی‌ربط به صورت اجاره و رعایت اولویت برای مجاوران بلامانع است، ولی مستأجر به هیچ وجه حق ایجاد اعیانی و غرس نهال و درخت (بجز زراعت سطحی) را ندارد. در صورت تخلف اراضی مسترد و از فعالیت وی جلوگیری خواهد شد. شرکت آب منطقه‌ای ذی‌ربط باید در اجازه نامه قید کند که در صورت بروز هر گونه خسارت ناشی از سیل و نظایر آن هیچگونه مسئولیتی نخواهد داشت.

تبصره - استفاده از مقررات این ماده در مورد اراضی بستر بالادست سدها شمول ندارد.

ماده ۸- چنانچه بستر رودخانه، نهر طبیعی و مسیل به صورت طبیعی تغییر نماید و باقیمانده بستر که بستر مرده نامیده می‌شود و کماکان در اختیار دولت است، برای اجرای طرح‌های آب و برق قابل استفاده باشد، با حدود مشخصی از طریق وزارت نیرو و به دستگاه متقاضی به صورت اجاره واگذار و نحوه آماده سازی، کناره‌بندی و سایر شرایط مربوط در سند واگذاری قید خواهد گردید.

ماده ۹- چنانچه افراد یا شهرداریها یا ادارات ثبت اسناد و املاک به صورت موردی تقاضای تعیین حد بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار یا مسیل یا مرداب و یا برکه طبیعی را که در مجاورت ملکی واقع است، بنمایند، شرکت آب منطقه‌ای مکلف است با اخذ هزینه کارشناسی که تعرفه آن از طرف وزارت نیرو تعیین خواهد شد، نسبت به تعیین حد بستر و حریم هر یک از موارد یاد شده به ترتیب مقرر در این آیین‌نامه اقدام نماید،

مشروط به اینکه تصرفات قانونی اشخاص نسبت به املاک موردنظر احراز و توسط مراجع ذیصلاح تأیید شده باشد.

ماده ۱۰- چنانچه امکان دیواره‌سازی و استفاده از اراضی مازاد بستر برای مجاوران وجود داشته باشد، شرکت آب منطقه‌ای ضمن مشخص کردن مجاوران رودخانه یا نهر یا مسیل یا مرداب یا برکه طبیعی، مشخصات دیواره و مقدار زمینهایی را که در اثر دیواره‌سازی حاصل می‌شود، معلوم و به مجاوران اعلام خواهد نمود تا در صورت تمایل به شرکت مراجعه و با قبول شرایط و مشخصات دیواره‌سازی برای خذ اجازه مربوط اقدام نمایند. بستر واقع در پشت دیواره احداثی در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران است. شرکت می‌تواند پس از تأمین میزان حریم که بلافاصله بعد از دیواره احداثی شروع می‌شود، باقیمانده بستر را به سازنده دیوار یا در صورت عدم تمایل سازنده به دیگران اجازه دهد.

ماده ۱۱- شرکت‌های آب منطقه‌ای با همکاری شهرداریها و ادارات ثبت اسناد و املاک، مسیلهای متروک را شناسایی خواهند نمود. تشخیص متروک بودن مسیلهها در خارج محدوده قانونی شهرها با شرکت آب منطقه‌ای است، ولی در داخل محدوده قانونی شهرها، شرکت مزبور با همکاری شهرداریها تصمیم لازم را اتخاذ خواهد نمود. در صورت بروز اختلاف نظر، تشخیص وزارت نیرو معتبر می‌باشد.

ماده ۱۲- عبور لوله نفت و گاز و غیره از بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار طبیعی، مسیلهها، مردابها و برکه‌های طبیعی با موافقت وزارت نیرو و بلامانع است، ولی مسئولیت حفاظت آنها با دستگاههای ذی‌ربط خواهد بود.

ماده ۱۳- وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، شهرداریها همچنین سازمانها و نهادهای وابسته به دولت مکلفند قبل از اجرای طرحهای مربوط به خود و صدور پروانه لازم بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیلهها، مردابها و برکه‌های طبیعی را استعلام نمایند. هر نوع تصرف در بستر و حریم منوط به موافقت کتبی و قبلی وزارت نیرو است. متخلفان از این ماده طبق مقررات موضوعه تعقیب و مجازات خواهند شد.

ماده ۱۴- هرگاه حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیلهها، مردابها، برکه‌های طبیعی و راههای اصلی و فرعی موجود تداخل نمایند، قسمت مورد تداخل برای تأسیسات طرفین به طور مشترک مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۵- حریم کانالها، انهار احداثی و سنتی و شبکه‌های آبیاری و زهکشی با توجه به ظرفیت آنها طبق جدول زیر از طرف وزارت نیرو یا شرکتهای تابع آن برای هر طرف تعیین می‌گردد و این حریم از منتهی الیه دیواره آنها می‌باشد:

ظرفیت کانالها، انهار مستحدثه و شبکه‌های آبیاری و زهکشی

الف - آبدهی (دبی) بیش از ۱۵ متر مکعب در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۱۲ تا ۱۵ متر.

ب - آبدهی (دبی) از ۱۰ تا ۱۵ متر مکعب در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۸ تا ۱۲ متر.

پ - آبدهی (دبی) از ۵ تا ۱۰ متر مکعب در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۶ تا ۸ متر.

ت - آبدهی (دبی) از ۲ تا ۵ متر مکعب در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۴ تا ۶ متر.

ث - آبدهی (دبی) از یکصد و پنجاه لیتر تا ۲ متر مکعب در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۱ تا ۲ متر.

ج - آبدهی (دبی) کمتر از یکصد و پنجاه لیتر در ثانیه - میزان حریم از هر طرف ۱ متر.

الف - حریم لوله آبرسانی تا قطر پانصد میلیمتر کلاً ۶ متر (۳ متر از هر طرف نسبت به محور لوله).

ب - حریم لوله از پانصد تا هشتصد میلیمتر کلاً ۸ متر (۴ متر از هر طرف نسبت به محور لوله).

پ - حریم لوله از هشتصد تا یک هزار و دویست میلیمتر کلاً ۱۰ متر (۵ متر از هر طرف نسبت به محور

لوله).

ت - حریم لوله از یک هزار و دویست میلیمتر به بالا کلاً ۱۲ متر (۶ متر از هر طرف نسبت به محور

لوله).

در صورتی که لوله‌های آبرسانی به موازات و در حریم یکدیگر نصب گردند، حد خارجی حریم به

اعتبار قطر آخرین لوله منظور می‌شود.

تبصره ۱- کانال، انهار، شبکه‌های آبیاری و زهکشی و انهار طبیعی و احداثی واقع در داخل مزارع و باغها

تا مساحت یکصد هکتار که برای همان مزارع و باغها مورد استفاده است، دارای حریم نیستند.

تبصره ۲- در مواردی که در طراحی کانال، تأسیسات تبعی (راه سرویس، گل انداز، زهکش و غیره ۹ در

یک طرف یا طرفین آن منظور شده باشد، حریم مرتبط به فاصله (۲) متر از منتهی الیه تأسیسات مذکور برای

حفاظت آنها در نظر گرفته می‌شود، ولی در هر حال فاصله‌ای که تأسیسات تبعی مذکور به انضمام دو متر حریم مقرر در فوق در آن قرار دارد، نباید از میزان حریم مقرر در این ماده کمتر باشد.

۲-۲-۲- حریم تصفیه خانه های فاضلاب

۱) کلیه دستگاههای ذیربط موظفند از هرگونه ساخت و ساز تا حریم ۶ کیلومتری تصفیه خانه های فاضلاب جلوگیری نمایند.

۲) حداقل فاصله مورد لزوم از مراکز مسکونی هنگام مکان یابی و ایجاد تصفیه خانه فاضلاب به روش پیشرفته ۴۰۰ متر است.

۳) حریم تصفیه خانه فاضلاب از مراکز فعالیت و تفریح به موافقت مقامات و استان و شهرستان خواهد بود.

طبق مصوبه مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۱۸ (بند ۴) شورای عالی شهرسازی و معماری ایران با عنوان لزوم حفظ حریم تصفیه خانه های فاضلاب.

۲-۲-۳- حریم دریاچه احداثی در پشت سدها

۱) در صورت عدم اعلام حریم دریاچه احداثی در پشت سدها توسط وزارت نیرو و یا سازمان آب منطقه ای، رعایت ۱۵۰ متر فاصله از اطراف محیط تر شده مخزن سد الزامی است. در صورت عدم اشباع مخازن تا حد نهایی پیش بینی شده، می بایست حداقل ۵۰۰ متر فاصله از منحنی میزان مشخص شده برای حد نهایی اشباع دریاچه رعایت شود.

۲) رعایت کلیه مسائل بهداشتی، ساختمانی، شهرسازی و فنی در مورد احداث هر گونه تأسیسات یا هر فعالیتها در پشت حریم سدها الزامی است.

۳) استفاده از حریم دریاچه ها برای فعالیت های جنگلی داری، باغداری، درختکاری، گلکاری، زراعت و هر گونه عملیات کشاورزی و یا برای ایجاد تأسیسات ورزشی و تفریحات سالم، موافقت وزارت میز و با نظارت سازمانهای مربوطه مجاز است.

۲-۳- حریم تأسیسات برقی

۲-۳-۱- تعاریف حریم ها

- حریم درجه یک: دو نوار موازی خط انتقال در طرفین آن متصل به تصویر فاز کناری روی زمین است که عرض هر یک از این دو نوار در سطح افقی آمده است.
- حریم درجه دو: دو نوار در طرفین است که درجه ۱ متصل به آن است فواصل افقی حد خارجی حریم درجه ۲ از محور خط (محور خط، خط واصل بین مراکز دو پایه مجاور است).

۲-۳-۲- نحوه ساخت و ساز در حریم ها

- در زیر خط و حریم یک اقدام به هرگونه عملیات ساختمانی و ایجاد تأسیسات مسکونی و تأسیسات دammersی یا درختکاری و انبار داری تا هر ارتفاع ممنوع است و فقط ایجاد زراعت فصلی و سطحی و حفر چاه و قنات و راه سازی و شبکه آبیاری و با رعایت اصول حفاظتی مشروط بر اینکه سبب ایجاد خسارت برای تأسیسات خطوط انتقال نگردد مجاز است.
- البته حفر چاه و قنات و راه سازی اجازه وزارت نیرو لازم است.
- در حریم درجه دو فقط ایجاد تأسیسات ساختمانی اعم از مسکونی و صنعتی و مخازن سوخت تا هر ارتفاع ممنوع است.

۲-۳-۳- حریم هوایی و خطوط فشار قوی برق در خارج از محدوده

شهرها

الف - حریم هوایی و خط فشار قوی برق در خارج از محدوده شهرها به دو درجه تقسیم و نسبت به ولتاژهای مختلف به شرح زیر تعیین می شود.

- حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ یک هزار تا بیست هزار ولت برابر ۳ متر در هر طرف مسیر خط بود و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۵ متر از محور خط می باشد.

- حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ وسی و سه هزار ولت برابر ۵ متر در هر طرف مسیر خطوط بوده و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۱۵ متر از محور خط می باشد.

- حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ و شصت و سه هزار ولت برابر ۱۳ متر در هر طرف مسیر خطوط بوده و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۲۰ متر از محور خط می باشد.

- حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ یکصد و سی و دو هزار ولت برابر ۱۵ متر در هر طرف مسیر خطوط بوده و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۳۰ متر از محور خط می باشد.

- حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ دویست و سی هزار ولت برابر ۱۷ متر در هر طرف مسیر خطوط بوده و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۴۰ متر از محور خط می باشد.

- حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ چهار صد و پانزده هزار ولت برابر ۲۰ متر در هر طرف مسیر خطوط بوده و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۵۰ متر از محور خط می باشد.

– حریم درجه یک خطوط هوایی نیروی برق ردیف ولتاژ هفصد و پنجاه هزار ولت برابر ۲۵ متر در هر طرف مسیر خطوط بوده و حد خارجی حریم درجه دو در هر طرف به فاصله ۶۰ متر از محور خط می باشد.

تبصره ۱: در صورتیکه ردیفهای ولتاژی در آینده بین ردیفهای ولتاژ مذکور در این ماده بوجود آید حریم درجه یک و حریم درجه دو آن به تناسب حریم نزدیکترین ردیف ولتاژ آن خواهد شد.

تبصره ۲: تعیین و تشخیص تبصره ولتاژ خطوط نیروی برق با وزارت برق می باشد.

ب - در صورتی که عبور خطوط هوایی فشار قوی نیروی برق در داخل محدوده شهرها به تشخیص وزارت آب و برق لازم باشد و احداث تمامی یا قسمتی از آن از نظر رعایت فواصل لازم و سایر جهات فنی و ایمنی به شرح اندازه گیری حریم درجه یک مذکور در ماده این تصویب نامه در معابر عمومی و حریم اماکن ممکن نباشد و ایجاد خط صرفاً موجب سلب استفاده متعارف از املاک اشخاص شود وزارت آب و برق و موسسات تابع طبق ماده ۱۶ قانون برق ایران اقدام خواهند کرد.

تبصره ۵: در داخل محدوده شهرها فواصلی که برای رعایت ایمنی و سایر جهات فنی خطوط انتقال و توزیع نیروی برق در نظر گرفته می شود می تواند متناسب با فواصل پایه ها تا سی درصد کمتر از مقدار مقرر برای حریم درصد یک مذکور در بند ب این تصویب نامه طبق نظر وزارت آب و برق باشد.

پ - در مسیر حریم درجه یک اقدام به هر گونه عملیات ساختمانی و ایجاد تأسیسات مسکونی و تأسیسات دامداری یا باغ و درختکاری و انبارداری تا هر ارتفاع ممنوع می باشد و فقط ایجاد زراعت فصلی و سطحی و حفر چاه و قنات و راهسازی و شبکه آبیاری، مشروط بر اینکه سبب ایجاد و خسارت برای تأسیسات خطوط انتقال نگردد با رعایت بند چ این تصویب نامه بلا مانع خواهد بود.

تبصره ۶: ایجاد شبکه آبیاری و حفر چاه و قنات و راهسازی در اطراف پایه های خطوط نباید در فاصله ای کمتر از سه متری از پی پایه ها انجام گیرد.

ت - در حریم درجه دو فقط ایجاد تأسیسات ساختمانی اعم از مسکونی و صنعتی و مخازن سوخت تا هر ارتفاع ممنوع می باشد.

ث - در صورتی که در نتیجه عملیات تغییراتی و بازرسی خطوط نیروی برق، خسارتی به اعیان و مستحذات موجود در ملکی وارد آید، وزارت آب و برق و مؤسسات و شرکتهای تابع خسارت اعیانی را جبران خواهند نمود.

ج - در صورتی که اشخاصی بر خلاف مقررات آیین نامه عملیات یا تصرفاتی در حریم درجه یک و درجه دو خطوط انتقال و توزیع بنمایند مکلفند به محض اعلام مأموران وزارت آب و برق و مؤسسات و شرکتهای تابع و تصرفات را متوقف و به هزینه خود در وضع آثار عملیات و تصرفات اقدام نمایند.

چ - برای کلیه عملیاتی که به وسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور راهسازی، کارهای کشاورزی، حفر چاه و قنوات عبور حمل بار و ماشین آلات و نظایر آن در مسیر و حریم خطوط نیروی برق راهنمایی لازم خواسته شود و اجازه کتبی کسب گردد و در هر حال نظر وزارت آب و برق باید ظرف یک ماه از تاریخ وصول درخواست اعلام شود.

ح - حریم کابلهای زیر زمینی که در معابر و راهها گذارده می شود در هر طرف نیم متر از محور کابل و تا ارتفاع دو متر از سطح زمین خواهد بود، در مواردی که کابل با سایر تأسیسات شهری از قبیل لوله کشی آب و فاضلاب و کابل تلفن و نظایر آن تقاطع نماید استانداردهای متداول شبکه های انتقال و توزیع نیروی برق باید رعایت شود.

خ - رعایت حریم و استانداردهای مصوب خطوط نیروی برق از طرف کلیه سازمانها یدولتی و غیر دولتی الزامی است و در هر مورد که سازمانهای دولتی نخواهند اقدام به ایجاد تأسیسات جدیدی نمایند که با خطوط نیروی برق تقاطع نمایند یا در حریم، آن واقع شود، این عمل با جلب موافقت وزارت آب و برق یا مؤسسات و شرکتهای تابع آن انجام می گیرد، در مواردی که خطوط جدید نیروی برق از روی تأسیسات تلگراف و تلفن و راه و راه آهن عبور نمایند حریم و استانداردهای آن

مؤسسات از طرف وزارت آب و برق یا مؤسسات و شرکتهای تابع باید رعایت شود و انجام طرحهای جدید با موافقت قبلی مؤسسات مربوط خواهد بود.

د - به منظور اطلاع صاحبان اراضی و املاک واقع در مسیر خطوط نیروی برق و بالادست جلب توجه آنان به اجرای مفاد مواد ۱۶ و ۱۸ و ۱۹ قانون برق ایران، وزارت اب و برق و یا مؤسسات و شرکتهای تابع از طریق نشر آگهی در جراید محل یا اتصال آگهی در تابلو شهرداریها یا توزیع آن در مسیر خط به طریق ممکن یا بخش آگهی از رادیوهای محلی و یا سایر مسایل مقتضی آغاز اجرای عملیات طرح خط نیروی برق را اعلام خواهند داشت.

۲-۳-۴- حریم خطوط انتقال نیرو

خطوط هوایی: حریم خطوط هوایی نیروی برق اعم از فشار قوی (دارای ولتاژ یک هزار ولت و بیشتر) یا فشار ضعیف (دارای ولتاژ کمتر از یک هزار ولت) از جدول زیر می باست محاسبه و در اجرای طرح شهرک رعایت گردد.

جدول ۲-۳-۴-۱. حریم خطوط هوایی انتقال نیروی برق

ردیف ولتاژ	حریم درجه یک در هر طرف مسیر نسبت به محور (متر)	حریم درجه دو در هر طرف مسیر نسبت به محور (متر)
۱۰۰۰ - ۲۰۰۰	۳	۵
۳۲۰۰۰	۵	۱۵
۶۳۰۰۰	۱۳	۲۰
۱۳۲۰۰۰	۱۵	۳۰
۲۳۰۰۰۰	۱۷	۴۰
۴۵۰۰۰۰	۲۰	۵۰
۷۵۰۰۰۰	۲۵	۶۰

از نظر ارتفاع حداقل فواصل آزاد سیم از زمین یا بنا و فواصل آزاد (حداقل فاصله سیم) از زمین برای اسپانها تا ۱۴۰ متر داده شده است که به ازاء هر یک متر از اسپان باید به مقادیر فواصل آزاد، به اندازه یک سانتی متر اضافه می شود. برای سیمهای مهار فاصله آزاد از زمین لزومی ندارد و فقط در عبور از خیابانها و جادهها و پیاده روها نمی بایستی سیمهای مهار مانع باشند.

۲-۴- حریم خطوط لوله انتقال گاز طبیعی

الف - مقدمات

- هدف از تنظیم اجرای این مقررات تأمین حداقل ایمنی ساکنین طرفین خطوط لوله انتقال گاز و شبکه های توزیع گاز شهری در مقابل خطرات ناشی از انفجار، آتش سوزی، نشت گاز و همچنین به منظور پیشگیری از صدمات احتمالی از نقاط مجاور به خطوط لوله گاز می باشد.

- در شرایطی که بنا به تشخیص کارشناسان شرکت ملی گاز ایران موقعیت خاص محلی ایمنی بیشتر از آنچه در این مقررات پیش بینی شده است ایجاب نماید بنا به صلاحیت شرکت ملی گاز ایران طریق دیگری به کار گرفته خواهد شد.

- هر گاه بین این مقررات و استانداردهای مهندسی مصوب شرکت ملی گاز ایران مغایرت وجود داشته باشد در قسمتهای مغایر، این مقررات قابل اجرا خواهد بود.

- حریم های ایمن مندرج در این مقررات از طریق نشر آگهی در مطبوعات یا رادیو تلویزیون و یا پاسگاه های ژاندارمری واقع در مسیر یا الصاق، یا توزیع آگهی در مسیر خطوط لوله انتقال گاز، و یا به هر وسیله دیگری که مقتضی می باشد به اطلاع عموم خواهد رسید.

با استفاده از جزوه مقررات حریم خطوط لوله انتقال گاز طبیعی در مجاورت ابنیه و تأسیسات، جاده ها، خطوط انتقال نیرو، راه آهن، خطوط لوله نفت، ارائه شده در شهریور ۱۳۷۰

ب - تعاریف

- تعریف واحد ردیف تراکم از منطقه ای به عرض ۵۰۰ متر که محور لوله در وسط آن قرار گرفته باشد (یا ۲۵۰ متر از طرفین لوله) و به طول یک کیلومتر در امتداد خطوط لوله تشکیل می شود.

- مناطق از نظر تراکم واحدهای مسکونی به شرح زیر به چهار ردیف تقسیم می شوند:

ردیف ۱ - هر واحد ردیف تراکم در خارج از محدوده شهرها و شهرکها که تعداد واحد های ساختمانی به منظور سکونت افراد در آن ۸ نفر و یا کمتر باشد ردیف ۱ نامیده می شود.

ردیف ۲ - هر واحد ردیف تراکم در خارج از محدوده شهرها و شهرکها که تعداد واحدها ساختمانی به منظور سکونت افراد در آن از ۸ نفر بیشتر یا از ۳۶ نفر کمتر باشد ردیف ۲ نامیده می شود.

ردیف ۳ - هر واحد ردیف تراکم در خارج از محدوده شهرها و شهرکها ردیف ۳ نامیده می شود.

- انواع ساختمان خطوط لوله و ضریب طراحی مربوط عبارتند از:

- نوع ساختمان الف یا A با ضریب طراحی ۷۲٪

- نوع ساختمان ب یا B با ضریب طراحی ۶۰٪

- نوع ساختمان ج یا G با ضریب طراحی ۵۰٪

- نوع ساختمان د یا D با ضریب طراحی ۴۰٪

تعریف ضریب طراحی و چگونگی انتخاب نوع ساختمان خطوط لوله متناسب با ردیفهای تراکم بر

اساس استانداردهای مصوب شرکت ملی گاز انجام خواهد گردید.

۲-۴-۱ - حریم خطوط لوله گاز

حریم اختصاصی (باند عملیاتی ساختمان): به منطقه ای از طرفین خطوط لوله انتقال گاز اطلاق می

شود که بوسیله شرکت ملی گاز ایران به منظور تأمین نیازمندیهای فنی و تعمیرات و نگهداری خطوط لوله

انتقال گاز تحصیل و هر گونه دخل و تصرف و فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از ایجاد ابنیه تأسیسات

راهسازی و عملیات کشاورزی در آنها ممنوع است .

حریم منع احداث بنا به منطقه ای از طرفین خطوط لوله گاز اطلاق می شود که بموجب ماده واحده

قانون منع احداث بنا و ساختمان و مقررات این آیین نامه احداث هر گونه بنا و تأسیسات در آن ممنوع است .

۲-۴-۱-۱ - حریم خطوط لوله در داخل محدوده شهرها

الف - این قسمت شامل مقرراتی است که در نقاط ذیل اعمال می گردد:

- در داخل محدوده تعیین شده بیست و پنج ساله شهرداری شهرها و محدوده شهرکها

- در نقاطی که طبق پیش بینی شهر داریها در آینده به صورت نواحی مسکونی توسعه خواهند یافت.

ب - استانداردها: کلیه عملیات لوله کشی شبکه های توزیع گاز باید بر مبنای استاندارد مهندسی مصوب شرکت ملی گاز ایران و با توجه به تعریف مربوط به مناطق مشمول ردیف ۴ انجام گیرد.

در مناطق مشمول مقررات این قسمت به شرط رعایت کلیه ضوابط مربوطه، انتخاب حریمی بیش از آنچه در استانداردهای مهندسی مصوب شرکت تعیین گردیده ضروری نمی باشد.

ت - فواصل خطوط لوله گاز در داخل محدوده شهرها از خطوط هوایی برق و همچنین فواصل خطوط لوله از سایر شبکه های زیرزمینی شهری نظیر آب، برق، مخابرات بر مبنای مقررات ایمنی و حریم مربوطه تعیین می گردد.

ث - در داخل محدوده شهرها حداکثر فشار مجاز خطوط گاز برابر ۳۰۰ پوند اینچ مربع می باشد.

۲-۴-۱-۲- حریم خطوط لوله در خارج از محدوده شهرها

الف - این قسمت مشتمل بر مقرراتی که در خارج از محدوده بیست و پنج ساله شهرها اعمال می گردد.

ب - در صورت تطبیق ضوابط ساختمانی خط لوله با ردیفهای تراکم، حداقل حریم خطوط انتقال گاز به ازاء فشار و قطر خارجی از جدول شماره ۱ الی ۴ تعیین می شود.

پ - در تعیین حریم، حداکثر فشار بهره برداری پیش بینی شده در نظر گرفته خواهد شد.

ت - بازدید مرتب از مسیر خطوط انتقال گاز (حداقل ماهی یکبار) الزامی می باشد.

ث - آزمایش ادواری شیرهای خودکار قطع جریان خطوط انتقال و بازدید و سرویس آنها می بایست بطور مرتب و براساس برنامه ریزیهای مناطق انجام پذیرد.

ج - در اطراف شهرها و تا شعاعی که تراکم جمعیت در اطراف خطوط لوله وجود دارد و همچنین در سایر نقاط پر تراکم در مسیر خطوط لوله حداقل هر سه ماه یکبار می بایست نشست یابی در طول مسیر صورت پذیرد.

چ - کشت غلات و درختان و سایر عملیات زراعتی فقط در عرض مسیر تحصیل شده (حریم اختصاصی) خطوط لوله گاز ممنوع است حفر چاه های کشاورزی و احداث اتاقک پمپ آب نیز مشمول همین بند است.

عرض حریم اختصاصی به شرح زیر تعیین می گردد:

- برای خطوط با قطر ۱۲ اینچ ۱۴ متر (۴ متر از یک طرف و ۱۰ متر از یک طرف)

- برای خطوط با قطر ۱۲ الی ۲۴ اینچ ۲۰ متر (۵ متر از یک طرف و ۱۵ متر از یک طرف)

- برای خطوط با قطر ۲۴ الی ۴۲ اینچ ۲۵ متر (۷ متر از یک طرف و ۱۸ متر از یک طرف)

- برای خطوط با قطر ۴۲ الی ۵۶ اینچ ۲۸ متر (۸ متر از یک طرف و ۲۰ متر از یک طرف)

تبصره ۱: عرض حریم اختصاصی خطوط لوله بیش از ۱۲ اینچ الی ۳۰ اینچ فقط در هنگام عبور از باغات

۱۵ متر می باشد. این عرض به ۵ متر از یک طرف و ۱۰ متر از طرف دیگر محور لوله تقسیم خواهد گردید.

تبصره ۲: عرض حریم اختصاصی خطوط بالاتر از ۳۰ الی ۵۶ اینچ فقط در عبور از باغات ۲۱ متر می

باشد.

عرض مذکور به ۱۵ متر از یک طرف و ۶ متر از طرف دیگر کانال لوله تقسیم خواهد شد.

ح - در صورتیکه رعایت فواصل مندرج در این مقررات به هر دلیل امکان پذیر نباشد، تقلیل حریمهای

اعلام شده پس از تصویب شرکت ملی گاز ایران انجام خواهد گردید.

خ - احداث هر گونه بنا، تأسیسات و ساختمان که در گروه های زیر مشخص شده اند در فواصل

مندرج در جدول شماره ۵ در خارج از محدوده شهرها ممنوع است.

خ-۱- ساختمانها و تأسیساتی نظیر مدارس، مساجد و میدانهای ورزشی، سینماها، سالنهای سخنرانی،

مجتمع های مسکونی، بیمارستانها، ایستگاههای راه آهن، فرودگاهها، گاراژهای حمل و نقل، ساختمان سدها،

اردوگاه نظامی و پیش آهنگی، تأسیسات شیلات، کارخانجات و تأسیسات صنعتی و معدنی و مشابه آنها.

خ-۲- ساختمانها و تأسیساتی که سبب ایجاد خطرات اجتماعی برای خطوط لوله گاز خواهد بود، نظیر

انبارهای مواد منفجره، انبارهای مواد سریع‌الاشتغال، کوره‌های تهیه ذغال، تونلهای معادن زغال سنگ و سایر

معادن.

جدول ۲-۴-۱. مداقل مریم فطوط لوله انتقال گاز به ازاء فشار و قطر خارجی (نوع ساختمانی الف)

فشار بهره‌برداری (پوند بر اینچ مربع)			قطر خارجی لوله (اینچ)
بالاتر از ۹۰۰	بالاتر از ۶۰۰ و کمتر از ۹۰۰	بالاتر از ۳۰۰ و کمتر از ۶۰۰	
۱۲۰	۹۰	۶۰	۵۶ الی ۴۸
۹۰	۷۰	۵۰	۴۶ الی ۴۰
۷۰	۵۵	۴۰	۳۸ الی ۳۲
۵۰	۴۰	۳۰	۳۰ الی ۲۴
۴۰	۳۰	۲۰	۲۲ الی ۱۸
۳۰	۲۵	۱۵	۱۶ الی ۱۲
۲۵	۱۵	۱۰	۱۰ الی ۶

جدول ۲-۴-۲. مداقل مریم فطوط لوله انتقال گاز به ازاء فشار و قطر خارجی (نوع ساختمانی ب)

فشار بهره‌برداری (پوند بر اینچ مربع)			قطر خارجی لوله (اینچ)
بالاتر از ۹۰۰	بالاتر از ۶۰۰ و کمتر از ۹۰۰	بالاتر از ۳۰۰ و کمتر از ۶۰۰	
۹۵	۷۰	۵۰	۵۶ الی ۴۸
۷۰	۵۵	۴۰	۴۶ الی ۴۰
۵۵	۴۵	۳۰	۳۸ الی ۳۲
۴۰	۳۰	۲۵	۳۰ الی ۲۴
۳۰	۲۵	۱۵	۲۲ الی ۱۸
۲۵	۲۰	۱۵	۱۶ الی ۱۲
۲۰	۱۰	۱۰	۱۰ الی ۶

جدول ۲-۴-۳. مداقل مریم فطوط لوله انتقال گاز به ازاء فشار و قطر خارجی (نوع ساختمانی ج)

فشار بهره‌برداری (پوند بر اینچ مربع)			قطر خارجی لوله (اینچ)
بالاتر از ۹۰۰	بالاتر از ۶۰۰ و کمتر از ۹۰۰	بالاتر از ۳۰۰ و کمتر از ۶۰۰	
۵۵	۴۰	۳۰	۵۶ الی ۴۸
۵۰	۳۵	۲۵	۴۶ الی ۴۰
۴۰	۳۵	۲۵	۳۸ الی ۳۲
۳۰	۲۵	۲۰	۳۰ الی ۲۴
۲۵	۲۰	۱۵	۲۲ الی ۱۸
۲۰	۱۵	۱۵	۱۶ الی ۱۲
۱۵	۱۰	۱۰	۱۰ الی ۶

جدول ۲-۴-۴. مداقل فطوط لوله انتقال گاز به ازاء فشار و قطر فارمی (نوع ساختمانی د)

فشار بهره‌برداری (پوند بر اینچ)			قطر خارجی لوله (اینچ)
بالاتر از ۹۰۰	بالاتر از ۶۰۰ و کمتر از ۹۰۰	بالاتر از ۳۰۰ و کمتر از ۶۰۰	
			۴۸ الی ۵۶
			۴۰ الی ۴۶
			۳۲ الی ۳۸
			۲۴ الی ۳۰
			۱۸ الی ۲۲
			۱۲ الی ۱۶
			۶ الی ۱۰

جدول ۲-۴-۵. مریه منع امدات ابنیه ممل تجمع و یا فطرناک در مجاورت فطوط انتقال گاز

نوع ساختمانی د	نوع ساختمانی ج	حریم خط لوله (متر)		قطر خارجی لوله (اینچ)
		الف	ب	
۲۵	۱۲۵	۲۵۰	۲۵۰	۴۸ الی ۵۶
۲۰	۱۲۵	۲۵۰	۲۵۰	۴۰ الی ۴۶
۲۰	۱۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۳۲ الی ۳۸
۱۵	۷۵	۱۵۰	۱۵۰	۲۲ الی ۲۸
۱۵	۵۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۶ الی ۲۱
۱۰	۲۵	۵۰	۵۰	۶ الی ۱۰

تبصره ۱: مرغداریها و دامداریهایی که حداکثر ۲۰ نفر پرسنل دارند در ردیف محل‌های تجمع

محسوب نشده و مشمول مقررات حریم مربوط به ابنیه عادی میشوند.

تبصره ۲: لازم است مسئولین ذیربط در هر یک از مناطق شرکت ملی گاز تعهداتی از صاحبان اماکن

مذکور مبنی بر عدم افزایش آتی نفرات به بیش از ۲۰ نفر اخذ و تعداد نفرات شاغل از اماکن فوق را بصورت

متناوب کنترل نمایند.

۲-۴-۲- حریم ساختمانی، تعمیراتی و جاده سرویس جهت لوله گاز و خطوط

لوله موازی

الف - حریم اختصاص یا حریم ساختمانی، تعمیراتی و جاده سرویس خطوط لوله گاز از کروکی تعیین می گردد.

ب - در صورتیکه دو خط لوله گاز موازی یکدیگر قرار گیرند، فاصله بین آنها مطابق با فواصل نشان داده شده در کروکی خواهد بود؛ در تعیین فاصله بین دو لوله موازی قطر لوله بزرگتر، ملاک خواهد بود.

۲-۴-۳- حریم خطوط لوله گاز در مجاورت خطوط توزیع و انتقال نیرو

الف - داخل شهرها

- حداقل فاصله پایه های خطوط هوایی انتقال نیرو از جدار لوله های گاز در مسیرهای موازی و در تقاطع ها به شرح زیر می باشد:

ولتاژ	حداقل فاصله
۳۸۰/۲۲۰ ولت	۵۰ سانتیمتر از دیواره بیرونی فونداسیون پایه تا جداره لوله
۲۰ کیلوولت	۲ متر
۶۳ کیلوولت	۷ متر
۱۳۲ کیلوولت	۱۰ متر
۲۳۰ کیلوولت	۲۰ متر

- حداقل فاصله جداره کابل های زیرزمینی برق از جدار لوله های گاز در مسیرهای موازی به شرح

زیر است:

ولتاژ	حداقل فاصله
۳۸۰/۲۲۰ ولت	۱ متر
۲۰ کیلوولت	۱ متر
۶۳ کیلوولت	۱ متر

تبصره: در موقع تقاطع با کابلهای ۲۰ کیلو وات فقط در پیاده روها با استفاده از پوشش بتونی برای

کابل در محل تقاطع به طول یک متر، حداقل ۵۰ سانتی متر فاصله بین جداره کابل و جداره لوله می بایست حفظ گردد.

- در تقاطعها حداقل فاصله عمودی بین کابلها و لوله های گاز به شرح زیر می باشد:

ولتاژ	حداقل فاصله
۳۸۰/۲۲۰ ولت	۵۰ سانتیمتر
۲۰ کیلوولت	۱ متر
۶۳ کیلوولت	۱/۵ متر

ب - خارج از شهرها

- حداقل فاصله نزدیکترین فونداسیون پایه و دکل خطوط هوایی توزیع و انتقال نیرو از جدار لوله

های گاز در مسیرهای موازی به شرح زیر است:

ولتاژ	طول مسیر مشترک ۵ کیلومتر و کمتر	طول مسیر مشترک بیش از ۵ کیلومتر
۲۰ کیلووات	۲۰ متر	۳۰ متر
۶۳ کیلوولت	۳۰ متر	۴۰ متر
۱۳۲ کیلوولت	۴۰ متر	۵۰ متر
۲۳۰ کیلوولت	۵۰ متر	۶۰ متر
۴۰۰ کیلوولت	۶۰ متر	۶۰ متر

- حداقل ارتفاع پائین ترین سیم خط هوایی در بدترین شرایط از سطح زمین در محل تقاطع با لوله

های گاز به شرح زیر است:

ولتاژ	ارتفاع
۲۰ کیلووات	۸ متر
۶۳ کیلوولت	۹ متر
۱۳۲ کیلوولت	۱۰ متر
۲۳۰ کیلوولت	۱۱ متر
۴۰۰ کیلوولت	۱۲ متر

- حداقل فاصله نزدیکترین پایه و دکل از محور لوله گاز در محل تقاطع برای ۲۰ کیلو ولت، ۲۰ متر و

برای ۶۳ کیلو ولت و بالاتر ۳۰ متر می باشد مشروط بر اینکه این فاصله از طول دکل به اضافه ۱۰ متر عرض جاده سرویس خط لوله کمتر نباشد.

- کلیه پایه های فلزی خطوط انتقال نیرو که تا فاصله ۲۰۰ متری خطوط لوله قرار دارند باید مجهز به

سیم اتصال زمین باشند.

تبصره ۱: برای تهیه و اجرای طرح، دریافت نقشه های اجرایی از سازمان ذیربط را توصیه می نماید.
تبصره ۲: در مواردیکه رعایت فواصل داده شده امکان پذیر نباشد اجرای طرح منوط به توافق کتبی نمایندگان فنی سازمان ذیربط خواهد بود.

۲-۴-۴- مقررات حریم خطوط لوله گاز در مجاورت جاده ها

الف - کلیات

- این مقررات به منظور تأمین حداقل ایمنی جاده ها و خطوط لوله انتقال گاز مجاور یکدیگر و پیشگیری از صدمات احتمالی متقابل به هریک تدوین گردیده است.
- این مقررات در مورد انواع الف (A) و ب (B) ساختمان خطوط لوله ملاک عمل خواهد بود.
- منظور از فاصله بین لوله و جاده در این مقررات فاصله بین محور لوله تا محور جاده می باشد.
- تقسیمات وزارت راه و ترابری برای منطقه بندی جاده های کشور (آزاد راه ها و جاده های درجه ۱ تا ۴) عیناً در این مقررات به کار گرفته شده است.
- تعیین فواصل بر مبنای قطر لوله، حداکثر فشار طراحی، نوع ساختمان خطوط لوله و نوع جاده انجام و درجداول جداگانه برای هر یک از انواع جاده هادرج گردیده است.
- چنانچه شرایط فنی و محلی ایجاب نماید که خطوط لوله در حریم راه موجود نصب گردد اجرای طرح منوط به موافقت وزارت راه و ترابری خواهد بود.
- مشخصات ساختمانی خطوط لوله انتقال گاز در محل تقاطع با جاده ها در مبنای استانداردها مهندسی مصوب شرکت ملی گاز تعیین خواهد گردید.

ب - جداول

- حداقل فاصله محور خطوط لوله انتقال گاز از محور جاده ها برای انواع الف و ب ساختمانی خطوط لوله به شرح زیر از جدول ضمیمه تعیین می شوند:
- برای آزاد راه ها از جدول شماره ۶
- برای جاده های درجه ۱ از جدول شماره ۷
- برای جاده های درجه ۲ از جدول شماره ۸

- برای جاده های درجه ۳ و ۴ از جدول شماره ۹

- در صورتی که رعایت فواصل مندرج در جداول به هر دلیل امکان پذیر نباشد تقلیل آنها با موافقت

شرکت ملی گاز ایران و پس تغییر ضوابط ساختمانی خطوط لوله امکان پذیر خواهد بود.

- جداول ضمیمه این مقررات برای فشارهای تا ۱۲۰۰ پوند اینچ مربع و قطر لوله تا ۵۶ اینچ تنظیم

گردیده اند به منظور اطلاع از حریم خطوط لوله ای که با فشار بالاتر از ۱۲۰۰ پوند بر اینچ مربع کار می کنند

و یا سایر مواردی که در این مقررات به آنها اشاره شده میبایستی از شرکت ملی گاز، کسب نظر گردد.

جدول ۲-۴-۶. مریم فطوح لوله انتقال گاز در مجاورت آزاد راه (برمسیب متر) (محمور لوله تا محمور جاده)

نوع جاده: آزاد راه										نوع ساختمانی فطوح لوله: الف و ب		
قطر لوله (اینچ)										حداکثر فشار خط (پوند بر اینچ مربع)		
از	تا	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰		
—	۱۸	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵		
۲۰	۲۴	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵		
۲۶	۳۰	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵		
۳۲	۳۶	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۴۰	۴۰		
۳۸	۴۲	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۴۰	۴۵	۴۵	۵۰		
۴۴	۵۰	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۴۵	۵۵	۵۵	۵۵	۶۰		
۵۲	۵۶	۳۵	۳۵	۴۰	۴۵	۵۵	۶۰	۶۵	۶۵	۷۰		

توضیحات: در مواردی که فشار طراحی خط لوله بین فشارهای مندرج در جدول قرار می گیرد

ارقام مربوطه به فشار بالا تر ملاک عمل قرار خواهد گرفت. برای فشار های پایین تر از ۴۰۰ پوند بر اینچ

مربع فواصل مربوط به ستون ۴۰۰ در نظر گرفته خواهد شد.

جدول ۲-۴-۷. مریم فطوح لوله انتقال گاز در مجاورت جاده درجه ۱ (برمسیب متر) (محمور لوله تا محمور جاده)

نوع جاده: درجه ۱										نوع ساختمانی فطوح لوله: الف و ب		
قطر لوله (اینچ)										حداکثر فشار خط (پوند بر اینچ مربع)		
از	تا	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰		
—	۱۸	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵		
۲۰	۲۴	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵		
۲۶	۳۰	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۳۰	۳۰		
۳۲	۳۶	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰		
۳۸	۴۲	۲۵	۲۵	۳۰	۳۰	۳۵	۴۰	۴۵	۴۵	۵۵		
۴۴	۵۰	۳۰	۳۰	۳۵	۳۵	۴۵	۵۰	۵۵	۵۵	۶۰		
۵۲	۵۶	۳۵	۳۵	۴۰	۴۵	۵۰	۵۵	۶۵	۶۵	۷۰		

توضیحات: در مواردی که فشار طراحی خط لوله بین فشارهای مندرج در جدول قرار می گیرد ارقام مربوطه به فشار بالا تر ملاک عمل قرار خواهد گرفت. برای فشارهای پایین تر از ۴۰۰ پوند برای اینچ مربع فواصل مربوط به ستون ۴۰۰ در نظر گرفته خواهد شد.

جدول ۲-۴-۸. مریخ فطوط لوله انتقال گاز در مجاورت جاده درجه ۲ (برمسیب متر) (معمور لوله تا معمور جاده)

قطر لوله (اینچ)		نوع جاده: درجه ۲								نوع ساقتمانی فطوط لوله: الف و ب		
از	تا	حداکثر فشار خط (پوند بر اینچ مربع)										
		۱۲۰۰	۱۱۰۰	۱۰۰۰	۹۰۰	۸۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۵۰۰	۴۰۰		
—	۱۸	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰		
۲۰	۲۴	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰		
۲۶	۳۰	۲۵	۲۵	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰		
۳۲	۳۶	۳۵	۳۰	۳۰	۲۵	۲۵	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰		
۳۸	۴۲	۴۰	۳۵	۳۵	۳۰	۳۰	۲۵	۲۰	۲۰	۲۰		
۴۴	۵۰	۵۰	۴۵	۴۰	۳۵	۳۵	۳۰	۳۰	۲۵	۲۰		
۵۲	۵۶	۶۰	۵۵	۵۰	۴۵	۴۰	۳۵	۳۵	۳۰	۲۵		

توضیحات: در مواردی که فشار طراحی خط لوله بین فشارهای مندرج در جدول قرار می گیرد ارقام مربوطه به فشار بالا تر ملاک عمل قرار خواهد گرفت. برای فشارهای پایین تر از ۴۰۰ پوند برای اینچ مربع فواصل مربوط به ستون ۴۰۰ در نظر گرفته خواهد شد.

جدول ۲-۴-۹. مریخ فطوط لوله انتقال گاز در مجاورت جاده درجه ۳ و ۴ (برمسیب متر) (معمور لوله تا معمور جاده)

قطر لوله (اینچ)		نوع جاده: درجه ۳ و ۴								نوع ساقتمانی فطوط لوله: الف و ب		
از	تا	حداکثر فشار خط (پوند بر اینچ مربع)										
		۱۲۰۰	۱۱۰۰	۱۰۰۰	۹۰۰	۸۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۵۰۰	۴۰۰		
—	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸		
۲۰	۲۴	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸		
۲۶	۳۰	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸		
۳۲	۳۶	۲۰	۲۰	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸		
۳۸	۴۲	۲۵	۲۵	۲۰	۲۰	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸		
۴۴	۵۰	۳۰	۳۰	۲۵	۲۵	۲۰	۲۰	۱۸	۱۸	۱۸		
۵۲	۵۶	۳۵	۳۵	۳۰	۳۰	۲۵	۲۵	۲۰	۲۰	۱۸		

توضیحات: در مواردی که فشار طراحی خط لوله بین فشارهای مندرج در جدول قرار می گیرد ارقام مربوطه به فشار بالا تر ملاک عمل قرار خواهد گرفت. برای فشارهای پایین تر از ۴۰۰ پوند برای اینچ مربع فواصل مربوط به ستون ۴۰۰ در نظر گرفته خواهد شد.

۲-۴-۵- مقررات ایمنی و حریم خطوط لوله نفت و گاز در مجاورت یکدیگر

الف - در صورتی که خطوط لوله (متعلق به شرکت ملی گاز) و خطوط لوله نفت (متعلق به شرکت ملی نفت) در مجاورت و موازی یکدیگر قرار گیرند رعایت فاصله بین دو لوله به شرح مندرج در جداول ذیل ضروری است.

حداقل فاصله بین محورهای دو لوله	قطر بزرگتر
۹ متر	تا ۲۲ اینچ
۱۲/۵ متر	از ۲۴ تا ۴۰ اینچ
۱۶ متر	۴۲ اینچ و بالاتر

در صورتی که رعایت فواصل مذکور به هر دلیل امکان پذیر نباشد نصب لوله جدید بوسیله هر یک از طرفین منوط به موافقت کتبی طرف دیگر بوده و شرایط در موافقت نامه تعیین خواهد گردید.

ب - مشخصات ساختمانی خطوط لوله نفت و گاز در محلهای تقاطع با یکدیگر بر مبنای استانداردهای مهندسی موجود تعیین می گردد.

پ - در صورت مجاورت و یا تقاطع لوله های نفت و گاز لازم است با همکاری مسئولین دو شرکت آزمایش های تداخل کاندی انجام شود.

چنانچه آثار تداخل کاندی به اثبات برسد می بایستی از طریق اتصال دو لوله به وسیله مقاومت الکتریکی و یا از طریق دیگر از تداخل مذکور جلوگیری بعمل آید. مشروح روش کار با توافق طرفین تعیین خواهد گردید.

ت - چنانچه روی هر یک از خطوط لوله نفت و گاز که به طریق فوق الذکر متصل شده اند عملیات جوشکاری انجام شده باشد لازم است قبلاً بطور موقت اتصال الکتریکی بین دو خط به وسیله مسئولین خطی که تحت تعمیر قرار می گیرد، قطع گردد.

ث - انجام هر گونه انفجاری در فاصله کمتر از ۲۵۰ متری خطوط لوله گاز، و خطوط لوله نفت بدون اجازه کتبی شرکت مربوطه ممنوع است و برای بیش از ۲۵۰ متر نیز اخذ مجوز توصیه می گردد.

۲-۴-۶- مقررات حریم خطوط لوله گاز در مجاورت خطوط راه آهن

الف - فاصله بین محور خطوط آهن و محور خطوط لوله گاز از ۵۰ متر کمتر نخواهد بود.

ب - در تقاطعهای بین خطوط آهن و خطوط لوله گاز استاندارد مهندسی مصوب شرکت ملی گاز و مقررات سازمان راه آهن معتبر خواهد بود.

پ - فاصله بین خطوط لوله گاز در خارج از محدوده شهرها و از ایستگاه های راه آهن حداقل ۲۵۰ متر خواهد بود.

ت - در صورتی که حفظ فواصل فوق الذکر به هر دلیل امکان پذیر نباشد اجرای طرح ماکول به موافقت شرکت گاز و سازمان راه آهن می باشد. شرایط مربوط به توافق در موافقت نامه ها تعیین خواهد گردید.

۲-۴-۷- حریم خطوط لوله گاز در محل تقاطع با رودخانه ها

الف - حداقل حریم خطوط لوله گاز در محل تقاطع با رودخانه با ممنوعیت برداشت مخلوطهای رودخانه ای ۲۵۰ متر از هر طرف خطوط لوله تعیین شد.

در شرایطی که با توجه به شرایط خاص محلی و شدت جریان آب رودخانه برداشت مخلوطهای رودخانه ای در فواصل بیش از ۲۵۰ متر باعث به خطر افتادن لوله گردد. مناطق راساً و با استفاده از همکاری سازمان های مسئول محلی به منظور تأمین لوله از انجام عملیات برداشت تا فاصله معقول پیشگیری خواهند نمود.

۲-۴-۸- قانون منع احداث بنا و ساختمان در طرفین خطوط لوله گاز

از تاریخ تصویب این قانون احداث هر گونه بنا و ساختمان در فاصله ۲۵۰ متر از هر طرف محور خطوط انتقال گاز در خارج از محدوده شهرها ممنوع است و در صورت احداث بنا و ساختمان ، شرکت ملی گاز ایران مجاز است با حضور نماینده ناحیه انتظامی یا شهربانی و یا بخشداری اقدام به انهدام آن نماید و هیچگونه خسارتی از این بابت به اشخاص پرداخت نشود.

تبصره ۱: شرکت ملی گاز ایران مجاز است در مواردی که انتخاب فاصله ۲۵۰ متر مذکور در این قانون را با توجه به مقتضیات فنی و محلی ضروری ندانند فاصله کمتری را تعیین نمایند.

تبصره ۲: احداث بنا و ساختمانی که صرفاً به منظور استفاده از دریا باشد در صورتی که طبق تشخیص شرکت ملی گاز ایران موجب خرابی و خساراتی نگردد مجاز خواهد بود.

تبصره ۳: چنانچه ابنیه و ساختمان هایی قبل از تصویب این قانون بین حریم مذکور در ماده ۱۱ اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ و حریم های مذکور این قانون ایجاد شده باشد و شرکت ملی گاز ایران اقدام آن را ضروری بداند بر اساس ماده ۱۱ قانون اساسنامه شرکت ملی نفت ایران اقدام و خسارات وارده به اشخاص پرداخت خواهد شد.

۲-۵- ضوابط مربوط به کاربری‌های ویژه

۲-۵-۱- فرودگاه

۱) احداث یا توسعه فرودگاه ویژه هواپیماهای مسافربری و باربری در اراضی کشاورزی و مرتعی درجه یک مجاز نیست.

۲) احداث یا توسعه فرودگاه مربوط به عملیات کشاورزی و جنگلداری مانند سمپاشی، شناسایی و آتش نشانی به ترتیب اولویت در اراضی مرتعی و کشاورزی، در صورتیکه امکان احداث یا توسعه آن در اراضی بایر وجود نداشته باشد، بلامانع است.

۳) احداث یا توسعه فرودگاه نظامی در اراضی کشاورزی و مرتعی و در نزدیکی مناطق مسکونی و غیر مسکونی مصنوعی (بجز مراکز نظامی و امنیتی) مجاز نیست.

۴) سایر ضوابط و مقررات مربوط به مکانیابی و احداث یا توسعه فرودگاه‌های نظامی، باربری و مسافربری، به تفکیک تابع سازمانهای مربوطه است.

۵) رعایت حریم کلیه عوامل طبیعی و مصنوعی و اصول و معیارهای فنی و مهندسی مربوط به ساخت و سازها الزامی است.

۲-۵-۲ - مراکز نظامی و امنیتی

۱) احداث و توسعه تأسیسات نظامی از قبیل پادگانها و میادین آموزشی و تمام یا هر قسمت از هر گونه تأسیسات دیگر متعلق به واحدهای نظامی و انتظامی که عملکرد شهری ندارند، در داخل محدوده و حریم استحفاظی شهرها ممنوع است و تأسیسات مشابه موجود لازم است طی برنامه تدریجی از محدوده و حریم شهرها خارج شده و اراضی و ساختمانهای باقی مانده با رعایت اولویتهای شهری به مصارف عمومی تبدیل شود.

۲) در صورتیکه در برخی از شهرها استثنائاً، و بنا بر مصالحی که شورای عالی دفاع تشخیص دهد، خروج تدریجی تأسیسات مذکور در فوق مستلزم زمان بیشتری باشد، مراتب از طریق شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به دستگاه‌های ذیربط ابلاغ خواهد شد.

۳) در مورد زندانهای کشور نیز رعایت موارد مندرج در صورت جلسه مورخ ۲۰/۸/۷۰ وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان زندانها و اقدامات تأمین و تربیتی کشور بر اساس نامه شماره ۴۳/۰۶۷/۳۳۶۵۳/۲۴۶ مورخ ۲۳/۱/۶ سازمان مذکور در خصوص تعیین حریم امنیتی زندانهای کشور الزامی است.

۲-۵-۳ - کشتارگاه

۱) مکانیابی و احداث کشتارگاه، نباید در مسیر وزشی باد غالب به سمت نقاط سکونت و فعالیت و تفریح در نزدیکی آنها باشد.

۲) مکانیابی و احداث کشتارگاه در اراضی کشاورزی و باغات، و در مجاورت مراکز خدماتی و صنعتی و همجواری با آنها، ایجاد اشکال می کند، در مجاورت راههای اصلی و مراکز تفریحی و توریستی سایر کاربریها که وجود کشتارگاه در نزدیکی آنها مشکل زا است، ممنوع است.

۳) مکانیابی و احداث کشتارگاه در داخل محدوده قانونی شهرها، در محدوده پیرامونی روستاها و نقاط مسکونی واقع در سطح شهرستان و در حریم استحفاظی شهرها ممنوع است.

۴) فاضلاب کشتارگاه نباید به آبهای سطحی و یا در نزدیکی سفره های آب زیرزمینی تخلیه شود، بطوریکه به آن نفوذ کرده و موجب آلودگی شود.

۵) در هنگام مکانیابی و احداث کشتارگاه رعایت کلیه موازین فنی و بهداشتی و اقتصادی و همچنین احداث سیستم تصفیه فاضلاب و به تایید رساندن طرح مربوطه در سازمان حفاظت محیط زیست الزامی است.

۶) در مکانیابی و احداث کشتارگاه رعایت کلیه حریمهای عوامل طبیعی و مصنوعی و ضوابط و مقررات سازمان های مربوطه در مورد ساخت و ساز الزامی است.

۲-۵-۴ - گورستان

۱) مکانیابی و احداث گورستان در مجاورت راه های اصلی ممنوع است، اما داشتن دسترسی مناسب به راه های اصلی الزامی است.

۲) مکانیابی و احداث گورستان باید در خارج از زمین های واقع در معرض توسعه احتمالی آتی شهرها و روستاها باشد.

- ۳) مکانیابی و احداث گورستان در داخل محدوده مصوب شهری و روستایی و محدوده پیرامونی (محدوده تاثیر گذار از نظر زیست محیطی) روستاهای فاقد طرح ممنوع است.
- ۴) مکانیابی و احداث گورستان می بایست به همراه تجهیزات و تأسیسات وابسته به آن باشد.
- ۵) مکانیابی و احداث گورستان در سطح شیبدار (۱۵٪ به بالا) ممنوع است.
- ۶) مکانیابی و احداث گورستان در اراضی با سطح بالای آبهای زیر زمینی ممنوع است.
- ۷) مکانیابی و احداث گورستان در مسیر وزش بادهای غالب به سمت نقاط سکونت، فعالیت و تفریح ممنوع است.
- ۸) در احداث گورستان، درختکاری محوطه آن، ایجاد کمربند سبز در اطراف آن و محصور نمودن محوطه گورستان الزامی است.
- ۹) گورستان شهر باید مجهز به دستگاه تصفیه فاضلاب باشد.
- ۱۰) رعایت کلیه حریمهای عوامل طبیعی و مصنوعی در مکانیابی و احداث گورستان الزامی است.

۲-۵-۵ - محل انباشت نخاله های ساختمانی

- ۱) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی باید در خارج از محدوده قانونی و در حریم استحقاقی شهرها، محدوده مصوب روستاها و محدوده پیرامونی روستاها باشد.
- ۲) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی در نزدیکی محل دفن زباله توصیه می شود.
- ۳) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی در مجاور راه اصلی ممنوع است اما دسترسی داشتن به راه اصلی الزامی است.
- ۴) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی باید در فاصله مناسب از مراکز سکونت باشد.
- ۵) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی در اراضی بایر و شور بلا مانع است.
- ۶) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی در نقاطی که ایجاد مناظر زشت کند، ممنوع است.
- ۷) مکانیابی محل انباشت نخاله های ساختمانی در اراضی با شیب بالای ۱۵٪ ممنوع است.
- ۸) تعیین محدوده انباشت نخاله های ساختمانی باید بصورتی باشد که از انباشت پراکنده نخاله های ساختمانی جلوگیری شود.

۹) در مکانیابی نقاط انباشت نخاله های ساختمانی رعایت کلیه حریمهای عوامل طبیعی و مصنوعی و قوانین و معیارهای سازمانهای مربوطه الزامی است.

۶- محل دفن زباله

- ۱) مکانیابی محل دفن زباله در اراضی با شیب بالای ۱۵٪ ممنوع است.
- ۲) مکانیابی محل دفن زباله در اراضی کشاورزی و اراضی مرتعی بسیار مناسب ممنوع است.
- ۳) مکانیابی محل دفن زباله در نقاطی که ایجاد مناظر زشت کند، ممنوع است.
- ۴) مکانیابی محل دفن زباله در داخل محدوده قانونی و حریم استحقاقی شهرها، تا یک کیلومتری محدوده مصوب روستاها یا حدود تقریبی روستاها و مراکز سکونت و در مسیر توسعه آنها ممنوع است.
- ۵) مکانیابی محل دفن زباله در مجاورت راه اصلی ممنوع است اما دسترسی داشتن، راه اصلی الزامی است.
- ۶) مکانیابی محل دفن زباله باید با توجه به سطح آبهای زیرزمینی و سطحی و عدم آلوده شدن آنها باشد.
- ۷) مکانیابی محل دفن زباله نباید در مسیر وزش بادهای غالب یا حرکت آبهای سطحی و زیرزمینی به سمت نقاط فعالیت، سکونت و تفریح باشد.
- ۸) مکانیابی محل دفن زباله باید امکان دستیابی و تهیه آب مورد نیاز جهت مصارفی چون شستشوی ماشین های محل زباله و یا جلوگیری از حریق احتمالی را در نظر گرفت.
- ۹) در مکانیابی دفن زباله باید، کلیه حریم های عوامل طبیعی و مصنوعی و قوانین و معیارهای سازمانهای مربوطه توجه کرد.

۲-۵-۷ - حریم بیمارستان و مراکز خدماتی

۱) احداث بیمارستان در محدوده داخل شهر و بیرون از آن با رعایت فواصل ذیل مجاز میباشد.

۵۰۰ متر	- فاصله از حریم منابع آب
۱۰۰۰ متر	- فاصله از قنات یا چاه آب مصرفی (آشامیدنی)
۱۰۰ متر	- فاصله از راه آهن
۲۰۰ متر	- فاصله از آزاد راه و بزرگراه
۱۵۰ متر	- فاصله از جاده بین شهری
۱۰۰ متر	- فاصله از جاده روستایی
۲۰۰ متر	- فاصله از نقاط تفریحی یا زیارتی

۲) رعایت سایر حریمهای ذکر شده در سایر بندها الزامی است.

۲-۵-۸ - حریم کشتارگاه دام و طیور

حریم کشتارگاهها نسبت به عوامل طبیعی و مصنوعی به شرح زیر می باشد به جز موارد مذکور با

رعایت حریم کلیه عوامل طبیعی و مصنوعی الزامی است:

۳۰۰۰ متر	- فاصله از محیط زیست محیطی
۱۰۰۰ متر	- فاصله از مراکز مسکونی
۵۰۰ متر	- فاصله از مراکز درمانی
۵۰۰ متر	- فاصله از مراکز آموزشی
۲۵۰ متر	- حداقل فاصله از محور بزرگراه و جاده ترانزیت
۱۵۰ متر	- حداقل فاصله از محور جاده اصلی
۱۰۰ متر	- فاصله از محور جاده روستایی
۳۰۰ متر	- فاصله از راه آهن
۱۰۰۰ متر	- فاصله از فرودگاه
۱۰۰۰ متر	- فاصله از پارک ملی، تالاب، دریاچه و دریا
۲۰۰ متر	- فاصله از پناهگاه حیات وحش و اثر طبیعی ملی
۸۰۰ متر	- فاصله از رودخانه فصلی یا دائمی
۱۰۰۰ متر	- فاصله از قنات یا چاه مصرفی آب آشامیدنی
۲۰۰ متر	- فاصله از قنات یا چاه ویژه سایر مصارف
۵۰۰ متر	- فاصله از مراکز نظامی و انتظامی
۵۰۰ متر	- فاصله از مراکز تفریحی یا زیارتی
-	- فاصله از باغات

۲-۵-۹ - حریم میادین میوه و تره بار، گورستان، ترمینالها

میدان میوه و تره بار، گورستان، ترمینالهای باربری و مسافربری، پارکینگ اتوبوس و کامیون، کارواش اتوبوس های بین شهری باید رعایت فواصل ذیل از عوامل ذکر شده مستقر شوند. رعایت سایر موارد ذکر شده در مورد حریم سایر عوامل طبیعی و مصنوعی الزامی است.

- فاصله از دریاچه، تالاب یا چشمه	۱۵۰ متر
- فاصله از رودخانه های فصل و دائمی	۵۰ متر
- فاصله از قنات یا چاه آب آشامیدنی	۱۰۰ متر
- فاصله از قنات یا چاه ویژه سایر مصارف	۲۰ متر
- فاصله از حریم راه آهن	۱۵۰ متر
- فاصله از حریم آزاد راه و بزرگراه	۲۰ متر بعد از حریم
- فاصله از حریم جاده بین شهری	۱۵۰ متر بعد از حریم
- فاصله از حریم جاده روستایی	۱۰۰ متر بعد از حریم
- فاصله از مراکز درمانی	۴۰ متر
- فاصله از مراکز آموزشی	۳۰ متر
- فاصله از مراکز نظامی یا انتظامی	۳۰ متر
- فاصله از مراکز زیارتی یا تفریحی	۳۰ متر
- فاصله از مراکز مسکونی	۴۰ متر
- فاصله از فرودگاه	۳۰۰ متر

۲-۵-۱۰ - حریم آثار تاریخی و تحت حفاظت سازمان میراث فرهنگی:

بر پایه قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی، آثار تاریخی تحت حفاظت سازمان میراث فرهنگی دارای حریم قانونی تعریف شده ای هستند که ضم استعلام از شعب محلی سازمان، حریم و ضوابط حفاظتی و معماری داخل حریم بایستی رعایت گردد، و هرگونه تخریب و دخل و تصرف در محوطه حریم های قانونی یاد شده و تخلف از ضوابط حفاظتی مقرر، جرم محسوب می گردد.

۳-۱- ضوابط زیست محیطی و استقرار صنایع

در خصوص ضوابط و معیارهای همجواری صنایع و مراکز جمعیتی، سند سازمان حفاظت محیط زیست، در زیر ارایه می گردد.

۳-۱-۱- ضوابط و معیار های استقرار صنایع

ماده ۱- طبقه بندی و تعیین گروه صنایع

صنایع با توجه به فرآیند تولید به شرح ذیل طبقه بندی می شوند:

۱- صنایع غذایی

۲- صنایع نساجی

۳- صنایع چرم

۴- صنایع سلولزی

۵- صنایع فلزی

۶- صنایع کانی غیر فلزی

۷- صنایع شیمیایی

۸- صنایع دارویی

۹- صنایع برق و الکترونیک

۱۰- صنایع کشاورزی

۱۱- صنایع ماشین سازی

ماده ۲- تعاریف

صنایع بر اساس شدت و ضعف آلودگی و دیگر مسایل زیست محیطی، در گروه هایی با مشخصات زیر قرار می گیرند:

الف- صنایع این گروه مجاز می باشند تا در مناطق صنعتی یا تجاری، داخل محدوده مصوب شهری استقرار یابند.

محدوده های مصوب شهری و روستایی :

۱- محدوده مصوب شهری عبارت است از حسب مورد آخرین محدوده طرح جامع یا هادی مصوب شهر و اضافه محدوده های بعدی مصوب آنها.

تبصره ۱- در مورد شهرهای فاقد طرح هادی یا جامع، تا زمان تهیه طرح جامع یا هادی محدوده خدماتی شهر ملاک خواهد بود.

تبصره ۲- پس از تهیه طرح جامع یا هادی برای شهرهای فوق الذکر، محدوده طرح جامع یا هادی ملاک خواهد بود.

محدوده روستایی عبارتست از محدوده آخرین طرح هادی یا بهسازی روستایی.

تبصره- در مواردی که نقاط روستایی فاقد طرح های فوق باشند محدوده روستایی توسط وزارت جهاد سازندگی به استناد ماده (۹) آیین نامه احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده و حریم تعیین می شود.

ب- صنایع این گروه مجازند در خارج از محدوده شهرها مشروط به رعایت حداقل ۲۰۰ متر از مراکز مسکونی، درمانی و آموزشی و ۱۰۰ متری مراکز نظامی و انتظامی و رعایت حریم رودخانه ها و قنوات دایر استقرار یابند. رعایت کلیه حریمهای قانونی و ضوابط حوزه استحفاظی الزامی است.

سکونت گاهها: عبارتست از کلیه شهرها، روستاها و مجتمع های زیستی که دارای حداقل ۲۰ خانوار ساکن می باشند.

ج- صنایع این گروه مجازند در خارج از محدوده شهرها و با رعایت حداقل فاصله پانصد متر از محدوده سکونت‌گاه‌ها و مراکز آموزشی و درمانی و یکصد متری مراکز نظامی و انتظامی و رعایت همه حریم‌های قانونی و ضوابط حوزه استحفاظی جاده استقرار یابند.

مناطق صنعتی: مناطق صنعتی عبارت است از محدوده‌ای که بوسیله ارگان‌های ذیربط جهت استقرار صنایع در نظر گرفته شده است. اینگونه مناطق در طرح‌های نظیر جامع و هادی شهری، جامع ناحیه‌ای و طرح‌های ساماندهی فضاها و سکونت‌گاه‌های روستایی تعیین می‌گردند.

د و ه- صنایع این گروه مجازند خارج از حریم مصوب هر شهر مشروط به رعایت فواصل لازم از مراکز حساس مطابق پیوست شماره (۱) استقرار یابند.

و- محل پیشنهادی جهت استقرار صنایع این گروه با توجه به فرآیند تولید، توپوگرافی منطقه، شرایط اقلیمی، ظرفیت قابل تحمل محیط زیست، جهت بادهای غالب، گسترش شهری و سایر شاخص‌های زیست‌محیطی توسط سازمان حفاظت محیط زیست مورد بررسی قرار گرفته و اعلام نظر خواهد گردید.

تبصره ۱- جابجایی عناوین صنعتی در گروه‌های مختلف با توجه به آلودگی‌های حاصل و نحوه خنثی‌سازی آنها انجام خواهد شد.

تبصره ۲- استقرار صنایع در اراضی مستعد کشاورزی منطبق با قوانین و مقررات مربوط مستلزم کسب موافقت وزارت کشاورزی می‌باشد.

تبصره ۳- در کلیه موارد موافقت با ایجاد صنایع (از هر نوع) رعایت ضوابط و کاربریها و منطقه‌بندی‌های مصوب صنعتی حسب مورد طرح‌های جامع و هادی شهری، هادی روستایی، طرح‌های جامع ناحیه‌ای (شهرستان) و طرح‌های کالبدی منطقه الزامی می‌باشد.

ماده ۳- ضوابط عمومی استقرار صنایع:

ملاک تشخیص جمعیت شهرها، آخرین سرشماری مرکز آمار ایران است.

در چارچوب ضوابط مربوط، احداث هر نوع واحد تولیدی و صنعتی در داخل شرک‌های صنعتی و نواحی صنعتی روستایی مشروط بر اینکه شهرک یا ناحیه، دارای طرح استقرار، فضای سبز و سیستم مرکزی تصفیه فاضلاب باشد، بلا مانع است.

این ضوابط نمی تواند ناقض مصوبات قانونی از قبیل طرح تعادل صنعت و کشاورزی در استان گیلان و مازندران و ممنوعیت در محدوده ۱۲۰ کیلومتری تهران و ۵۰ کیلومتری اصفهان و نظایر آن باشد.

ماده ۴- در موارد استثنایی که امکان اجرای ضوابط استقرار در استان وجود نداشته باشد، مراتب در کمیته ای استانی مرکب از نمایندگان ادارات کل صنایع، معادن و فلزات، حفاظت محیط زیست، مسکن و شهرسازی، سازمان برنامه و بودجه، نفت، نیرو، جهاد سازندگی، کشاورزی و استانداری (معاون عمرانی) مورد بررسی قرار گرفته و با در نظر گرفتن مواردی از قبیل فرآیند تولید، توپوگرافی منطقه، شرایط اقلیمی، ظرفیت قابل تحمل محیط زیست، جهت بادهای غالب و گسترش شهری در مورد محل استقرار صنایع به طور موردی اتخاذ تصمیم می نمایند. دبیرخانه کمیته مذکور در اداره کل حفاظت محیط زیست استان می باشند.

ماده ۵- نظر به اهمیت تامین هوای پاک در شهرها و مناطق مسکونی کشور، از استقرار صنایع مولد آلودگی هوا در جهت باد غالب به سوی این گونه مناطق خودداری شود.

ماده ۶- چنانچه واحد تولیدی و صنعتی در فهرست یکی از کدهای مندرج در این ضوابط اشاره نشده باشد و یا کدهای موجود نیاز به اصلاح داشته باشند به منظور تعیین کد جدید و یا تطبیق آن با کدهای موجود، موضوع در کمیته ای به مسیولیت سازمان حفاظت محیط زیست و با مشارکت نماینده تام الاختیار ارگان ذیربط صادر کننده جواز مطرح و تصمیم گیری خواهد شد.

ماده ۷- واحدهای تولیدی و صنعتی موظف هستند قبل از استقرار، موضوع را به اطلاع ادارات کل استانی حفاظت محیط زیست برسانند در صورت مغایرت با ضوابط استقرار، ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها باید در مدت حداکثر دو هفته موضوع را به متقاضی اعلام کنند.

پیوست شماره ۱- حداقل فاصله صنایع گروه "د" و "ه" از مراکز حساس

ردیف	مکان	فاصله از مراکز مختلف به متر	
		گروه صنایع "د"	گروه صنایع "ه"
۱	سکونتگاهها	۱۰۰۰	۱۵۰۰
۲	مراکز درمانی و آموزشی	۵۰۰	۱۰۰۰
۳	بزرگراه و جاده ترانزیت (فاصله از محور)	۲۵۰	۲۵۰
۴	جاده اصلی (فاصله از محور)	۱۵۰	۱۵۰
۵	پارک ملی- تالاب- دریاچه	۱۰۰۰	۱۰۰۰
۶	* اثر طبیعی ملی * پناهگاه حیات وحش- * منطقه حفاظت شده	۲۰۰	۳۰۰
۷	رودخانه دائمی و قنات دایر چاههای عمیق و نیمه عمیق	۱۰۰	۱۰۰

* صنایعی که استقرار آنها در کنار دریا اجتناب‌ناپذیر می‌باشد مانند کشتی‌سازی به طور موردی بررسی می‌شود.

* در استان‌های ساحلی شمال کشور در مناطقی که جاده اصلی کنار دریا، فاصله‌ای کمتر از فاصله مذکور در جدول را دارد، فاصله جاده از دریا به عنوان فاصله دریا تا واحد صنعتی رعایت گردد.

* تالاب به مناطقی نظیر زمینهای مرطوب و آبگیر، زمینهای آبدار، باتلاقهایی که به صورت مصنوعی یا طبیعی موقتی یا دائمی با آب جاری یا ساکن با طعم شیرین یا شور، یا لب شور، شامل مناطق دریایی با عمق کمتر از ۶ متر گفته می‌شود.

* منطقه حفاظت شده مشروط به موافقت سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد.

* پارک ملی به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان اطلاق می‌شود که نمایانگر نمونه‌های برجسته‌ای از مظاهر طبیعی ایران باشد و به منظور حفظ همبستگی وضع زندگی و طبیعی آن و همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنی‌ها در شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

* آثار طبیعی عبارتند از پدیده‌های نمونه و نادر گیاهی، حیوانی، اشکال یا مناظر کم نظیر و کیفیات ویژه طبیعی زمین یا درختان کهنسال یادگار تاریخی می‌باشند که با منظور داشتن محدوده متناسبی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

* پناهگاه حیات وحش به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان اطلاق می‌شود که دارای زیستگاه طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاصی برای جانوران وحشی بوده و به منظور حفظ و احیاء زیستگاهها تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

* منطقه حفاظت شده به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان اطلاق می‌شود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی یا حفظ یا احیاء رستنی‌ها و وضع طبیعی آن دارای اهمیت خاصی بوده و تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

پیوستها و ضمائم

۱- صنایع غذایی

گروه ۱- الف

- ۱- تهیه و بسته بندی خشکبار بدون شستشو
 - ۲- بسته بندی خرما بدون شستشو
 - ۳- واحد تولید آب نبات و پولکی و شکرپنیر و غیره تا ۳۰۰ تن در سال
 - ۴- واحد تولید نبات (نبات ریزی)
 - ۵- واحد تولید گز و سوهان تا ۳۰۰ تن در سال
 - ۶- واحد بسته بندی نمک و ادویه جات
 - ۷- واحد بسته بندی چای
 - ۸- واحد بسته بندی قهوه
 - ۹- واحد تولید قندحبه و کلیه تا ۳۰۰ تن در سال به روش نم زدن و بدون روش پخت
 - ۱۰- واحد بسته بندی عسل
 - ۱۱- تولید بستنی تا ۱۰۰ تن در سال
 - ۱۲- تولید شیرینی و نان تا ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۳- آسیاب و تولید آرد گندم و جو با ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۴- واحد بسته بندی کره و سایر لبنیات تا ۱۰۰ تن در سال
 - ۱۵- تولید بیسکویت و شکلات تا ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۶- واحد رشته بری تا ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۷- واحد ماکارونی سازی تا ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۸- واحد تولید آج موم (مخصوص کندوی عسل)
 - ۱۹- واحد بسته بندی سبزیجات و میوه جات
 - ۲۰- واحد تولید یخ (صرفاً در مناطق صنعتی درون شهری بایستی استقرار یابند)
 - ۲۱- واحد تولید نان بستنی
 - ۲۲- واحد بسته بندی گلاب
 - ۲۳- واحد بسته بندی عرقیات گیاهی
 - ۲۴- واحد بسته بندی جو بدون عملیات بوجاری و شستشو
 - ۲۵- واحد سورتینگ و بسته بندی حبوبات بدون بوجاری
 - ۲۷- واحد تولید ببهود دهنده کیفیت آرد
 - ۲۸- تولید نان
- #### گروه ۱- ب
- ۱- واحد تولید قندحبه و کله بیش از ۳۰۰ تن در سال به روش نم زدن و بدون روش پخت
 - ۲- واحد تولید همبرگر
 - ۳- واحد لپه سازی
- ۴- واحد تصفیه نمک و بسته بندی
 - ۵- واحد تولید نمک یددار و یا مشابه آن
 - ۷- کارخانه برنج پاک کنی
 - ۸- واحد تولید بیسکویت و شکلات تا ۲۰۰۰ تن در سال
 - ۹- واحد تهیه شستشو و بسته بندی خشکبار و خرما
 - ۱۰- واحد تولید ماکارونی بیش از ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۱- واحد تولید رشته بری بیش از ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۲- واحد تولید عرقیات گیاهی
 - ۱۳- واحد تولید ترشیجات و رب سازی
 - ۱۴- تولید گز و سوهان بیش از ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۵- تولید آب نبات، پولکی، شکر پنیر و غیره بیش از ۳۰۰ تن در سال
 - ۱۶- کارخانه چای خشک کنی
 - ۱۷- تولید بستنی بیش از ۱۰۰ تن در سال
 - ۱۸- تولید پوره میوه و لواشک
 - ۱۹- تولید آدامس
 - ۲۰- پودر سیر و پیازو سیب زمینی
 - ۲۱- تولید چیپس و کرون فلکس - پفک
 - ۲۲- تولید شیرینی و نان بیش از ۳۰۰ تن در سال
 - ۲۳- واحد تولید روغن خوراکی از کره
 - ۲۵- واحد تولید شیره خرما و انگور
 - ۲۶- واحد تولید انواع سس
 - ۲۷- واحد تولید پودر و پروتئین سویا
 - ۲۸- واحد تولید حلوا شکری و حلوا ارده
 - ۲۹- واحد دودی کردن ماهی
 - ۳۰- واحد بادام شیرین کن - واحد پوست کن غلات و حبوبات
 - ۳۱- واحد تولید آرد به روش نم زدن سریع
 - ۳۲- واحد فرمولاسیون آنزیمهای دباغی - غذایی از مواد آماده
 - ۳۳- واحد تولید شیر و پنیر و ماست نباتی از سویا
 - ۳۴- واحد زیره پاک کنی
 - ۳۵- واحد بسته بندی جو
 - ۳۶- واحد پوست کنی غلات و حبوبات بابوجاری
 - ۳۷- واحد سورتینگ و بسته بندی حبوبات بابوجاری
 - ۳۸- واحد بسته بندی و انجماد گوشت سفید بدون کشتارگاه
 - ۳۹- واحد پاستوریزاسیون و بسته بندی آب معدنی
 - ۴۰- واحد آماده سازی و بسته بندی پودر نوشابه های غیر الکلی از مواد آماده
 - ۴۱- واحد تولید بستنی و ژله بیش از ۱۰۰ تن
 - ۴۲- واحد بسته بندی و انجماد گوشت قرمز بدون کشتار
 - ۴۳- واحد تولید عصاره کولا با طعم های مختلف و اسانس از مواد آماده
 - ۴۴- واحد تولید خوراک دام از گندم و جو و ذرت
 - ۴۵- تولید اسانس های خوراکی از عصاره های آماده
 - ۴۶- واحد تولید پودر یونجه

۴۷- واحد تولید شیرین گندمک

۴۸- واحد تولید آب میوه از کنسانتره آماده در ظروف یکبار مصرف

۴۹- واحد تولید ترخینه بهداشتی بسته بندی شده و خامه پاستوریزه

۵۰- واحد تولید آبلیمو با شستشو لیمو

۵۱- واحد پاک سبزی با شستشو تا ظرفیت ۱۶۰ تن در سال

۵۲- واحد تولید جوانه‌های خوراکی (عدس، جو، نخود و ...) با بوجاری و شستشو

۵۳- واحد تولید بیکنگ پودر و موارد مشابه

۵۴- واحد تولید پودر کنتل و موارد مشابه تا ظرفیت ۲۰۰ تن در سال

گروه ۱- ج

۱- واحد تولید آب میوه و کنسانتره

۲- واحد تولید شکلات بیش از ۲۰۰۰ تن در سال

۳- واحد تولید بیسکویت بیش از ۲۰۰۰ تن در سال

۴- واحد تولید کمپوت و کنسرو میوه و سبزیجات

۵- واحد تولید پکنین از پوست مرکبات

۶- واحد تولید نشاسته، گلوکز، مالتوز، لاکتوز، لولوز و سوربیتول

۷- واحد نمک کوبی (آسیاب نمک)

۸- واحد صنعتی تولید سرکه

۹- تولید فرآورده‌های گوشتی با شستشو و بدون کشتار (سوسیس و کالباس)

۱۰- واحد ذرت خشک کنی همراه با تأسیسات انبار و سیلو

۱۱- واحد خشک کردن غلات

۱۲- واحد تولید قند حبه و کله با روش پخت

۱۳- واحد تولید پودر پنیر

۱۴- واحد تغلیظ آب پنیر

۱۵- واحد تولید لبنیات و شیر پاستوریزه تا ۲۰۰۰ تن در سال

۱۶- واحد تولید و عمل آوری فرآورده‌های دریایی

۱۷- واحد تولید مشتقات نشاسته (دکسترین سفید، زرد و نشاسته ژلوتینه)

۱۸- واحد بسته بندی خرما، واحد تولیدی انجماد رطب، سبزیها، میوه‌ها و گیاهان صیفی و خلال سیب زمینی با شستشو و پخت

۱۹- واحد عصاره جوانه گندم و جو و ذرت و پروتئین

۲۰- واحد دوباره خشک کنی توتون

۲۱- ترمینال ضبط پسته شامی، پوست کردن، شستشو، جدا کردن و خشک کردن

۲۲- واحد تولید نوشابه‌های غیرالکی از ظروف یکبار مصرف تا ظرفیت ۴۰ میلیون لیتر در سال

۲۳- واحد تولید کافئین از ضایعات چای

۲۴- واحد تولید پودر کنتل و موارد مشابه تا ظرفیت بیش از ۲۰۰ تن در سال

گروه ۱- د

۱- واحد تولید آرد با شستشوی گندم

۲- واحد تولید خوراک دام و طیور (از ضایعات کشاورزی)

۳- واحد تولید مکمل غذایی دام و طیور (کنسانتره)

۴- واحد تولید روغن ماهی

۵- واحد تولید روغن گیاهی بدون تصفیه برای مصارف طبی، صنعتی و خوراکی

۶- واحد تولید شیر و لبنیات پاستوریزه بیش از ۲۰۰۰ تن در سال

۷- کشتارگاه دام و طیور (بصورت واحد مستقل)

۸- واحد تولید نوشابه‌های غیرالکی

۹- واحد تولید ماء الشعیر و عصاره مالت

۱۰- واحد تولید مخمر و خمیر مایه

۱۱- واحد تولید شیرخشک و غذای کودک

۱۲- واحد تولید و بسته‌بندی مواد غذایی از قبیل کنسرو ماهی، کنسرو گوشت ولوبیا و غیره

۱۳- واحد تولید دوغ گازدار

۱۴- واحد تولیدی پودر تخم مرغ

۱۵- واحد تصفیه و بسته‌بندی روغن نباتی بدون عملیات روغن کشی

۱۶- واحد تولید خوراک میگو و ماهی با پودر آماده

۱۷- واحد تولید اسید سیتریک

۱۸- واحد تولید روغن خام، کنجاله و لینتر پنبه بدون تصفیه روغن تا ظرفیت ۴۲۰۰ تن در سال

۱۹- واحد تولید کره نباتی (مارگارین)

گروه ۱- ه

۱- واحدهای کشتار دام و طیور و صنایع مکمل از قبیل پرکنی - شستشو - بسته‌بندی تبدیل ضایعات

۲- واحد تولید پودر استخوان

۳- واحد تولید پودر گوشت و تبدیل ضایعات و تولید ژلاتین

۴- واحد تولید پودر ماهی

۵- واحد تولید خوراک دام و طیور (مخلوط با پودر استخوان یا پودر ماهی)

۶- کارخانجات تولید روغن نباتی

۷- کارخانجات قند

۸- واحد تولید روغن صنعتی با استفاده از ضایعات کشتارگاهی تا ظرفیت ۱۰۰۰ تن در سال

۹- واحد بتا کاروتن

گروه ۱ - و

- ۱ - مجتمع های کشت و صنعت
- ۲ - مجتمع های صنعتی تولید گوشت (استقرار دام پروار بندی - کشتار - تولید فرآورده های گوشتی)
- ۵ - واحد تولید انواع لباس و پوشاک بیش از ۳۰۰۰۰ دست در سال
- ۶ - تولید تور تزئینی و پرده ای بدون رنگرزی
- ۷ - واحد حلاجی و ریسندگی و تولید انواع نخ (الیاف مصنوعی - پنبه ای و ابریشمی) بدون رنگرزی حداکثر تا ۶۰۰ تن در سال
- ۸ - حلاجی و تولید انواع کاموا بدون رنگرزی
- ۹ - زیپ سازی بدون رنگرزی

۲ - صنایع نساجی

گروه ۲ - الف

- ۱ - واحدهای قالی بافی - زیلو بافی و نمدمالی دستی و دست بافها
- ۲ - شیرازه دوزی حاشیه موکت و فرش ماشینی
- ۳ - جوراب بافی حداکثر سه دستگاه یا حداکثر (۱۰۰ تن در سال)
- ۴ - کشپافی و تریکو بافی - گردبافی، کتن و راشل حداکثر تا سه دستگاه (یا حداکثر ۱۰۰ تن در سال)
- ۵ - واحد تولید لباس و پوشاک حداکثر ۳۰۰۰۰ دست انواع لباس و پوشاک در سال
- ۶ - تولید طناب نخی یا کتفی - تورماهیگیری - قیطان - انواع نوار و روبان
- ۷ - واحد دوزندگی لحاف و تشک و بالش بدون خط حلاجی یا با استفاده از پشم شیشه
- ۸ - واحد چاپ پارچه بروش دستی (مانند پارچه قلمکار اصفهان چاپ سیلک و غیره)
- ۹ - پارچه بافی دستی (غیرموتوری)
- ۱۰ - واحد تولید فتیله نفت سوزی و نوارهای صنعتی
- ۱۱ - واحد تولید الیاف پروپیلن
- ۱۲ - واحد تولید لباس و پوشاک تا ظرفیت ۱۰۰۰۰۰ دست انواع لباس و پوشاک در سال
- ۱۳ - واحد چله پیچی
- ۱۴ - واحد تولید پرده کرکره عمودی از رول آماده پارچه ای
- ۱۵ - واحد تولید عروسک پارچه ای تا ظرفیت ۳۰۰ هزار عدد در سال
- ۱۶ - واحد تولید وسایل ارتوپدی پارچه ای (مچ بند، قوزک بند، زانو بند، مچ بند پاول اسپلیت و آویز)

گروه ۲ - ج

- ۱ - تولید تور تزئینی و پرده ای با رنگرزی
- ۲ - واحد رنگرزی گیاهی حداکثر تا ۱۰۰۰ تن در سال
- ۳ - واحد چاپ پارچه به روش ماشینی
- ۴ - واحدهای بازیابی ضایعات نساجی با شستشو (پارچه، نخ و الیاف)
- ۵ - واحد شستشو و رنگرزی پر
- ۶ - واحد تولید پارچه های ضد آب (بارانی شمعی)
- ۷ - واحد حلاجی و ریسندگی پشم بیش از ۳۰۰ تن در سال
- ۸ - واحد حلاجی و ریسندگی و تولید انواع نخ (مواد مصنوعی، ابریشمی، پنبه) بیش از ۶۰۰ تن در سال
- ۹ - کارخانجات پنبه پاک کنی
- ۱۰ - واحد تولید نوار بهداشتی و پوشک بچه
- ۱۱ - واحد تولید لایی
- ۱۲ - واحد تولید تسمه های برزنتی

گروه ۲ - د

- ۱ - واحد رنگرزی گیاهی بیش از ۱۰۰۰ تن در سال
- ۲ - واحدهای تولید موکت و فرش ماشینی با رنگرزی
- ۳ - واحد تهیه پر بهداشتی طیور
- ۴ - واحد تولید برزنت با رنگرزی
- ۵ - واحد پشم شویی

گروه ۲ - ب

- ۱ - کشپافی و تریکو بافی - گردبافی حداکثر تا ۳۰۰ تن در سال
- ۲ - واحد تولید موکت و منسوجات نیافته بدون رنگرزی
- ۳ - واحد تولید فرش ماشینی بدون ریسندگی و رنگرزی
- ۴ - جوراب بافی بیش از ۱۰۰ تن در سال

- ۶- واحد ریسندگی و بافندگی با شستشو-رنگرزی و چاپ و تکمیل
- ۷- واحد رنگرزی، چاپ و تکمیل پارچه (بصورت واحد مستقل)
- ۸- واحد حوله بافی با رنگرزی
- ۹- واحد تولید نخ کاموا با رنگرزی
- ۱۰- واحد ریسندگی نخ آکرولیک با رنگرزی و استفاده از نخ آماده

گروه ۳ - ه

- ۱- واحدهای دباغی - سالمبورسازی - چرم سازی - روده سازی کنی - زهتابی

۴ - صنایع سلولزی

گروه ۴ - الف

- ۱- واحد تولید جعبه مقوایی و کارتن از ورق آماده
- ۲- واحد تولید پاکت خواربار و مراسلات و مشابه آن
- ۳- واحد تهیه کاغذ دیواری از کاغذ آماده و چاپ شده
- ۴- واحد تولید کاغذ و دفتر از کاغذ آماده
- ۵- واحد تولید لوازم التحریر کاغذی و مقوایی از ورق آماده
- ۶- واحد صحافی و چاپخانه‌های ساده
- ۷- واحد تولید مصنوعات چوب پنبه‌ای
- ۸- واحد تجاری و خراطی بدون الوار سازی
- ۹- واحد مبل سازی و سایر مصنوعات چوبی تا ۲۰۰ مترمکعب چوب در سال بدون رنگ آمیزی
- ۱۰- واحد تولید انواع فیلترهای کاغذی از جمله فیلترهای هوا با استفاده از ورق آماده
- ۱۱- واحد تولید انواع دوک و لوله طاقه پیچی مقوایی و سایر مصنوعات مشابه از ورق آماده
- ۱۲- تولید محصولات ساخته شده از نی و حصیر و سبد بافی از الیاف گیاهی
- ۱۳- واحد بسته‌بندی دستمال و محصولات مشابه با استفاده از کاغذ آماده
- ۱۴- واحد پرسکاری و چسباندن روکش نئوپان با استفاده از روکش آماده
- ۱۵- واحد تولید قایق‌های چوبی و بلم تا ۲۰۰ دستگاه در سال
- ۱۶- واحد تهیه کاربن و استنسیل از کاغذ آماده
- ۱۷- واحد تولید گلاسور و زونکن از مقوای آماده
- ۱۸- واحد تولید سازه‌های سنتی
- ۱۹- واحد تولید کپسول مومی کیکی از کاغذ آماده

گروه ۴ - ب

- ۱- کارگاه‌های لیتوگرافی-زینک سازی و عکاسی (بصورت واحد مستقل)
- ۲- چاپخانه‌های بزرگ توأم با واحدهای لیتوگرافی، عکاسی و زینک سازی
- ۳- جعبه سازی چوبی
- ۴- واحد مبل سازی و سایر مصنوعات چوبی بیش از ۲۰۰ مترمکعب در سال با رنگ آمیزی
- ۵- واحد چوب بری از الوار آماده

۳ - صنایع چرم

گروه ۳ - الف

- ۱- واحد تولید مصنوعات سراجی از قبیل کیف - دستکش - جلد چرمی و نظایر آن
- ۲- واحد تولید مصنوعات پوستی از قبیل کلاه پوستی - پوستین و موارد مشابه از پوست دباغی شده
- ۳- واحد تولید بستایی کفش حداکثر تا ۹۰۰۰۰ جفت در سال
- ۴- واحد تولید کفش ماشینی حداکثر تا ۹۰۰۰۰ جفت در سال
- ۵- واحد مونتاژ دست و پای مصنوعی با استفاده از چرم
- ۶- واحد مونتاژ لوازم ارتوپدی با استفاده از چرم
- ۷- واحد تولید زین و یراق از چرم آماده

گروه ۳ - ب

- ۱- واحد تولید کفش ماشینی حداکثر تا ۲ میلیون جفت در سال
- ۲- واحد تولید نخ جراحی از روده پاک شده (نخ کات کوت)
- ۳- کارخانجات تولید البسه چرمی از چرم آماده
- ۴- واحد تولید توبه‌های ورزشی چرمی از چرم آماده
- ۵- واحد تولید توبه‌های ورزشی چرمی از چرم آماده
- ۶- واحد تولید کفش نیمه اتوماتیک

گروه ۳ - ج

- ۱- واحد تولید کفش ماشینی بیش از ۲ میلیون جفت در سال
- ۲- واحد تولید چرم بازیابی شده از ضایعات چرمسازی
- ۳- واحدهای سورت روده (روده پاک شده) بصورت واحد مستقل
- ۴- واحد تولید چرم مصنوعی

گروه ۳ - د

- ۱- واحد پرداخت و تکمیل چرم (بصورت واحد مستقل)
- ۲- واحدهای رنگرزی پوست و چرم آماده (بصورت واحد مستقل)

۱۴ - واحد تولید روکش چوب (لایه زنی)

گروه ۴ - هـ

۱ - واحد تولید کاغذ و مقوا از کاغذ باطله

۲ - واحد فیبرسازی

۳ - واحد اشباع تراورس و تیرچوبی

۴ - واحد تولید کاغذ از چوب با نی یا کاه و غیره

۵ - واحد تولید مقوا از ضایعات کشاورزی

۶ - واحد تولید انواع خمیر کاغذ (الیاف بلند)

گروه ۴ - و

۱ - مجتمع‌های تولید چوب و کاغذ

۵ - صنایع فلزی

گروه ۵ - الف

۱ - واحد قلمزنی انواع فلزات

۲ - واحد تراشکاری و قطعه سازی و قالب سازی بدون ریخته گری و

آبکاری حداکثر تا سه دستگاه تراش

۳ - واحد تولید درب و پنجره آهن و آلومینیومی (صرفاً در مناطق صنعتی درون شهری)

۴ - واحد تولید کانال کولر، لوله بخاری (صرفاً در مناطق درون شهری)

۶ - واحدهای طراحی و مونتاژ حداکثر تا سه دستگاه تراش

۷ - واحد صنعتی تولید ظروف آلومینیوم از ورق آماده با یک دستگاه خم کن حداکثر ۱۰۰ تن در سال صرفاً مناطق صنعتی داخل شهری

۸ - واحد مونتاژ تجهیزات گردوغبار گیر از قطعات آماده

۹ - واحد تولید اتصالات هیدرولیک (پرس بست فلزی به دو انتهای شیلنگ فشار قوی)

۱۰ - واحد طراحی، مونتاژ کولر اتومبیل

۱۱ - واحد طراحی و مونتاژ کاربراتور گاز سوز

۱۲ - واحد تولید ترموستات

۱۳ - واحد تولید گرگور بطریق دستی

۱۴ - واحد مونتاژ پرده کرکره فلزی از ورق آماده

گروه ۵ - ب

۱ - واحد تولید میز و صندلی و سرویس آشپزخانه و مصنوعات مشابه فلزی

۲ - واحد تولید مخازن کوچک مایعات، حلب بهداشتی، قوطی کنسرو

۳ - واحد تولید دکمه و نشان و علائم فلزی بدون آبکاری

۴ - واحد تراشکاری، قطعه سازی، قالب سازی و میل لنگ تراشی بیش از سه دستگاه

۶ - واحد تولید زهوار

۷ - واحد تولید پوشال کولر

۸ - واحد تولید فایقه‌های چوبی بیش از ۲۰۰ دستگاه در سال

۹ - واحد تولید لنج‌های چوبی

۱۰ - واحد رنگ آمیزی مبلمان و سایر لوازم چوبی خانگی و اداری (بصورت مستقل)

۱۱ - واحد مدادسازی با استفاده از مغز آماده

۱۲ - واحد تولید ورق کارتن از کاغذ آماده

۱۳ - واحد نصب بالابر و تعمیر شناورهای دریایی

۱۴ - واحد تولید خاک ضد عفونی شده (بیت موس از خورده چوب)

گروه ۴ - ج

۱ - واحد تولید نئوپان

۲ - واحد تولید تخته چندلا

۳ - واحد تولید تخته سخت

۴ - واحد تولید پارکت چوبی

۵ - واحد تولید روکش چوبی

۶ - واحد چوب خشک کنی (بصورت واحد مستقل)

۷ - واحد تولید مصنوعات چوبی با روکش فایبر گلاس

۹ - واحد مدادسازی (با خط تولید مغز مداد)

۱۰ - واحد تولید پنبه هیدروفیل حداکثر تا ۳۰۰ تن در سال

۱۱ - واحد تولید کاغذهای کریل لس، گرافیت، گلاسه، لفاف بسته‌بندی کره، فویل آلومینیومی و چاپ

۱۲ - واحد تولید رول لینتر «آلفا سلولز» از سلولز سفید تا ظرفیت ۱۵۰۰ تن در سال

گروه ۴ - د

۱ - واحد تولید کاغذ گرافت و مقوا از خمیر آماده

۲ - واحد تولید دستمال کاغذی و محصولات مشابه با استفاده از خمیر آماده

۳ - واحد تولید ذغال از چوب

۴ - واحد تولید فیبر استخوانی و فورمیکا

۵ - واحد تصفیه - پالایش و عمل آوری لینتر پنبه

۶ - واحد تولید پنبه هیدروفیل بیش از ۳۰۰ تن در سال

۷ - واحد چوب بری و تولید الوار از تنه درختان

۸ - واحد تولید تخته سخت از خرده چوب

۹ - واحد تولید شانه تخم مرغ

۱۰ - واحد تولید بریکت ذغال سنگ

۱۱ - واحد تولید ذغال پرس شده

۱۲ - واحد کبریت سازی

۱۳ - واحد تولید صرفاً مقوا از چوب، نی، کاه و غیره (با استفاده از خط تولید مدار بسته)

- ۵- واحد تولید ماشین آلات و تجهیزات تصفیه آب و فاضلاب بدون ریخته گری و آبکاری
- ۶- واحد تولید ابزار ورزشی بدون ریخته گری و آبکاری
- ۷- واحد تولید لوازم فلزی برقی بدون آبکاری
- ۸- واحد تولید انواع فیلترهای روغن
- ۹- واحد تراشکاری و مونتاژ شیر آلات بدون آبکاری و ریخته گری
- ۱۰- واحد تولید سوزن دوخت کلیپس و سنجاق بدون ریخته گری
- ۱۱- واحد مونتاژ رورونگ و کالسنکه بچه
- ۱۲- واحد تولید حفاظ فلزی خانگی و صنعتی
- ۱۳- واحد چاپ روی فلزات
- ۱۴- واحد مونتاژ پایه دوربین عکاسی بدون عملیات کوره ای
- ۱۵- واحد طراحی و مونتاژ قالب و قطعات صنعتی
- ۱۶- واحد تولید هیترهای صنعتی و دستگاه شوینده
- ۱۷- واحد مونتاژ صندلی دندانپزشکی بدون آبکاری و ریخته گری
- ۱۸- واحد تولید بوش سیلندر و بوش فرمان تراکتور بدون ریخته گری
- ۱۹- واحد تولید میخ پرچ و پیچ، مهره، واشر فلزی، کربی، سوزن ته گرد و کلیپس
- ۲۰- انواع تورهای فلزی، سیم خاردار، زنجیر، سین بکسل و سیم ظرفشویی
- ۲۱- واحد تولید پشم فلزی
- ۲۲- واحد تولید انواع فنر
- ۲۳- واحد کنشش مفتول
- ۲۴- واحد تولید درب فلزی شیشه های مواد غذایی
- ۲۵- واحد تولید سیم گاز و سیم کلاچ
- ۲۶- واحد تولید انواع واشر فلزی
- ۲۷- واحد شناور بنزین و گازوئیل و درجه داخل باک و تلمبه سه گوش
- ۲۸- واحد تولید ابزار آلات بنایی
- ۲۹- واحد تولید سقف کاذب دامپا از آلومینیوم بدون ریخته گری و آبکاری تا ظرفیت ۵۰ تن در سال
- ۳۰- واحد تولید فیلتر پرس بدون عملیات پرسکاری در پروسه خط تولید
- ۳۱- واحد تولید خربای فلزی
- ۵- گروه ج
- ۱- واحد تولید ماشینهای جوجه کشی
- ۲- واحد تولید لوازم فلزی برقی با آبکاری
- ۳- واحدهای تولید لوله های خرطومی فلزی با استفاده از ورق آماده و بدون آبکاری
- ۴- واحد تولید ادوات و ماشین آلات کشاورزی
- ۵- واحد تولید قفل و لولا و یراق آلات
- ۶- واحد تولید کارد و چنگال و قاشق و ظروف استیل
- ۷- واحد تولید چراغ خودرو بصورت مونتاژ بدون آبکاری
- ۸- واحد تولید انواع سماور و انواع چراغ نفتی
- ۹- واحد تولید زه آلات اتومبیل
- ۱۰- واحد تولید باسکول و انواع ترازو و ملزومات وابسته
- ۱۱- واحد ریخته گری بروش دایکاست و القایی
- ۱۲- واحد بازیابی فلزات قیمتی
- ۱۳- واحد تولید سوزن، میل بافندگی
- ۱۴- واحد تولید ظروف تفلون
- ۱۵- واحد تولید ظروف آلومینیومی
- ۱۶- واحد تولید نشان و علائم فلزی با آبکاری
- ۱۷- واحد تولید کنتور آب و گاز و شیر آلات برنجی
- ۱۸- واحد تولید لوازم خانگی بدون آبکاری
- ۱۹- واحد تولید ماشین آلات سبک
- ۲۰- واحد طراحی، مونتاژ دوچرخه و موتور سیکلت
- ۲۱- واحد تولید سیم لحیم
- ۲۲- واحد تولید شومینه کرم و برنز
- ۲۳- واحد تولید نوار نقاله
- ۲۴- واحد تولید سم پاش تراکتور بدون ریخته گری
- ۲۵- واحد تولید فرغون
- ۲۶- واحد تولید سم پاش تراکتور بدون ریخته گری
- ۲۷- واحد تولید نوار نقاله
- ۲۸- واحد تولید دستگاههای خشک کن محصولات کشاورزی
- ۲۹- واحد تولید بلبرینگ بدون استفاده از عملیات کوره ای
- ۳۰- واحد تولید پمپهای گازوئیل و انژکتور خودروهای سبک و سنگین بدون استفاده از عملیات کوره ای
- ۳۱- واحد تولید قالب فلزی بتون
- ۳۲- واحد ساخت ماشین آلات تولید بردهای الکترونیک
- ۳۳- واحد ساخت قفسهای فلزی اتوماتیک مرغ تخم گذار
- ۳۴- واحد تولید قطعات تفنگ شکاری بادی
- ۳۵- واحد تولید سبک خودروهای سبک و سنگین
- ۳۶- واحد تولید اگزوز
- ۳۷- واحد مونتاژ قطعات منفصل آسانسور بدون ریخته گری و آبکاری
- ۳۸- واحد طراحی، مونتاژ جک کمپرسی
- ۳۹- واحد تولید تیرهای فلزی، لوله های آب و برق
- ۴۰- واحد تولید شافت و غلاف و پمپ بدون عملیات کوره ای
- ۴۱- واحد تولید کوره های ذوب برقی بدون عملیات کوره ای
- ۴۲- واحد تولید درافینگ نقشه کشی
- ۴۳- واحد تولید تیغ یکبار مصرف
- ۴۴- واحد تولید بوستر و انواع پمپ ترمز و پمپ کلاچ بدون عملیات کوره ای

- ۴۵ - واحد تولید سوله
- ۴۶ - واحد تولید اویل پمپ تراکتور بدون عملیات کوره‌ای
- ۴۷ - واحد تولید پروفیل آلومینیوم به روش پرس اکستروژن (فشاری)
- ۴۸ - واحد تولید قوطی رب، کنسرو بدون بشکه سازی
- ۴۹ - واحد تولید سقفهای فلزی پیش ساخته (خرپایی)
- ۵۰ - واحد تولید دیسک و صفحه کلاچ انواع خودرو بدون عملیات کوره ای
- ۵۱ - واحد طراحی مونتاژ آب مقطرگیری - فور - هیتر آزمایشگاهی و بوگی اتافی هچری جوجه کشی توأم
- ۵۲ - واحد مونتاژ دستگاههای سنگ شکن بدون عملیات کوره‌ای
- ۵۳ - واحد طراحی و مونتاژ پمپ خلا بدون عملیات کوره ای
- ۵۴ - واحد تولید خشک کن لباس
- ۵۵ - واحد طراحی و مونتاژ و تجهیزات سیلو و آسیاب آرد و کارخانه سیمان
- ۵۶ - واحد مونتاژ کمپرسورهای تخلیه سیمان
- ۵۷ - واحد مونتاژ سینلدرهای بادی
- ۵۸ - واحد تولید سوخت پاش بدون عملیات کوره‌ای
- ۵۹ - واحد مونتاژ پروژکتور بزرگ سینمایی
- ۶۰ - واحد طراحی و مونتاژ مبدل‌های حرارتی بدون هرگونه عملیات کوره‌ای
- ۶۱ - واحد تولید انواع سردخانه بدون آبکاری
- ۶۲ - واحد تولید تاوه نان پزی و استانبولی
- ۶۳ - واحد فرمولاسیون بیتومن انامل - بیتومن مادیفاید
- ۶۴ - واحد تولید ماشین بافندگی بدون عملیات کوره‌ای
- ۶۵ - واحد تولید دینام جوش بدون عملیات کوره‌ای
- ۶۶ - واحد تولید دامپر - میکسر - اتومیکسر - بتونیر بدون عملیات کوره‌ای
- ۶۷ - واحد تولید موتور - گیربکس - دیفرانسیل بدون عملیات کوره ای
- ۶۸ - واحد تولید مونتاژ و ساخت کندانسور چیلر و پکیج و هواسازی بدون عملیات کوره ای
- ۶۹ - واحد تولید ونتیلاتور
- ۷۰ - واحد تولید موتور، گیربکس، دیفرانسیل بدون عملیات کوره ای
- ۷۱ - واحد تولید پرده کرکره فلزی
- ۷۲ - واحد طراحی و مونتاژ ماشین آلات تولید دستکش
- ۷۳ - واحد تولید زنجیر سفت کن اتومبیل بدون عملیات ریخته گری و کوره ای
- ۷۴ - واحد تولید سیلندر تراش موتور سیکلت بدون ریخته گری و آبکاری
- ۷۵ - واحد تولید لوله های فولادی درزدار بدون عملیات ذوب
- ۷۶ - واحد تولید تجهیزات کمک آموزشی بدون ریخته‌گری و آبکاری
- ۷۷ - واحد تولید لوله های فولادی درزدار بدون عملیات کوره ای
- ۷۸ - واحد تولید لوازم التحریر فلزی (پرگار، ماشین دوخت، پانچ و...)
- ۷۹ - واحد تولید انواع زهوار درب و پنجره های فلزی بدون عملیات کوره ای
- ۸۰ - واحد تولید یونیت دندانپزشکی
- ۸۱ - واحد تولید الکتروود جوشکاری
- ۸۲ - واحد تولید هیتر و چیلر جذب
- ۸۳ - واحد مونتاژ موتورسیکلت (چهار زمانه)
- ۸۴ - واحد تولید پدال (شیر پدالی)، پمپ تزریق مواد شیمیایی و آرمیوه گیری برقی (صنعتی) بدون عملیات ریخته‌گری و آبکاری
- ۸۵ - واحد تولید چرخ دنده تا ظرفیت ۱۰۰ تن در سال
- ۸۶ - واحد تولید پمپ آب خودرو
- ۸۷ - واحد عملیات حرارتی قطعات صنعتی با کوره الکتریکی تا ظرفیت ۵۰ تن در سال
- ۸۸ - واحد تولید فیلتر پرس
- ۸۹ - واحد تولید ماشین آلات استخراج سلولز از کاه بدون ریخته گری و آبکاری
- ۹۰ - واحد تولید اطاقک انواع خودروهای سبک (وانت) بدون آبکاری
- ۹۱ - واحد تولید پمپ سه فاز بدون ریخته‌گری و آبکاری تا ظرفیت ۴۵۰۰ دستگاه در سال
- ۹۲ - واحد تولید رگلاتورهای گاز بدون ریخته گری و آبکاری تا ظرفیت ۲۰۰ دستگاه در سال
- ۹۳ - واحد تولید گرمکن‌های غیرمستقیم بدون ریخته‌گری و آبکاری تا ظرفیت ۲۰۰ دستگاه در سال
- ۹۴ - واحد تولید ابزارهای جراحی و لوازم فلزی ارتوپدی بدون فورجینگ (پرسکاری) آبدهی و آبکاری تا ظرفیت ۵۰۰ قطعه در سال
- ۹۵ - واحد تولید انواع پروفیل از رول آماده بدون ریخته‌گری و آبکاری و رنگ کاری
- ۹۶ - واحد تولید سیم جوش حلقه ای (گازی)
- ۹۷ - واحد تولید کرکره از رول آماده و فنر تسمه ای
- ۹۸ - واحد نورد مس با کوره تابشی تا ظرفیت ۳۰۰ تن در سال
- ۹۹ - واحد تولید قطعات صنعتی و خانگی (رگولاتور گاز شهری، کیت گازی خودرو، پمپ بنزین خودرو، پلویز گازی، ۱۰۰ - قطعات خودرو، قطعات موتور سیکلت، قطعات صنعتی (کولرگازی) تا ظرفیت ۱۰۰۰ تن در سال
- ۱۰۱ - واحد تولید بالشتک استارت اتومبیل
- ۱۰۲ = واحد تولیدی انواع دریل ستونی نمره ۱۶ میل، ۲۲ میل و ۳۲ میل با ظرفیت ۵۳۰ دستگاه در سال بدون عملیات ریخته گری
- ۱۰۳ - واحد تولید سقفهای فلزی پیش ساخته
- ۱۰۴ - واحد تولید کلید از فلزات معمولی (خام)
- گروه ۵ - د

- ۱ - واحد تولید انواع سیلندرهای گاز
- ۲ - واحد رادیاتور سازی
- ۳ - واحد تولید قطعات آلومینیومی
- ۴ - واحد تولید فنر و سائط نقلیه
- ۵ - واحد ابزار سازی
- ۶ - واحد تولید کمک فنر
- ۷ - واحد تولید قوطی و بشکه
- ۸ - واحد تولید دیگهای بخار
- ۹ - واحد تولید لوازم خانگی با لعابکاری و آبکاری
- ۱۰ - واحد ذوب و ریخته‌گری کلبه فلزات
- ۱۱ - واحد تولید گاو صندوق
- ۱۲ - واحد تولید دستگاههای زباله سوز و لاشه سوز
- ۱۳ - واحد گالوانیزه فلزات (حرارتی) و آنادایزینگ
- ۱۴ - واحد تولید انواع گیربکس صنعتی
- ۱۵ - واحد تولید سمپاش تراکتور با ریخته‌گری
- ۱۶ - واحد تولید پروفیل آلومینیوم با ذوب و آبکاری
- ۱۷ - واحد تولید لوله‌های خرطومی با آبکاری
- ۱۸ - واحد تولید چراغ خودرو شامل شیشه - کاسه و لوازم پلاستیکی
- ۱۹ - واحد تولید خانه‌های پیش ساخته و سیار چوبی و فلزی
- ۲۰ - واحد نورد آلومینیوم
- ۲۱ - واحد تولید پمپهای گازوئیل و انژکتور خودروهای سبک و سنگین با استفاده از عملیات کوره‌ای
- ۲۲ - واحد تولید ماشین آلات موزائیک سازی
- ۲۳ - واحد تولید قطعات سوله
- ۲۴ - واحد تولید باسکول با عملیات کوره‌ای
- ۲۵ - واحد تولید مشعل و پمپ سه فاز ۳۰ - واحد تولید پمپهای بزرگ و توربین‌های آبی
- ۲۶ - واحد تولید جک کمپرسی با عملیات کوره‌ای
- ۲۷ - واحد تولید لوله‌های مسی با کوره القایی
- ۲۸ - واحد تولید کاربراتور
- ۲۹ - واحد تولید شافت و غلاف و پمپ با عملیات کوره‌ای
- ۳۰ - واحد تولید سیستم حفاظت کاتدی
- ۳۱ - واحد تولید جرثقیل پشت کامیون
- ۳۲ - واحد تولید ساخت پرس کشش هیدرولیک
- ۳۳ - واحد تولید اولین پمپ تراکتور با عملیات کوره‌ای
- ۳۴ - واحد تولید تسمه میلگرد، پروفیل مسی - برنجی به روش پرس اکستروژن
- ۳۵ - واحد تولید دستگاههای سنگ شکن با عملیات کوره‌ای
- ۳۶ - واحد ساخت پمپ خلاء با عملیات کوره‌ای
- ۳۷ - واحد تولید اتصالات فولادی (زانویی) با عملیات کوره‌ای
- ۳۸ - واحد تولید پروژکتور بزرگ سینمایی با عملیات کوره‌ای
- ۳۹ - واحد تولید کاربراتور گازسوز با عملیات کوره‌ای
- ۴۰ - واحد مونتاژ ماشین راه سازی
- ۴۱ - واحد تولید انواع سردخانه با عملیات آبکاری
- ۴۲ - واحد تولید انواع مخازن تحت فشار
- ۴۳ - واحد تولید لوله‌های مسی با کوره القایی
- ۴۴ - واحد تولید پروفیل و لوله آهن
- ۴۵ - واحد تولید موتور - گیربکس - دیفرانسیل با عملیات کوره‌ای
- ۴۶ - واحد طراحی و مونتاژ و ساخت کندانسور چیلر و پکیج و هواساز با عملیات کوره‌ای
- ۴۷ - واحد تولید قطعات پودری فلزات با عملیات کوره‌ای
- ۴۸ - واحد تولید کلمپ راه آهن
- ۴۹ - واحد تولید ورق مشبک
- ۵۰ - واحد تولید بوش سیلندر و بوش فرمان تراکتور با ریخته‌گری
- ۵۱ - واحد تولید تجهیزات کمک آموزشی با ریخته‌گری و آبکاری
- ۵۱ - واحد تولید دستگاههای آزمایشی مکانیک خاک با عملیات آبکاری
- ۵۲ - واحد تولید دیسک و صفحه اصطکاکی به روش ریخته‌گری پودر
- ۵۳ - واحد پرسکاری انواع قطعات ماشینهای سواری و صنعتی
- ۵۴ - واحد تولید قطعات منفصله آسانسور با عملیات کوره‌ای
- ۵۵ - واحد ساخت ماشین آلات آجر ماشینی با عملیات کوره‌ای
- ۵۶ - واحد تولید قطعات آلومینیومی سیستم آبیاری تحت فشار
- ۵۷ - واحد ساخت و مونتاژ جرثقیل سقفی
- ۵۸ - واحد تولید ماشین آلات فنریچی
- ۵۹ - واحد تولید قطعات ظریف فلزی
- ۶۰ - واحد تولید انواع کفشک‌های قالب سمبه ماتریس، پلاستیک و دایکاست میله
- ۶۱ - واحد آنالیز قطعات فولادی، آبکاری، عملیات حرارتی
- ۶۲ - واحد تولید مشعل صنعتی با ریخته‌گری و آبکاری تا ظرفیت ۴۵۰۰ دستگاه در سال
- ۶۳ - واحد عملیات حرارتی قطعات صنعتی تا ظرفیت ۵۰ تن در سال
- ۶۴ - واحد تولید مته فولادی بدون عملیات ذوب و ریخته‌گری با عملیات کوره الکتریکی تا ظرفیت ۱۰ میلیون عدد در سال
- ۶۵ - واحد تولید پیستون و قطعات آن (گژن بین) با عملیات کوره الکتریکی و ظرفیت ۵ میلیون عدد در سال
- ۶۶ - واحد تولید تبدیل کوئلهای فولادی به ورق بودن عملیات ریخته‌گری، ذوب، سخت کاری و آبکاری تا ظرفیت ۵۰۰ هزار تن در سال
- ۶۷ - واحد تولید ورق روی، ورق برنج و پودر روی از شمش آماده تا ظرفیت ۱۳۵۰ تن در سال
- ۶۸ - واحد کشش مفتول آهنی با استفاده از کوره حرارتی
- ۶۹ - واحد ذوب با کوره تابشی تا ظرفیت ۳۰۰ تن در سال
- ۷۰ - واحد تولید قطعات صنعتی و خانگی (رگولاتور گاز شهری، کیت گازی خودرو، پمپ بنزین خودرو، پلویز گازی، ۷۱ - قطعات خودرو، قطعات موتور سیکلت، قطعات صنعتی (کولر گازی) تا ظرفیت ۵۰۰۰ تن در سال

- ۷۲- واحد تولید میلنگ سواری با عملیات ریخته گری تا ظرفیت ۱۳۵۰۰ عدد در سال
- ۷۳- واحد تولید دریل و ماشین سنگ مخصوص با عملیات ریخته گری تا ظرفیت هر کدام ۲۰۰ دستگاه در سال
- ۷۴- واحد تولید چترهای ابری و بارانی با آبکاری بدون ریخته گری تا ظرفیت ۳۰۰۰۰۰ عدد در سال
- ۷۵- واحد تولید رینگ خودرو (سواری)

- ۱۱- طراحی و مونتاژ هواپیما
- ۱۲- کارخانه ذوب مس
- ۱۳- واحد تولید شمش روی از کنسانتره روی بیش از ۵۰۰۰ تن در سال
- ۱۴- واحد تولید شمش روی به روش کاندی بیش از ۵۰۰۰ تن در سال

گروه ۵- ه

۶- صنایع کانی غیر فلزی

گروه ۶- الف

- ۱- واحدهای ریخته گری از کابل و باطری کهنه
- ۲- واحد ساخت موتورسیکلت و دوچرخه
- ۳- واحد تولید لیفت تراک و دامپر و تیلر
- ۵- واحد تولید اطاق وسائط نقلیه سنگین
- ۶- واحد تولید اطاق مینی بوس، کانتینر و غیره
- ۷- واحدهای تولید وسائط نقلیه سنگین مثل اتوبوس، کامیون و تراکتور
- ۸- واحدهای تولید ماشین آلات سنگین راهسازی، کشاورزی و غیره

- ۱- واحد تولید مصنوعات شیشه‌ای بدون کوره ذوب
- ۲- واحد تولید آینه، پوکه آمپول، شیشه آزمایشگاهی بدون کوره
- ۳- واحد تولید مصنوعات تزئینی سنگی (صنایع دستی)
- ۴- واحد تولید پودر جوشکاری
- ۵- واحد تولید کنتاکت لنز

گروه ۶- ب

- ۹- واحد تولید تانکر، تریلر و اطاق
- ۱۰- واحد تولید وسائط نقلیه سبک (وانت، سواری)
- ۱۱- واحد تولید روتاری موبیل (دستگاه حفاری)
- ۱۲- واحد تولید شمش روی بروش پایرومتالوژی از کنسانتره آماده
- ۱۳- واحد تسمه و نبشی با عملیات حرارتی
- ۱۴- واحد تولید شمش روی به روش الکترولیز
- ۱۵- واحد تولید قطعات بدنه وسائط نقلیه
- ۱۶- واحد تولید آلیاژهای سرب و روی
- ۱۷- واحد تولیدات صنعتی و خانگی (رگولاتور گاز شهری، کیت گازی خودرو، پلویز گازی، قطعات خودرو، قطعات ۱۸- موتور سیکلت، قطعات صنعتی (کولر گازی) تا ظرفیت بیش از ۵۰۰۰ تن در سال

- ۱- واحد تولید بتون آماده
- ۲- واحد تولید تیرچه و بلوک
- ۳- واحد تولید موزائیک
- ۴- واحد سیگمنت سنگبری
- ۵- واحد تولید بلوک سیمانی
- ۶- واحد تولید مصنوعات گچی، گچ تحریر، گچ طبی، قالب گچی از گچ آماده
- ۷- واحد تولید لوله‌های بتنی از اقطار ۲۰ الی ۶۰ سانتیمتر
- ۸- واحد تولید بلور لوستر یا مصنوعات شیشه از شمش آماده با کوره حرارتی بدون عملیات ذوب تا ظرفیت ۵۰ تن در سال

گروه ۶- ج

گروه ۵- و

- ۱- واحد تولید قطعات پیش ساخته ساختمانی
- ۲- واحد کوزه گری و تولید مصنوعات سفالی
- ۳- واحد چینی سازی تا ۲۵۰ تن در سال
- ۴- واحد تولید سنگ آسیاب، سنگ ساب، سنگ سمباده، کاغذ سمباده و ساینده‌ها
- ۵- واحد لعاب فلز و سرامیک
- ۶- صدف کوبی
- ۷- واحد تولید شیشه اتومبیل، شیشه ایمنی و نسوز و آینه تا ۱۰۰۰ تن در سال
- ۸- واحد تولید پانل و دیوار پیش ساخته گچی
- ۹- واحد تولید خانه‌های پیش ساخته بتنی
- ۱۰- واحد مقره سازی و قطعات سرامیکی (حداکثر ۲۵۰ تن در سال)
- ۱۱- واحد تولید شیشه عینک
- ۱۲- واحد تولید پانلهای سیمانی و نی فشرده

- ۱- کارخانجات ذوب و نورد فلزات
- ۲- کارخانجات تولید ژنراتورهای نیروگاهی
- ۳- کارخانجات تولید کشتی و شناورهای سنگین
- ۴- کارخانجات تولید واگن قطار
- ۵- کارخانجات ساخت موتورهای دیزلی سنگین
- ۶- کارخانجات ساخت الکتروموتورهای سنگین
- ۷- کارخانجات ساخت پرسهای سنگین
- ۸- کارخانجات ساخت ماشین ابزارهای سنگین
- ۹- کارخانجات ساخت پمپ‌های بزرگ
- ۱۰- کارخانجات ساخت تجهیزات نفت و گاز و پتروشیمی

۱۳- واحد تولید آجر سیمانی

۱۴- واحد تولید کاشی و سرامیک تا ۱۰۰ هزار متر مربع در سال

۱۵- واحد تولید بلوکهای بریده شده

۱۶- واحد سنگ کوبی

۱۷- واحد سنگبری

۱۸- واحد تولید عایقهای ساختمانی (ایزوگام)

۱۹- واحد تولید لنت ترمز با استفاده از مخلوط مواد اولیه

آماده تا حداکثر ظرفیت ۵۰۰ تن در سال

۲۹- واحد تولید ظروف کریستال تا ظرفیت ۱۵۰۰ تن در سال

۳۰- واحد تولید کنسانتره نفلین سینیت

۳۱- واحد تولید الیاف شیشه و منسوجات با کوره، ذوب و ظرفیت تولید تا ۶۰۰ تن در سال

۳۲- واحد تولید ترموکوپل، نمونه بردار، اکسیژن و کربن لانس، سابلانس، کاپ، لانس دمشی و مکشی، کنتاکت بلوک

۳۳- واحد تولید گلوله‌های دوار سیلیسی تا ظرفیت ۱۲۰۰۰ تن در سال

۳۴- واحد تولید دانه بندی سیلیس و تغلیظ آن

گروه ۶- د

۱- واحد تولید گچ صنعتی

۲- واحد چینی سازی بیش از ۲۵۰ تن در سال

۳- واحد تولید کاشی و سرامیک با ظرفیت بیش از ۱۰۰ هزار مترمربع در سال

۴- واحد تولید پوکه‌های صنعتی

۵- واحد تولید آجر هموفمن

۶- واحد تولید آجر ماشینی و آجر نما

۷- واحد تولید خاک چینی

۸- واحد تولید پرلیت

۹- واحد تولید ماسه ریخته‌گری

۱۰- واحد ماسه شویی و دانه بندی

۱۱- واحد تولید سیپورکس

۱۲- واحد تولید پشم شیشه

۱۳- بلورسازی با استفاده از ذوب خرده شیشه

۱۴- واحد تولید آجرهای سیلیسی

۱۵- واحد مقره سازی و روف فایل و قطعات سرامیکی (بیش از ۲۵۰ تن در سال)

۱۶- واحد تولید پشم سنگ

۱۷- واحد تولید بطری شیشه‌ای از خرده شیشه

۱۸- واحد تولید آجر ماسه آهکی

۱۹- واحد شیشه سازی با کوره ذوب کمتر از ۱۰۰ تن در سال

۲۰- واحد تولید فرآورده های قیر و امولسیون

۲۱- واحد تولید آجر پرسی

۲۲- واحد تولید خاک رس کیسه‌ای

۲۳- واحد فرآوری تیتانیوم

۲۴- واحد تولید آجر نما

۲۵- واحد دانه بندی ذغال سنگ

۲۶- واحد دانه بندی سنگ آهن

۲۷- واحد بسته‌بندی سیمان با استفاده از پاکت آماده با ظرفیت ۱۴۴۰۰ تن در سال

۲۸- واحد تولید بلور لوستر از شمش شیشه آماده تا ظرفیت ۵۰ تن در سال

گروه ۶- ه

۱- واحد تولید آجر نسوز

۲- واحد تولید شیشه بیش از ۱۰۰۰ تن در سال

۳- واحد تولید پودر صنعتی

۴- واحد تولید گچ و آهک به روش سنتی

۵- واحد تولید آجر سنتی (دستی)

۶- واحد تولید پودر سیلیس

۷- واحد تولید گچ و آهک حداکثر ۵۰۰ تن در روز (صنعتی)

۸- واحد تولید آسفالت

۹- واحدهای تولید شن و ماسه با سنگ شکن

۱۰- واحد زنگ زدایی و عایق کاری لوله‌های گاز

۱۱- واحد تولید پودر میکا

۱۲- واحد کارگاه آسیاب سنگ گوگرد

۱۳- واحد تولید ورقهای نسوز صنعتی (واشرهای مفاصل آگزوز

اتومبیل و امثال آن) تا ظرفیت ۱۰۰۰ تن در سال

۱۴- واحد تولید دانه بندی سیلیس و تغلیظ آن

گروه ۶- و

۱- کارخانجاتی که آزیست بعنوان ماده اولیه در تولیدات آنها دخالت دارد

۲- کارخانجات سیمان

۳- کارخانجات گچ صنعتی و آهک بیش از ۵۰۰ تن در روز

۴- کارخانه تولید سیمان فرندو (نسوز)

۷- صنایع شیمیایی

گروه ۷- الف

۱- واحد تولید آب مقطر

۲- واحد تولید نایلون و نایلکس و سلوفان (با استفاده از رول آماده)

۳- واحد صرفاً برش اسکاج ظرفشویی

۴- واحد طراحی و مونتاژ لنت ترمز

۵- واحد تولید کیت گلوکز و کلسترول از مواد آماده

۶- واحد طلا سازی (زرگری)

- ۷ - واحد تولید قرص پارافرمالدئید از پودر آماده پارافرمالدئید تا ظرفیت ۲۰۰ هزار عدد در سال
- ۸- واحد مونتاژ محصولات پلاستیکی (قطعات و لوازم جانبی پلاستیکی سرویس بهداشتی مکانیزم تخلیه آب توالت فرنگی، سیفون پلاستیکی و موارد مشابه)

گروه ۷ - ب

- ۱ - واحد تولید انواع بتونه
- ۲ - واحد تولید واکس و شمع
- ۳ - واحد تولید مواد جلای فلزات
- ۴ - واحد تولید مرکب و جوهر تحریر، چاپ و پلی کپی از ترکیب و اختلاط (فرمولاسیون بدون تولید حلال)
- ۵ - واحد تولید بیکربنات سدیم
- ۶ - واحد تولید مواد پاک کننده (فرمولاسیون)
- ۷- واحد تولید کیت های آزمایشگاهی از مواد اولیه آماده
- ۸ - واحد تولید آب آشامیدنی گازدار و بدون گاز با خط تولید بطری پلی اتیلن
- ۹ - واحد تولید وسایل ترسیمی نظیر، خط کش، گونیا و غیره از مواد پلاستیکی
- ۱۰ - واحد تولید لاک غلط گیری (پایه آبی)
- ۱۱ - واحد تولید نخ، طناب و تسمه نایلونی
- ۱۲ - واحد تولید رنگ ساختمانی با حلال آلی
- ۱۳ - واحد تولید اشیاء و لوازم پلاستیکی بصورت تزریقی و بادی از مواد آماده تا ۵۰ تن در سال
- ۱۴ - واحد تولید رول نایلون و نایلکس از مواد اولیه
- ۱۵ - واحد تولید خمیر و ظروف B.M.C (جانشین ملامین)
- ۱۶ - واحد تولید اسباب بازی پلاستیکی
- ۱۷ - واحد تولید فیلم پروپیلن
- ۱۸ - واحد تولید قطعات نساجی از پلاستیک
- ۱۹ - واحد تولید ظروف دارویی پلاستیکی
- ۲۰ - واحد تولید لوله و اتصالات پلی اتیلنی
- ۲۱ - واحد بسته بندی پلاستیکی
- ۲۲ - واحد تولید یونولیت
- ۲۳ - واحد تولید رول پلاستیک و نایلکس با رنگ و چاپ بدون آب ریزی
- ۲۴ - واحد تولید قاب عینک
- ۲۵ - واحد تولید اپرون و قطعات و ترکیبات لاستیکی
- ۲۶ - واحد تولید وایر شمع ابریشمی
- ۲۷ - واحد تولید مداد تراش
- ۲۸ - واحد گاز کپسول پرکن
- ۲۹ - واحد تولید لوازم و ابزار ایمنی و جوشکاری از مواد پلاستیکی
- ۳۰ - واحد بسته بندی روغن موتور در گالنهای پلاستیکی

- ۳۱- واحد تولید چسبهای آلی و نوار چسب
- ۳۲ - واحد تولید لیمنت

- ۳۳ - واحد تولید الیاف پروپیلن
- ۳۴ - واحد ساخت و رشد کریستال کربن
- ۳۵ - واحد تولید کیت حاملگی، سرم کنترل نوار قند و قرص خون فرمولاسیون
- ۳۶ - واحد تولید عکس برگردان صنعتی
- ۳۷ - واحد رقیق سازی و بسته بندی ماده ضد عفونی کننده (بنزالکونیم کلراید) ظرفیت ۱۰۰ تن در سال
- ۳۸ - واحد تولید انواع نوار مرکب دار (ریبون) و نوار پاک کن
- ۳۹ - واحد تولید لامهای آزمایشگاهی و آموزشی

گروه ۷ - ج

- ۱ - واحد تولید انواع چسب نئوپانی (اوره فرم آلدئید) مایع و پودر
- ۲ - واحد تولید ابر و اسفنج و فوم
- ۳ - واحد تولید کلیه محصولات پلاستیکی (لوله - ورق - صفحه - کفیوش - مشمع - البسه و غیره)
- ۴ - واحد قطعات با کالیبت (لوازم برقی و دسته نسوز لوازم خانگی)
- ۵ - واحد تولید محصولات فایبر گلاس
- ۶ - واحد تولید ورق آکریلیک و مواد مشابه
- ۷ - واحد تولید تثبیت کننده و استابلیز و آنتی اکسیدانها
- ۸ - واحد تولید انواع گرانول پلی مری
- ۹ - واحد تولید پاک کننده های صنعتی (فرمولاسیون)
- ۱۰ - واحد تولید داروهای ظهور و ثبوت فیلمهای عکاسی، لیتوگرافی و رادیولوژی
- ۱۱ - واحد تولید آمالکام نقره
- ۱۲ - واحد تولید نیترا نقره
- ۱۳ - واحد تولید مغز مداد
- ۱۴ - واحد تولید رسوب زداها
- ۱۵ - واحد تولید کوکونات دی اتانول آمین شامپو
- ۱۶ - واحد تولید کلیه محصولات لاتکس غیر از دستکش
- ۱۷ - واحد تولید کاندوم
- ۱۸ - واحد تولید بادکنک
- ۱۹ - واحد تولید شیشه شیر، سرشیشه، پستانک و غیره
- ۲۰ - واحد تولید مسواک، یقه شور، برس، شانه پلاستیکی و غیره
- ۲۱ - واحد تولید مواد تعاونی (کمکی) و ساختمانی ریخته گری
- ۲۲ - واحد تولید ضد کف و تسهیل کننده سیلان (روان کننده)
- ۲۳ - واحد تولید اسپری (کنتاک شور)
- ۲۴ - واحد تولید اسپری تمیز کننده مبلها
- ۲۵ - واحد تولید ضد رسوبها، پلی فسفاتها و پلی آمیدها (فرمولاسیون)
- ۲۶ - واحد تولید مواد جداکننده نفت از آب
- ۲۷ - INHIBITOR محافظت کننده آب بویلرها
- ۲۸ - واحد تولید امولسیفایرها

- ۲۹- واحد تولید پودر کف آتش نشانی
- ۳۰- واحد تولید خمیر آلومینیوم و برنز
- ۳۱- واحد تولید سولفت آلومینیوم
- ۳۲- واحد تولید آب باطری
- ۳۳- واحد تولید آب ژاول
- ۳۴- واحد تولید ترکیبات نیکل
- ۳۵- واحد تولید ترکیبات روی (کلرور غیره)
- ۳۶- واحد تولید ترکیبات کلسیم و پتاسیم
- ۳۷- واحد تولید ترکیبات مس
- ۳۸- واحد تولید هارد نربرایه کلرور آمونیوم (چسب نئوپان)
- ۳۹- واحد تولید زرین الکید پلی استر (سنتز)
- ۴۰- واحد تولید گازهای طبی و صنعتی: اکسیژن، ازت، آرگون و گاز بیهوشی
- ۴۱- واحد تولید آب رنگ
- ۴۲- واحد تولید خودکار، ماژیک، خودنویس و غیره
- ۴۳- واحد تولید مایع ترمز، اتیلن گلیکول (ضدیخ)
- ۴۴- واحد تولید و بسته‌بندی انواع چسب مایع و پودر
- ۴۵- واحد تولید فیلمهای عکاسی
- ۴۶- واحد تولید استیلن و کپسول پرکن
- ۴۷- واحد تولید سرنگ و ظروف سرم تزریق و خون، کیسه ادرار و سایر تجهیزات پلاستیکی پزشکی
- ۴۸- واحد تولید پلاستوفوم و دیگر عایقهای مشابه
- ۹۱- واحد تولید لوازم پلاستیکی از پلاستیک کهنه برای مصارف غیرغذایی
- ۴۹- واحد فرمینگ P.V.C
- ۵۰- واحد ملامین سازی
- ۵۱- واحد تولید اشیاء و مواد پلاستیکی بصورت تزریقی بادی از مواد آماده بیش از ۵۰ تن در سال
- ۵۲- واحد تولید قایقهای فایبر گلاس
- ۵۳- واحد تولید غلظک و قطعات پلاستیکی
- ۵۴- واحد تولید دستکش یکبار مصرف، بند ناف و دست بند نوزاد
- ۵۷- واحد تولید قلم مو و فرچه
- ۵۸- واحد تولید فیلم رادیولوژی
- ۵۹- واحد تولید استارت کلسیم و روی
- ۶۰- واحد تولید ظروف یکبار مصرف
- ۶۱- واحد تولید شیر آلات ساختمانی از پلیمر
- ۶۲- واحد تولید آب اکسیژنه
- ۶۳- واحد تولید گاز هیدروژن
- ۶۵- واحد فرمولاسیون و بسته‌بندی سموم دفع آفات
- ۶۶- واحد آبکاری در خلأ
- ۶۷- واحد تولید گاز CO₂ از گاز طبیعی و گازوئیل
- ۶۸- واحد تولید بیکربنات آمونیوم حداکثر ۲۰۰۰ تن در سال
- ۶۹- واحد تولید خمیر قالب گیری
- ۷۰- واحد تولید شیلنگ فشار قوی
- ۷۱- واحد تولید پاک کننده‌های صنعتی حداکثر تا ۵۰۰ تن در سال
- ۷۲- واحد تولید لنت ترمز از مواد آماده بدون استفاده از آسیاب مواد
- ۷۳- واحد تولید خمیر آب بندی، پلاستی ژول، تشک و فیلتر و لاک ورنی روی قوطی
- ۷۴- واحد تولید درب دوپل و دستگاه مکانیزه تخلیه آب توالف فرنگی
- ۷۵- واحد تولید نوار تفلون
- ۷۶- واحد تولید مواد کمکی چرمسازی و نساجی با فرمولاسیون از مواد آماده
- ۷۷- واحد تولید کلرید فریک
- ۷۸- واحد تولید امولسیون قیر با آب
- ۷۹- واحد تولید قرص های کربنی از ذغال آماده
- ۸۰- واحد بسته‌بندی جوهر نمک
- ۸۱- واحد تولید امولسیون از پارافین آماده
- ۸۲- واحد تولید قطعات پلاستیکی خودرو
- ۸۳- واحد تولید اسپری های خوشبو کننده (فرمولاسیون)
- ۸۴- واحد تولید دستکش لاستیکی
- ۸۵- واحد تولید واشرهای لاستیکی
- ۸۶- واحد تولید آنتی اکسیدان، هیدرازین
- ۸۷- واحد تولید رزین اکریلیک
- ۸۸- واحد تولید پاک کن
- ۸۹- واحد تولید رنگهای نساجی و دباغی
- ۹۰- واحد تولید ضد زنگ، رنگهای صنعتی و ساختمان و پوشش دهنده ها (روغن الیف، تینر، روغن برزک و روغن جلا)
- ۹۱- واحد تولید انواع دستکش لاتکس
- ۹۲- واحد تولید فوم حفاری
- ۹۳- واحد تولید قطعات پلاستیکی آب بندی
- ۹۴- واحد تولید رنگ ترموپلاستیک و گلاس بید
- ۹۵- واحد تولید ملامین فرم آلدئید
- ۹۶- واحد تولید پارافین مایع
- ۹۷- واحد تولید وازلین
- ۹۸- واحد تولید رزین الکید و پلی و نیل استات
- ۹۹- واحد تولید پودر باکالیت
- ۱۰۰- واحد تولید پودر ملامین
- ۱۰۱- واحد تولید سولفور آمونیوم
- ۱۰۲- واحد تولید رزینهای فنولیک و بیگمتهای آلی
- ۱۰۳- واحد تولید محلول روزین
- ۱۰۴- واحد تولید فوم ابر و اسفنج فشرده
- ۱۰۵- واحد تولید پوشش فویل لامینه
- ۱۰۶- واحد تولید گرانول پی وی سی
- ۱۰۷- واحد تولید دندان مصنوعی

- ۱۰۸ - واحد تولید فرمولاسیون کود مایع و روغن کشاورزی با ظرفیت ۲۶۰۰ تن در سال
- ۱۰۹ - واحد قالبسازی بروش الکتروفرمینگ تا ظرفیت ۳ تن در سال
- ۱۱۰ - واحد تولید لوازم پلاستیکی از پلاستیک کهنه برای مصارف غیر غذایی
- ۱۱۱ - واحد تولید شیشه رفلکس (رنگی)
- ۱۱۲ - واحد تولید سیلیکاژل (جاذبه الرطوبه) تا ظرفیت ۱۵۰۰ تن در سال
- ۱۱۳ - واحد تولید اسپرهای خوشبو کننده (فرمولاسیون)
- ۱۱۴ - واحد تولید الیاف پلی استر
- ۱۱۵ - واحد تولید انتقال دهنده امواج صوتی، ماده ترک یاب جوشکاری، محافظ جوشکاری، محلول تامپون مخصوص ماشین کاری، مایع آبراش چربی بر فسفات
- ۱۱۶ - واحد تولید شانه تخم مرغ و جعبه میوه از ماده شیمیایی پلی استایرن تا ظرفیت ۲۵۰ تن در سال
- ۱۱۷ - واحد تولید الکل صنعتی اصلاح شده (فرمولاسیون)
- ۱۱۸ - واحد تولید و بسته بندی انواع چسب مایع و پودر
- ۱۱۹ - واحد تولید فیلم پلی اتیلن سبک، فیلم متالایز، فیلم پی . وی . سی، چاپ صنعتی و فیلم سینمایی و موارد مشابه
- ۱۲۰ - واحد تولید سیلیکات منیزیم آبدار و موارد مشابه با ظرفیت بیش از ۵۰۰ تن در سال
- گروه ۷ - د**
- ۱ - واحد تولید حلالهای مرکب چاپ، تحریر و پلی کپی
- ۲ - واحد تولید هیپو کلریت کلسیم
- ۳ - واحد تولید لاستیکهای روکش شده
- ۴ - واحد تولید پودر لاستیک
- ۵ - واحد تولید اسید استیک و اسید فورمیک
- ۶ - واحد تولید ذغال فعال
- ۷ - واحد تولید کودهای آلی و هورمونهای رشد گیاهی
- ۸ - واحد تولید لوریل اتیل سولفات - فورفورال
- ۹ - واحد تولید سیلیکات سدیم
- ۱۰ - واحد تولید سولفیت سدیم و بی سولفیت
- ۱۱ - واحد تولید سولفامیک اسید
- ۱۲ - واحد تولید پاک کننده‌های صنعتی بیش از ۵۰۰ تن در سال
- ۱۳ - واحد تولید لنجهای فایبر گلاس
- ۱۴ - واحد تولید حشره کشهای اسپری
- ۱۵ - واحد تولید نیترات سدیم
- ۱۶ - واحد تولید استات سدیم
- ۱۷ - واحد تولید استات بوتیل
- ۱۸ - واحد تولید سدیما هگزا متافسفات
- ۲۲ - واحد تولید فسفات سدیم
- ۲۳ - واحد آبکاری
- ۲۴ - واحد تولید مواد ضد خوردگی و ضد خزه
- ۲۵ - واحد تولید گاز دی اکسید کربن از ذغال سنگ و نفت کوره
- ۲۶ - واحد تولید سدیم پیروفسفات
- ۲۷ - واحد تولید اتر
- ۲۸ - واحد تولید صابون صنعتی و سنتی
- ۲۹ - واحد تولید لایه گرم و چسب
- ۳۰ - واحد تولید اسید اگزالیک
- ۳۱ - واحد تولید نمک صنعتی
- ۳۲ - واحد تولید آمونیم کلراید
- ۳۳ - واحد تولید پلیمرهای حساس به نور
- ۳۴ - واحد تولید کنسانتره و سنگ معدن سیلیس
- ۳۵ - واحد تولید براکس هیدراته
- ۳۶ - واحد تولید سرکابل فشار قوی
- ۳۷ - واحد تولید مشمع قیراندود و خمیر ایزولاسیون
- ۳۸ - واحد تولید ژئولیت
- ۳۹ - واحد تولید درب دابل تخلیه آب توالیت فرنگی با عملیات آبکاری
- ۴۰ - واحد تولید مایه جوهر پاک کن
- ۴۱ - واحد تولید دی فسفات کلسیم
- ۴۲ - واحد تولید لنت ترمز دیسکی بدون استفاده از آزبست
- ۴۳ - واحد تولید کربنات کلسیم رسوبی
- ۴۴ - واحد تولید بازیابیکاتوچو
- ۴۵ - واحد تولید کنسانتره مس
- ۴۶ - واحد تولید پودر ذغال از سیوس گندم یا برنج
- ۴۷ - واحد تولید روغن موتور و گریس
- ۴۸ - واحد تولید روغنهای آروماتیک
- ۴۹ - واحد تولید کلریت کلسیم و سدیم
- ۵۰ - واحد تولید سولفات سدیم
- ۵۱ - واحد تصفیه روغن موتور
- ۵۲ - واحد تولید قطعات لاستیکی آب بندی
- ۵۳ - واحد تولید انواع تسمه‌های برزنتی
- ۵۴ - واحد تولید پلی اتیلن ترفتالات
- ۵۵ - واحد تولید و بسته بندی رنگهای طبیعی
- ۵۶ - واحد تولید سرب صیادی
- ۵۷ - واحد تولید الکل از طریق تخمیر و سنتز
- ۵۸ - واحد تولید پودر آلفا سلولز و لینکو سولفوناتهای فلزی
- ۵۹ - واحد تولید روی بروش پایرومتالوژیک، هیدرومتالوژیک (به استثنای تولید روی به روش قلع کاری) حداکثر ۲۵۰۰ تن در سال
- ۶۰ - قالبسازی به روش الکتروفرمینگ تا ظرفیت بیش از ۳ تن در سال
- ۶۱ - واحد تولید کربنات باریم و سولفید سدیم
- ۶۲ - واحد تولید رنگ مستریج تا ظرفیت ۱۵۰۰ تن در سال

- ۲۳ - واحد تولید مایع ظرفشویی، شامپو، پودرهای شوینده، ضدعفونی کننده و سفید کننده
- ۲۴ - واحد تولید قیر صنعتی و ساختمانی
- ۲۵ - واحد تولید رزین و نیلیک
- ۲۶ - واحد تولید استات آمونیوم و تتراکلرید کربن تا ظرفیت ۲۲۰ تن در سال
- ۲۷ - واحد بازیابی سلنیوم از لجن مس آندی
- ۲۸ - واحد بازیافت فلزات گرانبها و رنگین شامل طلا، نقره، کرم، نیکل، پلاتین از لوازم مستعمل الکترونیکی
- ۲۹ - واحد تولید نمک استئارات و اسید استئاریک
- ۳۰ - واحد تولید نخ تایر لاستیک تا ظرفیت ۲۵۰۰۰ تن در سال
- ۳۱ - واحد تولید پیه صنعتی
- ۳۲ - واحد تولید پودر گوگرد میکرونیزه
- ۳۳ - واحد تولید قارچ کش معدنی
- ۳۴ - واحد تولید اسید چرب (سولفونه)
- ۳۵ - واحد تولید پارافین جامد
- ۳۶ - واحد تولید تغلیظ سود کاستیک و موارد مشابه
- ۳۷ - واحد تولید روغن ترانسفورماتور و موارد مشابه (غیر از روغن آسکارل)
- ۳۸ - واحد تولید سولفاتهای آهن، روی، آلومینیوم و منگنز و موارد مشابه تا ظرفیت ۵۰۰۰ تن در سال

گروه ۷ - و

- ۱ - واحد تولید اکسید سرب
- ۲ - واحد تولید فنل
- ۳ - واحد تولید پیگمنت های معدنی
- ۴ - واحد تولید انواع فلزات از مواد کانی
- ۵ - واحد تولید کلر، سود، آب ژاول
- ۶ - واحد تولید کک و قطران
- ۷ - واحد تولید سرنج
- ۸ - واحد تولید کاربرد، مواد آبکاری و اکسید روی از معدن (لیتارز)
- ۹ - واحدهای تصفیه ترکیبات آلی مازاد تولید فنل و متانل
- ۱۰ - واحد تولید ترکیبات کروم
- ۱۱ - واحد تولید کود شیمیایی
- ۱۲ - صنایع نفتی و تصفیه نفت (پالایشگاه)
- ۱۳ - واحد تولید P.V.C
- ۱۴ - واحد تولید مواد اولیه ساینده‌ها (سنگ سمباده و کاغذ سمباده)
- ۱۵ - واحد تولید سموم دفع آفات
- ۱۶ - واحد تولید بی اکسید منگنز از سنگ معدن
- ۱۷ - واحد تولید فرمولیبدن
- ۱۸ - واحد تولید گل گوگرد
- ۱۹ - واحد تولید کربن بلاک
- ۲۰ - واحد تولید سیلیکو منگنز و فرومنگنز

- ۶۳ - واحد تخلیص و بسته‌بندی مواد شیمیایی (متانول، زایلن، استن، اتیل استات، اسید استیک)
- ۶۴ - واحد تولید اسید سولفونیک تا ظرفیت ۷۸۰۰ تن در سال
- ۶۵ - واحد تولید تسمه نساجی و نقاله و روکش غلظک چاپ، دستکش جراحی، صنعتی و خانگی
- ۶۶ - واحد تولید نمکهای کلسیمی، اسیدهای چرب (خوراک دام) تا ظرفیت ۲۰۰۰ تن در سال
- ۶۷ - واحد تولید مواد افزودنی روغن موتور
- ۶۸ - واحد ساخت گلیسیرین از پساب صابون
- ۶۹ - واحد تولید آبرنگ و رنگدانه
- ۷۰ - واحد تولید رنگ پودری
- ۷۱ - واحد تولید انیدریک فنالیک
- ۷۲ - واحد تولید سدیم تری پلی فسفات
- ۷۳ - واحد تولید اسید بوریک
- ۷۴ - واحد تولید سیلیکات منیزیم آبدار و موارد مشابه با ظرفیت بیش از ۵۰۰ تن در سال

گروه ۷ - ه

- ۱ - واحد تولید توری روشنایی
- ۲ - واحد تولید فرمالین و پارافرم آلدئید
- ۳ - واحد تولید هگزامین
- ۴ - واحد تولید اسید سولفوریک
- ۵ - واحد تولید اسید نیتریک
- ۶ - واحد تولید اسید کلریدریک
- ۷ - واحد تولید آمونیاک
- ۸ - واحد تولید آمین های خنثی کننده گاز کربنیک (مونو، دی و تری آمین ها)
- ۹ - واحد تولید کننده مواد پوشش دهنده سطوح فلزی و کارگاهی (غیر از رنگ، بتونه و مشابه)
- ۱۰ - واحد تولید رزینهای اپوکسی
- ۱۱ - واحد تولید لاستیک و تیوب وسائط نقلیه موتوری
- ۱۲ - واحد تولید اولیه مواد کمکی یا تعاونی نساجی
- ۱۳ - واحد تولید بیکربنات آمونیم
- ۱۴ - واحد تولید پانلهای پلی یورتان
- ۱۵ - واحد سریشم سازی
- ۱۶ - واحد تولید خاک رنگبر
- ۱۷ - واحد تولید نفتالین
- ۱۸ - واحد تولید مواد عایق ایزولاسیون از مشتقات نفتی
- ۱۹ - واحد تولید دی اکلیل فتالات (نرم کننده پلاستیک)
- ۲۰ - واحد تولید کربنات کلسیم، باریت، بنتونیت، تالک و اخرا
- ۲۱ - واحد تولید اسید بنزوئیک و بنزوات سدیم
- ۲۲ - واحد تولید نفت بی بو

۲۱- مرکز پژوهشی انرژی اتمی (تولید رادیو ایزوتوپ)

۲۲- واحد تولید کنسانتره مس، نیکل و کبالت

۲۳- واحد فرآوری گوگرد

۲۴- واحد کیک پزی سنتی

۲۵- واحد فرآوردی اکسید و مشتقات سیلیسیم

۲۶- مراکز تحقیقات صنعتی ۱

۲۷- واحد تولید کربن و الکتروود گرافیتی

۲۸- واحد تولید آلیاژ (فروسیلیسیم) تا ظرفیت ۲۰۰۰ تن در سال

۲۹- واحد تولید فرو آلیاژ

۳۰- واحد پلی مریزاسیون پلی اکریل

۳۱- واحد تولید الیاف اکریلیک تا ظرفیت ۴۵۰۰۰ تن در سال

۳۲- واحد تولید کلیه اسیدهای معدنی و سولفات و سولفور سدیم

۳۳- واحد تولید سولفاتهای آهن، روی، آلومینیوم و منگنز و موارد مشابه با ظرفیت بیش از ۵۰۰۰ تن در سال

۴- واحد تولید کپسول سخت ژلاتینی

۵- واحد خشک کردن و بسته‌بندی گیاهان دارویی با شستشو

۶- واحد تولید داروهای دامی حداکثر ۲۵۰ تن در سال

۷- واحد ساخت داروهای سیلی مارین حداکثر تا ۲۵۰ تن در سال

۸- واحد تولید سیمان زینک اکساید با مایع آماده اوزنول

گروه ۸ - ج

۱- واحد تولید باند و گاز حداکثر تا ۳۰۰ تن در سال

گروه ۸ - د

۱- واحد تولید عصاره شیرین بیان

۲- واحد تولید واکسن و سرم

۳- واحد تولید مواد اولیه داروسازی بیش از ۲۵۰ تن در سال

۴- واحد تولید الکل از طریق سنتز

۵- واحد تولید الکل از طریق تخمیر و تقطیر

۶- واحد تولید باند و گاز بیش از ۳۰۰ تن در سال

۷- واحد تولید شربت‌های گیاهی و رزین و صمغ گیاهی

۸- واحد تولید مواد اولیه بهداشتی و آرایشی بیش از ۲۵۰ تن در سال

۹- واحد تولید پنتا اریتریتول

۱۰- واحد تولید داروهای دامی بیش از ۲۵۰ تن در سال

۱۱- واحد تولید پلیمرهای حساس به نور

۱۲- واحد تولید انواع داروهای گیاهی

۱۳- واحد تولید محلول مونوگلوکونال (آنتی بادی)

۹- صنایع برق و الکترونیک

گروه ۹ - الف

۱- واحد تولید لوازم برقی کوچک بصورت مونتاژ (نظیر زنگ اخبار و دربازکن)

۲- واحد تولید آنتن تلویزیون و لوستر از قطعات آماده

۳- واحد طراحی و مونتاژ لوازم برقی و الکترونیکی مشروط بر اینکه عملیات کوره ای و عملیات تر نداشته باشد.

۴- واحد تولید لوازم پزشکی، آزمایشگاهی و آموزشی - قطعات الکترونیک

۵- واحد تولید ترانزیستور و مقاومت و غیره

۶- واحد تولید انکوباتور و سایر لوازم آزمایشگاهی بدون آبکاری

۷- واحد تولید انواع ساعت

۸- واحد تولید، طراحی و مونتاژ تقویت کننده صوت نظیر بلندگو و آمپلی فایر

۹- واحد تولید رادیو و تلویزیون و لوازم صوتی و تصویری

۱۰- واحد تولید دستگاههای برقی علامت دهنده سمعی و بصری

۱۱- واحد تولید سیستمهای مخابرات مراکز تلفن

گروه ۸ - صنایع دارویی، آرایشی و

بهداشتی

گروه ۸ - الف

۱- واحد تولید مواد بهداشتی و آرایشی (فرمولاسیون)

۲- واحد اختلاط و بسته بندی پودر ازاله مو

۳- واحد تولید قرص و پودر اکسیژنه

۴- واحد تولید اکسیدان، کرم بهداشتی و صنعتی و پودر بلوندر اکسیژن

۵- واحد تولید اسانس، تنطور، آلكالوئید از مواد طبیعی و شیمیایی

۶- واحد تولید هورمون و آنتی بیوتیک

گروه ۸ - ب

۱- لابراتور و کارخانه داروسازی (فرمولاسیون به استثنای هورمونها و آنتی بیوتیکها)

۲- واحد تولید مواد اولیه داروسازی حداکثر تا ۲۵۰ تن در سال

۳- واحد تولید مواد اولیه بهداشتی و آرایشی تا ۲۵۰ تن در سال

^۱ طبقه بندی این مراکز در ذیل کد (و) دلیل بر شدت آلودگی نمی باشد بلکه به منظور بررسی و تعیین محل استقرار با توجه به فرآیند عملیاتی می باشد.

- ۱۲ - واحد تولید لوازم الکترونیکی (کامپیوتر، لوازم اداری و لوازم دقیق الکترونیکی)
- ۱۳ - واحد تولید کنترل‌های ولتاژ و فرکانس
- ۱۴ - واحد تولید آفتامات
- ۱۵ - واحد تولید مودم و میکروکنترل
- ۱۶ - واحد طراحی و مونتاژ تایمر
- ۱۷ - واحد تولید کارت و بردهای کامپیوتری

گروه ۹ - ب

- ۱ - مونتاژ سیستم‌های برق خورشیدی
- ۲ - واحد مونتاژ تجهیزات توانبخشی بدون عملیات کوره‌ای و آبکاری شامل انواع ویلچر، تخت بیمارستانی، سمک

گروه ۹ - ج

- ۱ - واحد تولید ترانسهای فشار ضعیف
- ۲ - واحد تولید مدارهای چاپی الکترونیک و کیت
- ۳ - واحد تولید هواکش و دستگاههای تهویه خانگی و صنعتی
- ۴ - واحد تولید نوار صوتی و تصویری
- ۵ - واحد تولید سیم کابل و سیم لاکه
- ۶ - واحد تولید رله و کنتاکتور
- ۷ - واحد تولید سیم مقاومت
- ۸ - واحد تولید سرکابل فشار قوی
- ۹ - واحد تولید خازن، لامپ تصویر، تابلهای برق فشار ضعیف و قوی انواع مشعل
- ۱۰ - واحد تولید فیبر مدارچاپی، باتری خشک، المنت برقی و الکتروموتور

- ۱۱ - واحد تولید کلید و پریز، سرسیم و کفشک اتصال
- ۱۲ - واحد تولید کنتور برق و گاز
- ۱۳ - واحد تولید لوازم دندان پزشکی
- ۱۴ - واحد تولید کوئل اتومبیلهای سبک
- ۱۵ - واحد تولید اتواستارترموتورهای صنعتی و دیزلی
- ۱۶ - واحد تولید سیم رابط بدون آبکاری
- ۱۷ - واحد تولید سرکابل فشار ضعیف و اتصالات فنی و فلزی
- ۱۸ - واحد تولید ورق مغناطیسی تا ظرفیت ۵۰۰۰ تن در سال
- ۱۹ - واحد تولید آنتن با دستگاه تزریق پلاستیک و گیوتین (قیچی برش) و پرس
- ۲۰ - واحد تولید آهن ربا

گروه ۹ - د

- ۱ - واحد تولید لامپ
- ۲ - واحد تولید وسایل و تجهیزات برق فشار قوی
- ۳ - واحد تولید باتری اتومبیل و سایر وسایل نقلیه بدون بازیابی سرب از باتری کهنه

- ۴ - واحد تولید ترانسفورماتور (ترانسهای فشار قوی)
- ۵ - واحد تولید سیم حرارتی و برودتی
- ۶ - واحد تولید ذغالهای صنعتی
- ۷ - واحد تولید کمپرسور
- ۸ - واحد تولید تلفن
- ۹ - واحد تولید تجهیزات توانبخشی (ویلچر، تخت بیمارستانی، سمک)
- با عملیات کوره‌ای و آبکاری
- ۱۰ - واحد تولید سیم رابط با آبکاری

گروه ۹ - ه

- ۱ - واحد تولید باتری اتومبیل وسایل نقلیه سنگین با بازیابی سرب از باتری کهنه

۱۰ - صنایع کشاورزی

گروه ۱۰ - الف

- ۱ - واحد زنبورداری و پرورش ملکه (تا ردیف ۴ فاقد محدودیت فاصله از اماکن مسکونی)
- ۲ - واحد پرورش پرندگان زینتی تا ۱۰۰ قطعه
- ۳ - واحد پرورش کرم ابریشم
- ۴ - واحد پرورش ماهی تزئینی
- ۵ - آزمایشگاه دامپزشکی
- ۶ - واحد تهیه و انبارداری گرده خرما
- ۸ - واحد تولید جوجه تا ۱۰۰۰ قطعه در هر دوره
- ۹ - واحد گلخانه پلاستیکی به منظور تولید صیفی جات تا حد یک هکتار

گروه ۱۰ - ب

- ۱ - واحد پرورش پرندگان زینتی بیش از ۱۰۰ قطعه
- ۲ - واحد پروار بندی بره تا ۲۰۰ رأس
- ۳ - واحد پرورش گوسفند شیری (داشتی) تا ۲۵۰ رأس
- ۴ - میادین دام (مجتمع نگهداری دام و کاروانسرا) تا ۲۰۰ واحد دامی
- ۵ - واحد تولید جوجه تا ۳ دستگاه جوجه کشی (ظرفیت هر دستگاه ۷۷ هزار)
- ۶ - واحد تولید قارچ صدفی
- ۷ - واحدهای پروار بندی گوساله تا ۵۰ رأس
- ۸ - واحد گاوداری شیری تا ۲۰ رأس
- ۹ - واحد پرورش اسب و مادیان تا ۱۰ رأس
- ۱۰ - واحد تولید بذر قارچ خوراکی
- ۱۱ - واحدهای پیله خشک کنی و ابریشم رسی
- ۱۲ - واحد پرورش ماهی بروش سنتی در استخرهای کشاورزی و آبیاری
- ۱۳ - واحد گلخانه پلاستیکی به منظور تولید صیفی جات بیش از یک هکتار

- ۱۴- واحد تولید حشرات مفید جهت کنترل بیولوژیکی آفات در گلخانه
 ۱۵- واحد شتر داری تا ۲۰ نفر
 ۱۶- واحد پرواربندی سنتی گوساله تا ظرفیت ۵۰ رأس

گروه ۱۰ - ج

- ۱- واحد حیوانات پوستی و آزمایشگاهی
 ۲- واحد تولید جوجه از ۳ تا ۵ دستگاه جوجه کشی (ظرفیت هر دستگاه ۷۷ هزار جوجه)
 ۳- واحد پروار بندی بره از ۲۰۰ تا ۵۰۰ رأس
 ۴- واحد پرورش گوسفند شیری (داشتی) از ۲۵۰ تا ۵۰۰ رأس
 ۵- واحد گاوداری شیری از ۲۰ تا ۵۰ رأس
 ۶- واحد پرواربندی گوساله ۵۰ تا ۲۰۰ رأس
 ۷- واحد پرورش اسب و مادیان از ۱۰ تا ۵۰ رأس
 ۸- واحد پرورش ماهی گرم آبی
 ۹- واحد تولید قارچ دکمه‌ای بدون عملیات تولید کمپوست
 ۱۰- واحد مرغداری و پرورش بوقلمون و سایر ماکیان تا ۳۰ هزار قطعه
 ۱۱- واحد پرورش ماهی سردآبی (مشروط به اینکه در پایین دست محل احداث محل برداشت آب شرب وجود نداشته باشد)
 ۱۲- واحد پرورش خرگوش آنقوره
 ۱۳- واحد تولید اسپرم منجمد از گاو تا ۵۰ رأس دام و ظرفیت ۳۰۰۰۰ دوز اسپرم
 ۱۴- واحد برداشت خاک پیت از چمنزارها جهت استفاده قارچ خوراکی
 ۱۵- واحد شتر داری از ۲۰ تا ۵۰ نفر

گروه ۱۰ - د

- ۱- واحد مرغداری و پرورش بوقلمون و سایر ماکیان بیش از ۳۰ هزار قطعه (تا ردیف ۱۰ فاصله از مراکز مسکونی ۷۰۰ متر)
 ۲- میادین دام (مجمع نگهداری دام و کاروانسرا) بیش از ۲۰۰ واحد دامی
 ۳- واحد تکثیر و پرورش پرندگان و پستانداران وحشی
 ۴- واحد پرواربندی بره بیش از ۵۰۰ رأس
 ۵- واحد پرورش گوسفند داشتی بیش از ۵۰۰ رأس
 ۶- واحد گاوداری شیری بیش از ۵۰ رأس
 ۷- واحد پرواربندی گوساله بیش از ۲۰۰ رأس
 ۸- واحد تولید جوجه بیش از ۳۵۰ هزار قطعه (بیش از ۵ ماشین جوجه کشی)
 ۹- واحد پرورش اسب و مادیان بیش از ۵۰ رأس

- ۱۰- واحد تولید قارچ دکمه‌ای یا چتری و صدفی با عملیات تولید کمپوست
 ۱۱- محل احداث حمام ضدکنه
 ۱۲- واحد پرورش بلدرچین
 ۱۳- استقرار قرنطینه دامی بیش از ۲۰۰ رأس
 ۱۴- واحد شترداری بیش از ۵۰ نفر
 ۱۵- واحد مرغداری تخم گذار تا ظرفیت کمتر از ۳۰۰۰۰ قطعه در سال
 ۱۶- واحد مرغداری تخمگذار و جوجه یکروزه کمتر از ۵۰۰۰۰۰ قطعه در سال

گروه ۱۰ - ه

- ۱- واحد مرغداری تخم گذار بیش از ظرفیت ۳۰۰۰۰ قطعه
 ۲- واحد مرغ مادر و تولید تخم مرغ و تولید جوجه یکروزه تا پانصد هزار قطعه در سال

گروه ۱۰ - و

- ۱- واحد پرورش میگو
 ۳- واحد پرورش صدف
 ۴- شهرک دامپروری یا دام شهر جهت استقرار واحدهای دامداری تا حدود ۱۰۰۰۰ رأس دام
 ۵- واحد مرغداری تخمگذار به روش تعبیه هواکش تا ظرفیت ۳۰۰۰۰ قطعه

۱۱- صنایع ماشین سازی

گروه ۱۱ - الف

- ۱- واحد قالب و مدل (درجه ریخته گری، فیکچر، قالب قطعات استاندارد، قالب قید و بست و ابزار قالب، مدل)
 ۲- واحد تجهیزات شبکه آب و فاضلاب (پمپهای دیافراگمی، کف کش، لجن کش و تجهیزات تصفیه)
 ۳- واحد ماشین آلات و تجهیزات حمل و نقل مکانیکی (آسانسور و قطعات آسانسور، پله برقی، بال تراک، جرثقیل سقفی، جرثقیل پشت کامیونی، جک پالت بالابر و قطعات مربوطه، نوار نقاله، وینچ جرثقیل)
 ۴- واحد پمپ و کمپرسور (پمپ های خلاء و کیوم، آتش نشانی، آب، کمپرسورهای صنعتی و مصرفی گاراژی، مواد فله و تلمبه های آب بادی)

گروه ۱۱ - ب

- ۱- واحد ماشین ابزار و متعلقات (دستگاههای ابزار تیزکن، فرز و ابزار دستگاه فرز، ابزارهای گیره ای، اره تیزکن، اسپارک اورژن، پانتوگراف، تراش‌حدیده کن، خط شیفتکاری اتوماتیک، دریل، سه نظام و دنباله های

آن، سنگ تحت و سنگ کف زنی، کپی تراش و کپی تراش کلید، ماشین سری تراش، ماشین سنتز، انواع یونیت ماشین کاری اره سنگ

۲- واحد قطعات واسطه ای (اتصالا پوماتیک، اتصالا هیدرولیک، اقلام هیدرولیک و پنوماتیک، بازوهای مکانیکی، بلبرینگ، بوش، پیچ و مهره های صنعتی، پین، چرخ دنده ها، رولرینگ، انواع شفتها، غلطک انتقال و فرم دهی، انواع پمپ هیدرولیک و قطعات آن، انواع قطعات صنعتی، تراشکاری قطعات صنعتی و غیر صنعتی)، کالاج روغنی، کولپینگ، انواع گیربکسها (غیر از گیربکسهای خودرو)، پاتیل

۳- واحد ماشین آلات صنعتی پلاستیک و پلاستیک و چرم (آسیاب پلاستیک، اکسترودر پلاستیکی، پرس پلاستیک، پرس ملامین، اکسترودر لوله، تزریق پلاستیک، تزریق زیره کفش، تولید لوله پلاستیکی، ماشین آلات پلاستیک، دستگاه نایلون و نایلکس)

۴- واحد ماشین آلات و تجهیزات ساختمانی و راهسازی و معادن (آسیاب سنگ، اسکرابر، اطاق ماشین راهسازی، ایستگاه مرکزی بتن، ماشین آلات حفاری، ماشین قیر پاش، ماشین کوه بر)

۵- واحد ماشین آلات صنایع غذایی، دارویی و شیمیایی (آسیاب خوراک دام، غلات، گندم و ...)، الک، بادام شکن، بوجاری، خط تولید ضبط پسته، پوست گیر گندم، تجهیزات تولید و خط تولید پودر گوشت و پودر ماهی و به طور کلی (خوراک دام و خوراک طیور)، تجهیزات تولید کنسرو، کارخانجات قند و شکر، کارخانجات آرد، کشتارگاه مرغ، تجهیزات مرغداری، چونه کن، چرخ گوشت صنعتی، خط کامل رب گوجه، کمپوت، خط کامل شامپو و مایع ظرفشویی، خمیر همزن، دانه خردکن، دستگاه نان ماشینی (تونلی و دوار و فر قنادی) شیر دوش، ماشین آلات برنج کوبی، چای خشک کنی، دارویی، ماکارونی)

۶- واحد ماشین آلات صنایع چوب و کاغذ (پرس چوب، دستگاه رنده چوب، دستگاه گندمی، ماشین آلات کبریت سازی، نجاری، چاپ و صحافی، پوشال کولر و دستمال کاغذی و نوار بهداشتی)

۷- واحد ماشین آلات صنایع نساجی و بافندگی (اتو کلاو، پرس و برش عدل پنبه، تجهیزات پنبه پاک کنی، تجهیزات رنگرزی نخ و پارچه و خشک کن پارچه، دستگاههای آهار نخ، چاپ پارچه چله پیچ، نخ برگردان، گره شمار نخ، دوک ریسندگی، شانه ومیلیمیک، گل زنی، ماشین آلات شستشوی پشم، ماشین بافندگی (پارچه، حوله، جوراب، فرش، موکت و...) ریسندگی و نوار خاردار)

۸- واحد ماشین آلات صنایع فرم دهی و برش فلزات (اره پروفیل بر، اره آلومینیوم بر، دستگاه پانچ پنج کاره، میلگرد بر،

دستگاه پتک آهنگری، پرس هیدرولیک، پرس ضربه ای، پرس بریک، پرس دستی، پرس ضایعات، پرس تیغه برش ورق آهن، پرس خم کن، پرس برش و برش سیم، تزریق فلزات (اکستروژن)، پرس نورد فلزات، پرس گیوتین، ماشین آلات طلا سازی، قوطی سازی، دستگاه کشش مفتول، تولید لوله و پروفیل، دایکاست، رول بازکن، میخ سازی، نوار بری، نورد و گیره و آهنگری)

۹- واحد ماشین آلات صنایع بسته بندی و مارک زین (دستگاه مارک زنی، چاپ کارتن، ماشین آلات بسته بندی، ماشین آلات کارتن سازی)

۱۰- واحد ماشین آلات و تجهیزات حرارتی و برودتی و تهویه (اتو کلاو، ایرواش، برج خنک کن، پکیج شوفاژ، آبگرمکن، انواع پمپ، تجهیزات برودتی، تجهیزات سردخانه، دیگ بخار و قطعات مربوطه، تهویه مطبوع صنعتی، دیگ آبگرم، بویلر روغنی، رطوبت زن، انواع مبدلهای حرارتی مخازن دو جداره و انبساط، هواساز یونیت هیتر، بویلرهای نیروگاهی و پالایشگاهی)

۱۱- واحد ماشین آلات و تجهیزات کارخانه ای (ایستگاه پرکن سیلندر گار، تجهیزات آبکاری، تجهیزات اطاق رنگ، تجهیزات بیمارستان، تجهیزات پالایشگاهی، تجهیزات کارگاهی، تجهیزات کارخانه ای، تجهیزات نیروگاهی، خشک کنهای صنعتی، دستگاه پنچر گیری پلاستیک، دستگاه تراش عینک، انواع دستگاه تست، دستگاه رنگ پاش، باکت بیل مکانیکی، بتونیر، دامپر، بلوک زن، پمپ انتقال بتن، پمپهای لودر و بلدزر، تاسیسات شن و ماسه، تجهیزات کارخانه آجر (خط تولید آجر)، تجهیزات کارخانه آهک (خط تولید آهک)، تجهیزات معادن، تراک میکسر، تیرچه فلزی، چکش پنوماتیک، دریل واگن، دستگاه حفاری روتاری، سنگ شکن و قطعات مربوطه، غلطک و پیره، فینیشر آسفالت، ماشین آلات سنگبری، کارخانه آسفالت، کانال کن، کوره های خط تولید، مواد کانی غیر فلزی، کیسه گچ و آهک و سیمان پر کن، دستگاه سالامبو، دستگاه شات بلاست، دستگاه شستشوی قطعات، دستگاه ظهور عکس، کوره های عملیات حرارتی و صنعتی، ماشین آلات شستشوی فرش، تولید سیم و کابل، خشک شویی، رنگ سازی، جوجه کشی، زباله سوز، دستگاه سیم پیچی، دستگاه تک منظوره، دستگاه کوره القایی، دستگاه راکتور

۱۲- واحد ادوات کشاورزی و ماشین آلات (اکسن تریل کشاورزی، خرمنکوب، بذر پاش، بیلر، گاو آهن، و قطعات مربوطه، دیسک ۲۸ پره پل کش، پمپ سمپاش، پنجه غازی، تریلر کشاورزی و قطعات مربوطه، تسطیح کن زمین، روتواتور، یونجه چین، چتر، خرما چین، چغندر کن، خشک کن غلات، داس، نهر کن، دروکن، دروگیر، سیب زمینی کار و سیب زمینی کن، علف چین، عمیق کار، کلتیواتور، کمباین، انواع تراکتور، کود پاش، مته درختکاری، هرزکش، مور، بیل، بکھو، تیلر، سیستم آبیاری بارانی تحت فشار، هد کمباین، ناخنک دروگر)

۱۳- واحد سازه های فلزی و مخازن (اتصالات داربست فلزی، اسکلت فلزی، پل شناور و پل فلزی، سازه های فلزی، سالنهای پیش ساخته، نردبانهای صنعتی، بونکر، سیلو، انواع مخازن تحت فشار و ذخیره ای

۱۴- واحد صنایع دریایی (اوراق کرد شناورها، شناورهای دریایی، سازه های دریایی، تجهیزات سکوهای نفتی و دریایی، تجهیزات اسکله دریایی)

۱۵- واحد موتورهای احتراق داخلی (موتورهای دیزلی،
موتورهای بنزینی)

گروه ۱۱ - ج

- ۱- واحد ریخته گری قطعات چدن، (ساجمه سند بلاست،
قطعات ریخته گری چدن، گلوله آسیاب چدنی)
- ۲- واحد ریخته گری قطعات فولادی (قطعات ریخته گری
فولاد)
- ۳- واحد قطعات آهنگری (اتصالات فولادی، قطعات آهنگری،
قطعات فورج، گلوله آیاب فولادی)
- ۴- واحد قطعات انتقال نیرو (قطعات انتقال نیرو)، دکل انتقال
نیرو، دکل روشنایی برق و مخابرات (تلسکوپی و...)